Prèkè

Crime doesn't pay, but political parties sometimes do

Amigoe

VANDAAG

CONCORDE HOTEL
...failliet...

102E JAARGANG — NO.: 247

VRIJDAG 25 OKTOBER 1985

Nieuws in vogelvlucht

KAAPSTAD — ZA- president Botha heeft intrekking der noodtoestand in 6 van de 36 districten aangekondigd. Het blanke centrum van Kaapstad werd gisteren door de politie afgegrendeld om een eind te maken aan een protestmars van zwarten en kleurlingen, waarbij zich de ergste rellen sinds jaren voordeden. Er werden vanmorgen vroeg tientallen mensen aangehouden. Bij de explosie van een bom in een school in Durban vannacht kwamen 2 zwarten om. Bij de ongeregeldheden 's nachts trokken blanke burgerwachten lukraak schietend door de straten. De politie waarschuwde tegen dit eigenricht. Een grote meerderheid van zwarten en blanken blijkt geen vertrouwen meer te hebben in de toekomst van ZA en is het ermee eens dat de relaties tussen de rassengroepen verslechterden, aldus een opinieonderzoek. De inflatie was in september op jaarbasis 16,56%, het hoogste in 40 jaar in ZA.

*****

LONDEN — Opec- voorzitter Subroto vindt dat de Opec zijn systeem van vaste prijzen moet loslaten voor een meer flexibele aanpak. Het productieplafond van 16 miljoen vaten per dag moet wel gehandhaafd worden, waarbij de niet- leden overgehaald moeten worden om hun productie niet te verhogen. De Noorse houding —verdere verhoging productie— bekritseerde hij.

*****

JERUZALEM — Jordanie heeft enige PLO- functionarissen uitgewezen en kantoren gesloten. Een van hen is Tayeb, chef van de elite- Eenheid 17, welke Israel verantwoordelijk stelt voor een aantal aanslagen in Israel en daarbuiten. Hussein verwierp het Israelische voorstel voor direct overleg en het onmiddellijke opzeggen van de staat van oorlog. Hij noemde Peres, die het plan lanceerde, een man met visie. Hij juichte de geest van het plan toe. VS- Midden Oosten diplomaat Murphy heeft in het geheim Jordanie bezocht voor overleg met Hussein over de bemoedigende ontwikkelingen in het MO. Egypte's president Mubarak vindt dat vooruitgang in het MO- vredesproces meer dan ooit nodig is. Hij was ook op bezoek bij Hussein.

*****

BEIRUT — Binnen het Libanese christelijke kamp liep de spanning op na de SLA- militie- inval bij het blad van de Falangistische partij. Gedrukte tekst werd meegenomen en redactieleden werden gevangen genomen. Dit omdat het blad de christelijke gelederen wil splijten. Tot 6-11 mag het niet meer verschijnen. SLA heeft zich losgewerkt uit de Falangistische partij.

*****

CANBERRA — Australie en Nieuw Zeeland hebben de Franse kernproef van gisteren op Mururoa veroordeeld. Laat Frankijk het maar in eigen land doen, zei men. De proef werd genomen nadat men het Greenpeaceschip Vega waarvan de bemanning geen verzet bood had geënterd dat zich binnen de door Parijs ingestelde gevarenzone bevond. Bij de proef was oa premier Fabius present. De proef was een volledig succes. Kernproeven zijn volgens Fabius nodig en zijn veilig.

*****

AMSTERDAM — Zonder losgeld maar met de arrestatie van 4 man in de Bijlmer is de ontvoering van de 18-jarige Gijs van Dam ten einde gekomen. Het losgeld van Nf 8 miljoen is niet betaald. Het einde kwam na een achtervolging van de auto met de achtervolgers waarin ook Van Dam zat welke auto uit de bocht vloog waarna de ontvoerders vluchtten. Bij hen was een meisje van 17 jaar. Volgens de politie opereert Van Dam Sr in de criminele sfeer en had hij zonder de politie in te lichten zelf ook een «bemiddelaar» ingschakeld en was tot overeenstemming gekomen dat de zoon voor 1 milj. los zou komen. Hij moet dus geweten hebben in welke richting de daders gezocht moesten worden.

*****

KARACHI — In Pakistan zijn zeker 4 belangrijke leden van de oppositie opgepakt, anderen werden verbannen uit Karachi waar men een grote bijeenkomst wilde houden zonder dat men verlof had.

*****

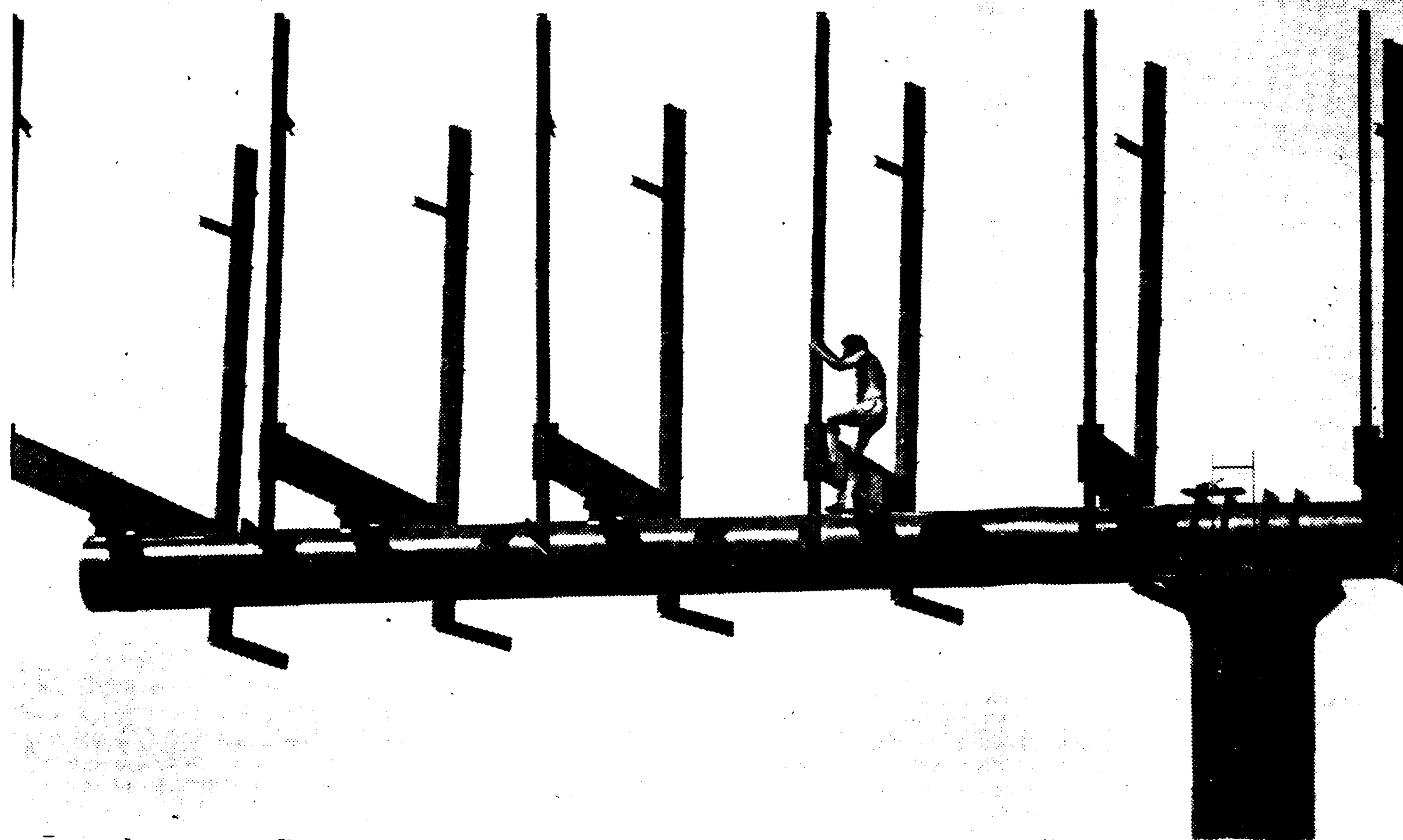
WARSCHAU — Voor een aanzienlijk deel der politieke gevangenen in Polen is amnestie onderweg. Zo is officieel bekend gemaakt.

*****

AMSTERDAM — De dollar ging omhoog ondanks interventie der Westerse Centrale banken. In Amsterdam was de slotkoers 2,99 gld.

*****

NEW YORK — De VS- dochter van Shell, Shell Oil, zag in het 3e kwartaal zijn winst achteruit gaan tot 365 miljoen dollar tegen 447 miljoen in 84. De omzet verminderde van 5,32 tot 5,12 miljard dollar. Dit kwam door de daling van de olieprijzen en door de dollarkoers. Van januari tot oktober bedroeg de winst 998 miljoen, tegen 1,19 miljard in 84.

MIAMI — Hoogtevrees kent deze constructie- arbeider niet, die zonder enige vorm van beveiliging 65 meter hoog boven een straat met druk verkeer in Miami zijn werkzaamheden uitvoert. De man balanceert op een frame, waaraan een reclamebord bevestigd moet worden.

Record

LA PAZ — Bolivia dat al enige records op zijn naam heeft staan wat de inflatie betreft blijkt op de ingeslagen **weg door te gaan. In september klom de inflatie op tot 24.400 procent op jaarbasis. Ondanks de bezuinigingen welke president Victor Paz Estenssoro heeft ingevoerd zal in deze ontwikkeling voorlopig nog geen verandering komen, zo werd meegedeeld. In september stegen de prijzen met 35 procent in vergelijking met augustus. In augustus was de prijsstijging 66,5 procent geweest.**

Fotograferen raffinaderij

Chileen opgepakt in Peru als spion

PIURA — De dienstdoende rechter van instructie in het Peruaanse Piura, Isabel Valdez Caro, heeft de aanhouding bevolen van de Chileen Israel Martin Carrasco Flores. Dit op verdenking van spionage. Hij werd aangehouden toen hij foto's aan het maken was van de installaties van de oliehaven van Bayquar waar een oliepijpleiding eindigt. Dit gebeurde op ruim duizend kilometer ten noorden van de hoofdstad Lima. Het fotograferen van olie- en militaire installaties is verboden in Peru.

Ex- politiechef van Mexico wil vrijlating op borgtocht

LOS ANGELES — De vroegere Mexicaanse politie- commandant generaal Arturo Durazo Moreo heeft de Amerikaanse autoriteiten om vrijlating op borgtocht gevraagd. Hij zit vast op grond onder meer van illegaal wapenbezit. Zijn uitlevering is gevraagd door Mexico wegens fraude, oplichting, corruptie en nog het een en ander in Mexico. Sedert juni 1984 zit hij vast op een geheim gehouden plaats in de Verenigde Staten in afwachting van de uitspraak in de door hem aangespannen rechtszaak tegen zijn uitwijzing naar Mexico. Advocaat Jerfrold Ladar probeerde de rechter te overtuigen van het feit dat zijn client niet van zijn vrijheid misbruik gaat maken door de benen te nemen. De raadsman noemde Durazo een man met een keurig gedrag tegenover de rechtbank en ook in de gevangenis waar hij bij de bewakers goed aangeschreven staat. De advocaat baseerde zijn verzoek vooral op de slechte gezondheidstoestand van Durazo.

Na 44 dagen herkrijgt dochter president Salvador vrijheid

Gecompliceerde ruil is na vertraging grotendeels afgerond

SAN SALVADOR — De ruil- procedure in El Salvador waarbij ontvoerden en gevangenen werden vrijgelaten kreeg donderdag voor een groot deel zijn beslag met als centraal punt de vrijlating van Ines Guadalupe Duarte, dochter van de Salvadoriaanse president en haar vriendin Ana Cecilia Villeda.

Om twaalf uur 's middags herkreeg mevrouw Duarte na 44 dagen haar vrijheid samen met haar vriendin. Zij werden op 10 september in San Salvador ontvoerd. Haar vrijlating was gekoppeld aan die van 33 door de guerrilla ontvoerde burgemeesters terwijl de guerrilla- beweging niet alleen politieke gevangenen vrijkreeg maar ook een groot aantal gewonde makkers op weg hielp naar Panama en Cuba voor verpleging. Over deze procedure was geruime tijd overleg gepleegd omdat de te bevrijden en te evacueren mensen op verschillende plaatsen gevangen gehouden werden. Ook zou de guerrilla nogal eens van gedachten zijn veranderd en zou men regelmatig de eisen hebben opgeschroefd, althans dit beweerde men van regeringszijde. Bij de ruil- procedure verleenden het Internationale Rode Kruis, het gehele corps diplomatique en de katholieke kerk hun medewerking.

Aan de spanning en de onzekerheid kwam echter donderdagmiddag een einde, zij het met enige vertraging, toen de officiele woordvoerder van de regering meedeelde dat Ines Guadalupe door haar ontvoerders was vrijgelaten. Minister Julio Adolfo Rey Prendes, als naaste adviseur van president Jose Napoleon Duarte, lichtte de pers in die was samengekomen in de militaire school in San Salvador, waar men bijeenbleef tot de hele gecompliceerde ruil ten einde was gekomen. Een plaatselijk radiostation riep daarna het bericht om vanuit de Mariona- gevangenis dat zo'n twintig vrij te laten politieke gevangenen in een bus stapten met als eerste bestemming Tenacingo en daarna het vliegveld van San Salvador.

De oudste dochter van de president herkreeg haar vrijheid in het dorpje Tenacingo waarna zij naar Santa Cruz Michapa ging van waaruit de reis verder per helicopter werd gemaakt. Santa Cruz ligt op 29 kilometer ten noordwesten van de hoofdstad. Zij werd vervolgens naar de militaire school in San Salvador gebracht waar haar vader en familieleden haar opwachtten evenals de autoriteiten. De vrijlating was één uur en drie kwartier vertraagd, zo bleek later. Dit was het gevolg van problemen met de vrijlating van de politieke gevangenen. Die tijd hadden de beide dames doorgebracht in Tenacingo, dat op 38 km ten noordoosten van San Salvador ligt. Onder de vrijgelaten politieke gevangenen bevonden zich twee vrouwen die vanuit een andere gevangenis werden overgebracht naar de Mariona- gevangenis. Er werd verder ook een vrouwelijke guerrilla- commandant vrijgelaten die onlangs gevangen was genomen.

De ruil- procedure verliep niet steeds even vlot en soepel. Omdat hij in fasen werd afgewikkeld was het ook niet meteen duidelijk of nu alle burgemeesters al zijn vrijgelaten. Dit zou zeker het geval zijn met negen van hen. Ook bestaat er enige onduidelijkheid over het precieze getal gewonden dat een vri geleide kreeg. Wel is het duidelijk dat zij vanuit Panama doorvliegen naar Cuba. De gewonden en gevangenen werden in groepen naar Panama vervoerd. Onder de vrijgelatenen bevinden zich ook drie door het leger gevangen genomen guerrilla- commandanten. In totaal zouden 118 vrijgelaten en geevacueerde Salvadorianen de reis naar Cuba maken in gezelschap van Cubaanse diplomaten en met een Cubaans vliegtuig. In guerrilla- kringen waar men gisteren aanvankelijk de regering verweet dat men zich niet hield aan de ruil- afspraken toonde men zich vanmorgen erg voldaan en noemde men zich winnaars in deze affaire.

Het verhaal over een arrestatie in Zuid Afrika

Gegeselde Mokokga: ik heb geluk gehad dat ik leef

JOHANNESBURG — Robert Mokokga, een zwarte student-activist, toonde verslaggevers in Johannesburg zijn rug en zijn borst: een netwerk van littekens en opgezwollen plekken. Over zijn hoofd, gezicht, hals en nek liepen snijwonden. Ook zijn handen en armen zaten vol verwondingen. "Ik heb geluk gehad dat ik het overleefd heb", zei Mokokga. Zijn vriend Ngwako Ramalepe was door de politie doodgeslagen.

De 24-jarige Robert Mokokga is assistent-leraar aan het Modjadji College, een school op 400 km ten noordoosten van Johannesburg. Met zijn vriend was hij opgepakt door de politie, toen die vorige week donderdag een eind maakte aan een betoging van zo'n 300 mensen tegen de executie van de ANC-strijder Benjamin Moloise. Ngwako Ramalepe was plaatselijk actief in het Verenigd Democratisch Front (UDF), voorzitter van de studentenraad van Modjadji College en plaatselijk voorzitter van de radicale studentenbond Azaso.

Acht zwarte politiemannen brachten hen naar een politiebureau. "Eenmaal binnen het hek begonnen ze ons te slaan. Mij sloegen ze met de sjambok (zweep), maar in het donker kon ik niet zien waarmee ze Ngwako sloegen. Ik probeerde weg te rennen, en toen ze me terug brachten zag ik Ngwako op zijn knieen liggen, terwijl ze hem sloegen. Ik dacht dat ik zou sterven. Ik vroeg hen of ze me gingen doden, maar ze gaven geen antwoord. Ze sloegen me tot ik bewusteloos was." Nadat hij ongeveer een half uur lang afgeranseld was, werd hij in een politieauto geduwd. Volgens Mokokga stelden de politiemannen geen vragen en gaven ze geen reden voor de aframmeling. "Ik hoorde hoe ze Ngwako sloegen, maar uit de auto kon ik het niet zien. Toen stopten ze hem bij mij in de auto. Ik probeerde met hem te praten, maar hij zei alleen dat hij dood ging."

Het tweetal werd buiten het plaatsje Duivelskloof gebracht en daar uit de auto gesmeten. "Ze sloegen allemaal in op Ngwako en ik rende weg. Na een paar minuten viel ik en rustte dan even uit. Dan rende ik verder". Later hoorde Mokokga dat blanke politieagenten uit het plaatsje Tzaneen Ramalepe langs de weg hadden gevonden en hem naar een ziekenhuis hadden gebracht. Ze hadden gezegd dat de man uit de bak van een vrachtwagen was gevallen. Ramalepe stierf kort daarop in het ziekenhuis.

In een advocatenkantoor in Johannesburg toonde Mokokga donderdag zijn verwondingen aan journalisten. "Ik dacht dat ze me zouden doden, maar ik wist dat ik dan voor de goede zaak zou sterven. Ik ben niet bang. Mensen hebben me een boodschap gestuurd dat ik onder moet duiken zodat de politie zal denken dat ik dood ben. Maar ik moet teruggaan om mijn kameraad te begraven. Ik kan niet ophouden met demonstreren. Voortzetting van de strijd is de enige oplossing. Ik heb gewoon geluk gehad dat ik nog leef".

IN VS WORDT GEWERKT AAN NIEUW ONTWAPENINGSVOORSTEL

Ontwapeningskwestie hoofdthema van VN- assemblee

Midden Oosten-kwestie voorkomt slotverklaring van VN

NEW YORK — De veertigjarige Verenigde Naties heeft bij herdenken van het bereiken van dit kroongetal naast de vele algemeenheden geen concreet verjaardags- geschenk gekregen in de vorm van een concrete slotverklaring. De crisis in het Midden Oosten maakte dit onmogelijk. Hoofdthema van de herdenkings- bijeenkomst was de ontwapeningskwestie. Op dit gebied lijkt er enige beweging ontstaan te zijn in het zicht van de topconferentie tussen de Amerikaanse president Ronald Reagan en de Russische partijleider Michail Gorbatsjov. In de VS werkt men kennelijk aan nieuwe voorstellen waarin die van Gorbatsjov voor een deel zijn opgenomen.

De speciale bijeenkomst voor de veertigste verjaardag van de VN is donderdagavond afgesloten zonder dat overeenstemming kon worden bereikt over een slotverklaring. De problemen in het Midden-Oosten vormden het struikelblok: de Verenigde Staten konden zich niet vinden in een verklaring van de Arabische lidstaten over het Palestijnse vraagstuk. Er lag een ontwerptekst op tafel, die bestond uit 34 punten. De Arabische landen eisten dat een verklaring over de Palestijnse kwestie zou worden opgenomen, die onaanvaardbaar was voor de VS. Onderstreept werd in deze verklaring "het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk en het principe dat land niet door geweld mag worden verkregen, hetgeen beeindiging van de Israelische bezetting vereist". De VS stelden een gematigder tekst voor, maar hierover werd geen overeenstemming bereikt. Toen consensus uitbleef is besloten de hele slotverklaring maar te schrappen.

Zonder verschil van mening riep de algemene vergadering 1986 uit tot "het internationale jaar van vrede". In een toespraak ter afsluiting van de herdenkings- bijeenkomst verklaarde secretaris- generaal Perez de Cuellar dat de komende topontmoeting tussen Reagan en Gorbatsjov "het getij van de geschiedenis zou kunnen keren". President Reagan laat nieuwe Amerikaanse ontwapenings- voorstellen voorbereiden, waarin de positieve elementen van de recente Sovjet- voorstellen zullen worden verwerkt.

Reagan zou van plan zijn te proberen na de komende top in Geneve nog meer ontmoetingen af te spreken. Daarmee wordt tegemoet- gekomen een belangrijke wens van een aantal westelijke bondgenoten, die Geneve als beginpunt willen zien van een reeks topgesprekken. Dit is gebleken na de werkbijeenkomst van zes westelijke industrielanden, die donderdag in New York werd gehouden. Deze resultaten hebben de Westerse bondgenoten van de VS overtuigd van de Amerikaanse wil tot onderhandelen met de Sovjets. Bestreden werd de opvatting dat Reagan in zijn toespraak voor de VN de oplossing van regionale conflicten belangrijker acht dan vooruitgang bij ontwapenings- besprekingen tussen Oost en West. De door Reagan aangehaalde regionale conflicten hebben in geen geval voorrang boven Geneve, zo werd gezegd.

Sovjetleider Gorbatsjov lijkt de voorstellen, die president Reagan donderdag naar voren bracht in een toespraak voor de Verenigde Naties, niet op voorhand af te wijzen. "Wij zijn bereid uitgebreid en zonder vooringenomenheid de toestand van de internationale betrekkingen te bezien om tot beter wederzijds begrip te komen", zo verklaarde Gorbatsjov tijdens een rede in Sofia. Reagan stelde voor met de SU te onderhandelen over het oplossen van regionale conflicten.

In een eerste reactie op deze toespraak echter heeft het officiele Sovjet- persbureau Tass verklaard dat het Amerikaanse beleid van "staatsterrorisme" opnieuw is bevestigd. De toespraak van Reagan bevatte volgens Tass niets nieuws.

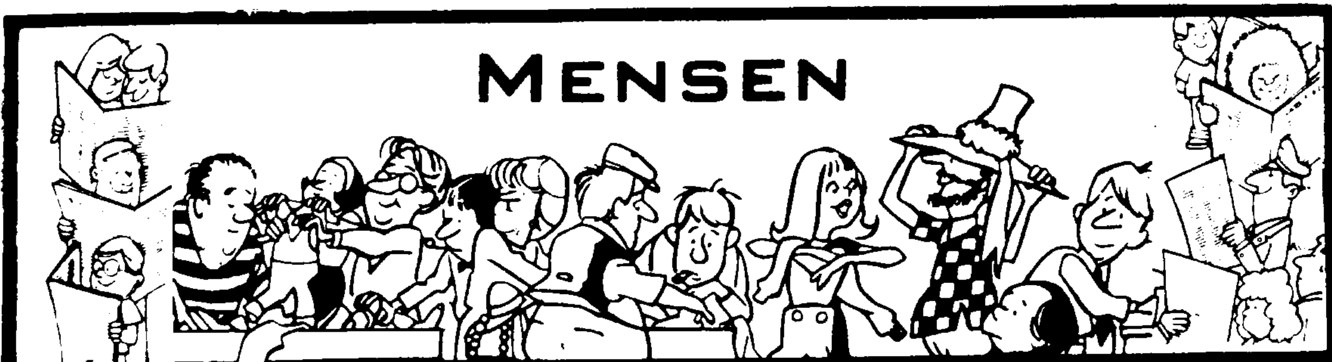
Ontwapening en de VN was een der hoofdthema's tijdens de algemene vergadering. De Chinese premier, Zhao Ziyang, heeft donderdag Washington en Moskou opgeroepen de komende topontmoeting in Geneve te benutten om een einde te maken aan de wapenwedloop. De VS en de SU moeten zich verplichten tot een "radicale vermindering van de nucleaire bewapening", zo zei de Chinese premier. Ook de premier van India, Rajiv Gandhi, legde in zijn rede de nadruk op de gevaarlijke militaire situatie in de wereld. De verdeling van de wereld in rivaliserende militaire blokken is "de grootste bedreiging voor de mensheid", aldus Gandhi.

In naam van de Beweging van Niet- gebonden landen sprak Gandhi over het ideaal van vreedzame coexistentie. "Het naast elkaar bestaan van een internationale orde en nucleaire wapens is onmogelijk, evenals het samengaan van vrijheid en rassisme, of wetenschap en armoede".

Premier David Lange van Nieuw- Zeeland, die namens de kleine lidstaten van de VN het woord voerde, hield een gloedvol betoog ten gunste van de VN. De VN en het VN-handvest bieden nog steeds de beste hoop dat de wet van de jungle wordt vervangen door het primaat van het recht, zo zei Lange. Hij noemde de golf van kritiek op de volkeren- organisatie verontrustend.

Brazilië praat met banken, al of niet buiten IMF om

BRASILIA — Met of zonder toestemming van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) wil Brazilie met de internationale banken aan tafel gaan zitten om de schuldenlast opnieuw te structureren wat zijn aflossing betreft. Met het IMF heeft Brazilie nog geen akkoord weten te bereiken ondanks drie maanden overleg. De president van de Centrale bank Fernao Bracher is van mening dat men in de bankwereld begint te begrijpen welke offers Brazilie al heeft gebracht in verband met zi n schulden en de economische toestand.

Het is nu pas bekend geworden dat Sovjetleider MICHAEL GORBATSJOV zijn "warme groeten" heeft overgebracht aan premier MARGARETH THATCHER in verband met haar zestigste verjaardag. Volgens diplomatieke bronnen kan dit een verbetering van de betrekkingen tussen beide landen markeren. Dat Gorbatsjov Thatcher een verjaardags- groet heeft gebracht werd bekendgemaakt tijdens de bijeenkomst van de Gemenebest- landen. In zijn brief herinnerde de Sovjetleider aan zijn ontmoeting met Thatcher in Groot- Brittannië van afgelopen december. Hij zei daaraan een dierbare herinnering te hebben en hij sprak de hoop uit dat de toekomst meer van dergelijke ontmoetingen zou brengen.

*****

ROBERT MITCHUM heeft denkt hij, net zijn honderdvijftigste film achter de rug. De film kent een primeur in Hollywood: er werkten drie generaties van dezelfde familie aan mee. Naast Robert Mitchum zelf spelen in "Promise to keep" zijn zoon Christopher en zijn kleinzoon Bentley mee. De 68- jarige Amerikaan is veertig jaar acteur en reageert inmiddels op alles blasé. "Er valt niet zoveel te leren voor een acteur", zegt hij in een interview. "Als de regisseur zegt, kom door een deur, kom je

*****

door een deur. Ze vertellen wat je moet zeggen, hoe je moet bewegen. En daar heb je 't wel mee gehad". Op de vraag waarom hij een ster werd en duizenden andere acteurs niet, haalt Mitchum de schouders op: "Dat weet ik niet, maar ik denk dat hij duurzaam was. Ik ben zoveel keer op mijn hoofd geslagen en heb het overleefd. Ieder ander deed een beroep op de stuntman". Hij zegt verder dat hij een aantal van zijn films niet heeft willen zien, omdat hij zichzelf niet amusant vond. Robert Mitchum begint binnenkort aan zijn 151e film.

*****

Over niet al te lange tijd zal het mogelijk zijn vanuit het VLIEGTUIG te TELEFONEREN of te werken met een personal computer. Hiervoor zal International Maritime Satellite Organisation zorg dragen. Dit is een organisatie waarbij 44 landen zijn aangesloten, die satelliet- verbindingen met schepen en booreilanden verhuurt. De organisatie wil het aeronautische systeem tussen 1987 en 1989 voltooid hebben. Sinds 1982 verhuurt het bedrijf aan nationale telefoonbedrijven, waardoor op dit moment met 400 schepen en olieplatforms kan worden gebeld. Een dergelijk communicatie- net voor de luchtvaart bestaat nu nog niet. Weliswaar is het op de binnenlandse vluchten in de VS mogelijk om te telefoneren vanuit een vliegtuig, maar dergelijke verbindingen bieden weinig mogelijkheden omdat ze afhankelijk zijn van zendstations op land en niet van satellieten.

*****

Het Amerikaanse vrouwelijke en mannelijke militaire PERSONEEL en alle soldaten en nieuwe recruten worden binnenkort onderzocht op aids. Sinds 1 oktober werden alleen aankomende sodaten onderzocht, terwijl men op 1 juli was begonnen met proeven bij bloed- donors bij militaire installaties. De Amerikaanse strijdkrachten tellen zo'n 2,1 miljoen man personeel. Als bij iemand het anti- lichaam wordt gevonden betekent dat, dat hij in aanraking is geweest met het dodelijke aids- virus, maar hoeft niet in te houden dat hij de ziekte heeft. Per maand worden er 25.000 soldaten geworven. Alleen voor het onderzoek van deze nieuwe recruten trekt het ministerie circa drie miljoen gulden per jaar uit. Deze nieuwe regeling volgt op de ontdekking van het anti- lichaam bij 13 recruten in de marine. In het leger zijn tot nu toe 100 aids- gevallen ontdekt. Naar schatting zijn in de VS een miljoen mensen met het virus in aanraking geweest. Slechts een heel klein percentage lijdt daadwerkelijk aan de ziekte. Besmette personen kunnen de ziekte echter weer wel op anderen overbrengen.

*****

Secretaris - generaal PEREZ DE CUELLAR van de VN zal zichzelf niet kandidaat stellen voor een tweede ambts- termijn. Een van de redenen voor zijn besluit noemde hij "de ontoereikende politieke steun" die hij bij zijn werk heeft gekregen. Daarom voelt de secretaris- generaal zich op geen enkele manier aangemoedigd te streven naar een voortzetting van zijn ambt. De ambts- termijn van de 65- jarige diplomaat uit Peru loopt eind volgend jaar af.

OMAR E. CON heeft aan het Vermont College van de Norwich Universiteit de graad Master of Arts in Information Systems Analysis behaald. Hiervoor heeft Con economie en handels- wetenschappen in Tilburg gestudeerd. Con is voornemens verder te studeren en hoopt binnen niet al te lange tijd de graad te halen van Doctor in Business Administration.

Internationaal bemande Challenger begint volgende week aan ruimtereis

DEN HAAG — Wanneer het Amerikaanse ruimteveer Challenger op 30 oktober met het Europees wetenschappelijk laboratorium Spacelab van Cape Canaveral opstijgt voor een ruimtereis van zeven dagen zullen twee Westduitsers en de Nederlander dr. Wubbo Ockels deel uitmaken van de acht leden tellende bemanning.

Kort na de lancering zal de Challenger een kleine verbindings- satelliet, de Glomar, in de ruimte plaatsen. Deze Amerikaanse kunstmaan is gedeeltelijk voor militaire transmissiedoeleinden bestemd. Tijdens de vlucht worden niet minder dan 75 wetenschappelijke experimenten uitgevoerd voor instituten in landen die lid zijn van het Europees bureau voor Ruimtevaart (ESA) en voor enkele Amerikaanse instellingen.

De Spacelab- missie 'D-1' is hoofdzakelijk een Westduitse aangelegenheid, waaraan zes jaar voorbereiding vooraf is gegaan en waarin de Bondsrepubliek enkele honderden miljoenen guldens heeft geïnvesteerd. De Amerikanen (NASA) zijn alleen verantwoordelijk voor het goed functioneren van hun ruimteveer. Zij ontvangen voor deze vlucht circa 65 miljoen gulden van de Bondsrepubliek. Het wetenschappelijke gedeelte ligt volledig in Westduitse handen. In Beieren staat het controlecentrum dat de experimenten bestuurt, het contact met de wetenschaps- astronauten onderhoudt en de resultaten van de proeven ontvangt.

Het ruimte- laboratorium, een Europees produkt waaraan tal van landen hebben bijgedragen, heeft de vorm van een grote ton met een lengte van zeven meter en een doorsnee van vier meter. Het laboratorium is volgestopt met wetenschappelijke instrumenten voor proefnemingen in een toestand van gewichtloosheid. De experimenten moeten belangrijke informatie verschaffen op het gebied van Natuurkunde, Materiaal- onderzoek, Biologie, Geneeskunde en Navigatie. Zij worden uitgevoerd door de Westduitse wetenschapsastronauten Reinhard Furrer en Ernst Messerschmid en de Nederlander Wubbo Ockels. De vijf Amerikaanse bemanningsleden hebben uitsluitend het bedienen van het ruimteveer als taak. Hun gezagvoerder is Henry Hartsfield, die al eerder een ruimteveer heeft gevlogen.

Om te onderzoeken wat de invloed is van gewichtloosheid op het menselijk zenuwstelsel heeft men een "ruimteslede" in de Spacelab gemonteerd. Dit toestel, dat op een ongemakkelijke keukenstoel lijkt, kan met motoraandrijving op een rails snel heen en weer worden bewogen. Een van de wetenschapsastronauten zit tijdens het experiment op de stoel en hij draagt een soort helm die is voorzien van lenzen. Via registratie- apparatuur worden de reacties van de proefpersoon gemeten.

Een ander opmerkelijk apparaat is een zogeheten "Biorack", die veel weg heeft van de tegenwoordig in veel huiskamers staande "sound rack". Maar in plaats van radio, versterker en platenspeler bevat de Biorack een aantal kastjes met apparatuur voor 14 wetenschappelijke proeven. Zo wil men onder andere onderzoeken hoe de bevruchting van eieren van amfibieen verloopt als er geen zwaartekracht is, hoe bacterien en bepaalde cellen zich dan gedragen en wat de invloed op de groei van algen is.

Het ruimteveer wordt op 30 oktober om 18.00 uur onze tijd op Cape Canaveral, Florida, gelanceerd. De terugkeer vindt op 6 november om 17.39 onze tijd plaats op de luchtmacht- basis Edwards, in Californie.

BIOSCOPEN

GOLDEN DRIVE-IN: vr + zat + zon: 21.00 uur *Hot Dog* (fl.5,-).; vr + zat: 24.00 uur *Reckless (18 jr., fl.5,-).*
CINELANDIA: vr + zat: 19.00 + 21.00, zondag 21.00 uur Young hero from Shaolin (18 jr., 3.75 en 2.75); vr + zat: 24.00 uur *Duel with devil* (18 jr., 3.75 en 2.75).

TELECURAÇAO

VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 16.30 Cartoons; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chikí; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»: 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Nos ke sa; 21.30 Show di Job; 23.00 Moneyline; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Caroussel; 21.30 Estreno: Dirty tricks; 11.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Kombinashon; 16.15 Cultuur en Opvoeding; 17.30 Telepatria; 18.30 Aktualidat; 19.00 Rikesa universal; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Gana ku «6». 20.35 Three's a crowd; 21.00 Show; 22.00 Wrestling; 23.00 Super Star profile; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
26 oktober vanaf 08.00 uur t/m 27 oktober om 7.00 uur: dokter Rauchbaar, spreekkamer: Landhuis Rust en Vrede, St. Rosaweg 34, tel.: 76199; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.:76199 bgg 625822/62561.

STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
27 oktober vanaf 7.00 uur t/m 28 oktober om 7.00 uur: dokter Olie, spreekkamer: Montaña Rey, tel.: 674821; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 bgg 625822/62561.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman en Doran).

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST
25 oktober vanaf 6.00 uur t/m 28 oktober om 6.00 uur: dokter: Soliana, spreekkamer: Schottegat- wegoost 34, tel.: 70635; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 70635 bgg 625822/62561.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Croes, Whiteman, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, mevr. Pablo, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales- Concession).

DERDE DISTRIKT BANDA ABAO
Dokter Vonhogen, spreekkamer: Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641658/75761 bgg 625822/625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero- Duque, Hernandez).

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Rotteveel, tel.: 673442 en zuster Flanders, tel.: 44187

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: del Pueblo, tel.: 625333; Punda: Brievengat, tel.: 79098.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
26 okt.: E.F. de Camps, Mahumaweg 35
27 okt.: R.A. de Windt, Uteweg 53.

*****

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 14.00-24.00 uur "Fairsea" (L.A.) - Vert. Selma.

*****

ZONDAG
KOMITE KARNAVAL
DI KORSOU: elekshon Reina di Bario - Buurtcentrum Brievengat.

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur.

De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: **(bezoekuren)** opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibrá): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

*****

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:

Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874 825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay-shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

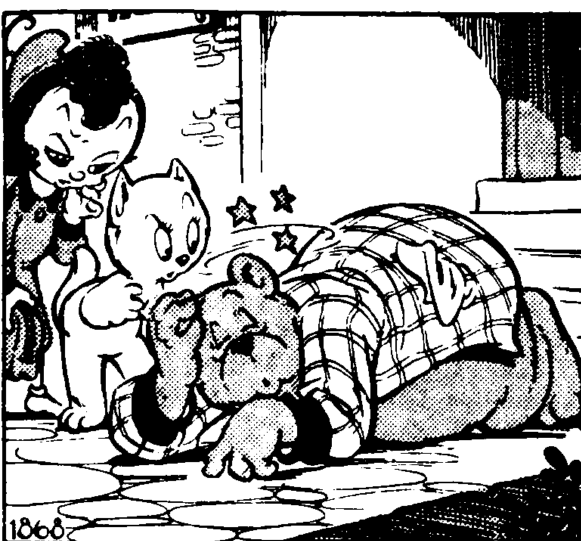
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

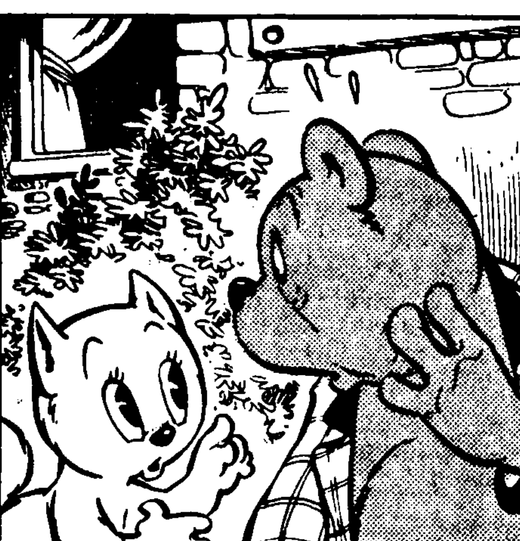
Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Wens-Werkster door Marten Toonder

1868—Zo lag heer Bommel enige ogenblikken later gekrenkt in het stof van de weg. Zijn zakken waren binnenste- buiten getrokken en hij was totaal berooid, want zelfs de ene florijn had de hoteleigenaar hem afgenomen, evenals zijn gouden horloge, zijn pijp en zijn tabakszakje.

Het was duidelijk, dat de eens zo welvarende heer van Bommelstein er slecht aan toe was. "Wat een schande," mompelde hij met zwakke stem. "Het is maar goed, dat mijn vader dit niet hoeft mee te maken. Ik, de rijkste heer van Rommeldam, als een oplichter uit een ontspanning gegooid..."

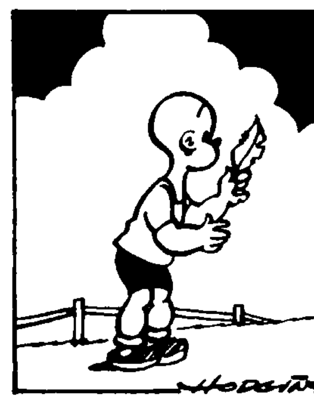
Hij zweeg toen de markies hem met opgericht hoofd passeerde en er verscheen een trek van diep nadenken op zijn gezicht. "Maar hoe.... hoe kan dat?" mompelde hij. "Ik heb van hem gewonnen, zodat ik bewezen heb dat ik de rijkste ben. En ik heb geen cent meer. Ik ben geheel verarmd." "Dan moet de markies nog armer zijn," zei Tom Poes, "en daar ziet hij niet naar uit. Ik herinner me trouwens, dat hij een wapenfabriek verkocht had die met geld was uitbetaald. Volgens mij heeft hij alleen dàt geld verloren."

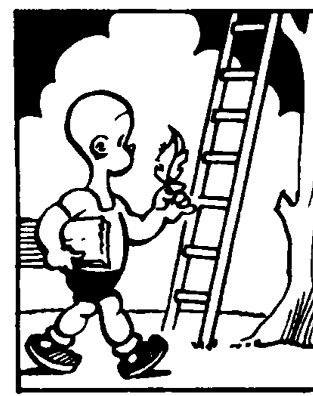
"Het is niet eerlijk," kreet heer Bommel, "ik... ik ben alles kwijt. Het was geen eerlijke wedstrijd, zeg nu zelf. Het was allemaal bedrog..." "Alleen het geld," zei Wijmpje troostend, "dat was allemaal alleen maar modder. Zo gewonnen, zo geronnen, zogezegd. U kunt beter opstaan, meneer, dan zal ik uw jas afkloppen. Trouwens, ik moet weer aan het werk want de fijne was ligt er nog."

"En ik dan?" klaagde heer Ollie. "Wat moet er van mij worden? Wat moet ik doen? Zeg dan eens wat, jonge vriend. "Hm," zei Tom Poes, "laten we nu eerst maar eens terug gaan naar Troebeloo. Daar kunt u uitrusten.

HENRY ® By Dick Hodgins

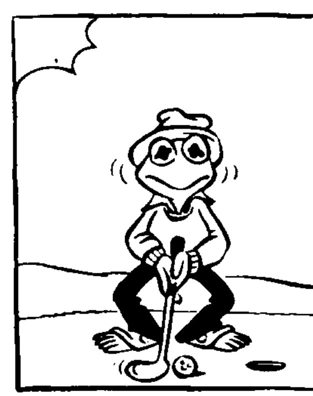

Jim Henson's MUPPETS

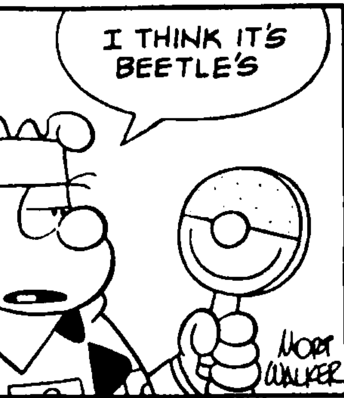

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

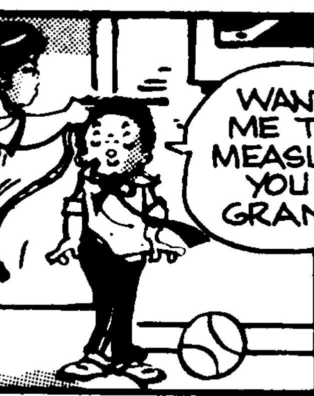

QUINCY ® By Ted Shearer

HOLDING COMPANY WIL SCHULDEN NIET VOLDOEN

150 werknemers op straat

Concorde Hotel vanmorgen officieel failliet verklaard

WILLEMSTAD — In vijf minuten tijd werd vanmorgen het vonnis geveld dat voor de ongeveer 150 werknemers van het Concorde Hotel destrazeuse gevolgen zal hebben en het Curaçaose toerisme in het algemeen ongetwijfeld wederom een klap zal geven: na twee jaar de scepter in het voormalige Hilton Hotel te hebben gezwaaid werd het Concorde Hotel failliet verklaard.

Zoals de Amigoe gisteren berichtte, was er nog enige hoop dat de Holding Company Curaçao zou besluiten de schulden voor haar rekening te nemen en zodoende te trachten het hotel open te houden. Tijdens een gisteravond gehouden vergadering werd echter anders beslist. Alhoewel het de Amigoe vandaag niet lukte met president directeur Frank Elenburg van de Holding Company in contact te treden, vernamen wij uit welingelichte bron dat deze er het nut niet van in ziet om de schulden op zich te nemen. Verwacht wordt dat de schulden zullen blijven oplopen en het Concorde niet meer uit haar penibele situatie zal kunnen komen.

Dit besluit had tot gevolg dat advocaat Winkel, die de Concorde keten vertegenwoordigt, vanmorgen tegenover de rechter verklaarde zijn verzoek tot surceance van betaling in te trekken. Het nam niet meer dan vijf minuten tijd in beslag om deze hotel- keten, die inmiddels zo'n twee jaar op Curaçao gevestigd is, failliet te verklaren met alle gevolgen van dien. Onderzocht zal moeten worden wat de baten van het Concorde Hotel zijn om zodoende uit de opbrengsten daarvan te trachten een zo groot mogelijk deel van de schulden, die totaal zo'n 1.7 miljoen gulden bedragen waarvan onder andere 200.000 gulden uit staat bij de Landsradio Dienst, af te lossen. De vertegenwoordiger van advocaat Zielinski die namens een deel van de schuldeisers het faillisement aanvroeg, mr Essink, verklaarde dan ook vanmorgen de failliet- aanvraag te handhaven. Hij voegde daaraan toe dat de vele schulden ondertussen een onhoudbare situatie in het hotel creeren. Evenals advocaat Zielinski in eerdere verklaringen, noemde advocaat Essink vanmorgen het feit dat de airco's niet meer geserviced worden en er niet meer internationaal getelefoneerd kan worden. Ook de vakbond Horecaf meldt al enige tijd dat de situatie in het hotel steeds onhoudbaarder wordt door de financiele problemen en (volgens hen) het mismanagement van de Concorde- keten. In die trant liet de gedeputeerde van toerisme, George Hueck, zich gisteren via een lokaal radiostation ook uit. Deze mensen zijn niet te vertrouwen, daar valt niet mee te werken en ze houden zich niet aan de gemaakte afspraken, aldus Hueck die er aan toevoegde dat de Concorde- keten wat hem betreft zo spoedig mogelijk kan vertrekken, "liever gisteren dan morgen", aldus de gedeputeerde.

Het is nog niet bekend wat er nu met het 200 kamers tellende hotel gaat gebeuren. Zoals bekend investeerde de Holding Company onlangs enorme bedragen in de herinrichting van alle kamers en de renovatie van ondere andere de lobby en het casino. Dat staat overigens nog steeds in de steigers terwijl in de achtertuin van het hotel, dat in de loop der jaren verschillende management- groepen de revue heeft zien passeren, een onafgebouwd restaurant staat. Naar de Amigoe vandaag vernam zal er zo spoedig mogelijk een vergadering belegd worden met de Holding Company en het Concorde-management om te kijken wat de volgende stappen zullen zijn. Zo zou de Holding Company kunnen besluiten om, op eigen kosten het hotel voorlopig draaiende te houden onder management van Concorde tot men een andere groep heeft gevonden die vertrouwen heeft in de toekomst van dit hotel.

Daar ontbreekt het de huidige manager Brebas aan. Hij verklaarde vanmorgen tegenover de Amigoe dat de reden achter de enorme financiele problemen van het hotel, die hij tot op heden ontkende, is dat dit hotel niet verkocht kan worden in het buitenland. "Het zou een vijfsterren hotel moeten zijn", aldus Brebas, "zo wordt het dan ook verkocht. Echter de toeristen zien direct bij aankomst dat dit niet het geval is terwijl zij daar wel voor moeten betalen." Een oplossing ziet deze vertrekkende manager misschien in de bouw van extra kamers waardoor de kamerprijs zou kunnen zakken. Die kan momenteel niet verlaagd worden omdat de vaste lasten van het hotel dermate hoog zijn dat er dan toch met verlies gedraaid zou worden. Op de vraag hoe dit pessimistische idee te rijmen is met de optimistische plannen die het Concorde International twee jaar geleden aan de pers voorlegde, antwoordde Brebas niet te weten wat het Internationale management er toe gebracht heeft dit hotel te willen runnen. Naar hij verder stelde kan Curaçao niet met de andere eilanden in het Caribisch Gebied concurreren en kan men voor een hotel op dit eiland dan ook onmogelijk prijzen vragen als voor eenzelfde hotel op bijvoorbeeld Aruba.

Vanuit Aruba vernam de Amigoe dat de recente negatieve berichten over Curaçao, niet alleen Concorde International hebben getroffen maar ook het filiaal van deze hotelketen op Aruba. De vice- president van Concorde International, Ramon Jimenez, is niet te spreken over het beleid dat door de hotelmaatschappij Piscadera en de Holding Company werd gevoerd: de eigenaresse van het gebouw voldeed niet aan haar verplichtingen, waardoor de naam Concorde in een negatief daglicht kwam te staan. Daarbij werd nog opgemerkt dat de Aruba Hotel Enterprise, de maatschappij die Concorde Aruba beheert, ruim 800.000 dollar in het beheer op Curaçao investeerde. De aandeelhouders lieten zeer duidelijk weten dat zij niet bereid zijn om ook nog maar een cent in het hotel te steken. Manager Brebas ontkende overigens dat Ramon Jimenez zich op dergelijke wijze over de Holding Company en Hotelmaatschappij Piscadera zou hebben uitgelaten. Naar mening van Brebas doen de Holding Company en de Curaçaose overheid hun uiterste best het toerisme op Curaçao te bevorderen. Hij had dan ook geen klachten over de eigenaresse van het hotel.

De vakbond Horecaf, die de ongeveer 150 werknemers van het Concorde Hotel vertegenwoordigt, wilde vanmorgen geen commentaar geven op de failliet- verklaring van het hotel. Vanmiddag zal er vergaderd worden met de werknemers waarbij verdere plannen uit de doeken zullen worden gedaan.

WILLEMSTAD — In het bijzijn van een groot aantal politie- en justitie- functionarissen vond gisteren de heropening plaats van de politiewacht Montagne. Tijdens de diverse redevoeringen werd gewezen op het belang van de wijkagent en de relatie politie-burger in het algemeen. Op de foto het moment waarop minister Navarro van Justitie het eerste bericht via de politieradio verspreidt. Links naast hem het plaatselijk hoofd van politie, gezaghebber Casseres en commissaris van politie Thomas. Rechts de voorlichtings- functionaris van de politie Cosster.

Politiewacht Montagne heropend:

Wederzijdse waardering politie-burger invoeren

WILLEMSTAD — Het beleid van de Centrale regering is erop gericht de preventief/ educatieve taak van de politie te benadrukken. De politiefunctionaris zou een bemiddelende rol moeten spelen op sociaal gebied; hierdoor zal op twee gebieden werk verzet kunnen worden, zo deelde minister Leslie Navarro van Justitie gisteren mee ter gelegenheid van de heropening van de politiewacht op Montagne. In totaal 10 man zijn voorlopig bij de post werkzaam waaronder een wachtcommandant. Het bureau sluit voorlopig om twaalf uur 's nachts.

De bewindsman van Justitie, die melding maakte van een gewijzigd beleid waarbij men de politiefunctionaris en de burger dichter bij elkaar wil brengen, kondigde ook plannen aan voor de opening van andere wijkbureaux. Hij noemde in dit verband Westpunt, Boca Sami, Brievengat en Tera Kora. Momenteel wordt daarnaast een studie gemaakt naar de opening van een politiewacht op Seru Fortuna, aldus Navarro, die ook liet weten dat de hoge kosten die hiermee gepaard gaan een belangrijke rol spelen. Zo zal de "restauratie" van de post op Westpunt 70.000 gulden kosten, verklaarde de minister, die zei dat er op het gebied van het aantal beschikbare politie- mensen een meevaller is: het betreft hier de uit Aruba naar Curaçao teruggekeerde functionarissen.

Het was dit onderwerp, de terugkeer van uitgezonden functionarissen, waaraan de p.r.- man van de politie, Haime Kostter, tijdens zijn redevoering veel aandacht aan besteedde: Kosster die "even tijd" vroeg om de minister persoonlijk toe te spreken, had niet alleen lof voor deze minister "die zich echt voor Curaçao inzet." Hij hield ook een pleidooi om Curaçaose agenten "die jarenlang als zigeuners de eilanden moesten afreizen" naar huis te laten terugkeren "omdat we ze hier nodig hebben", aldus Kosster die vanmorgen tegenover de Amigoe liet weten als burger zijn boodschap gebracht te hebben.

Ook gezaghebber Casseres en politie- commissaris Thomas voerden gisteren het woord: wees de gezaghebber op de (negatieve) rol van de media "die ons dagelijks in geuren en kleuren herinneren aan de misdaad", de politie- commissaris benadrukte het belang en de rol van de wijkagent.

Vijfde partij dient zich voor verkiezingen aan

PAS haalt eindstreep

WILLEMSTAD — Tegen alle verwachtingen in lukte het gisteren een van de kleine politieke partijen toch zijn deelname aan de komende Statenverkiezingen zeker te stellen. Als enige van het kwartet nieuwkomers in de politieke arena, wist de PAS, die wordt aangevoerd door Jose Frans, gisteravond op de valreep 734 handtekeningen op zijn lijst te verzamelen. Indien tenminste 720 daarvan de geldigheids- controle doorstaan, zal ook de PAS, naast de PNP, DP, MAN en de Frente, op 22 november aan de verkiezingen kunnen deelnemen.

De PAS, die gisteren tegen het middaguur nog op een voorlopig totaal van 400 handtekeningen stond en daarmee, achter de partij Nos Kos, die op dat moment een totaal van 489 handtekeningen verzameld had, op een tweede plaats stond, wist niet, zoals in feite stond voorgeschreven, het quota van 745 handtekeningen binnen te halen. Omdat dit totaal van 745 in wezen is samengesteld uit een minimum van 720 handtekeningen, aangevuld door een reserve- aantal van 25, zal evenwel de PAS vrijwel zeker aan de verkiezingen kunnen deelnemen. Het reserve- aantal van 25 is ondermeer bedoeld voor het geval er doublures onder de handtekeningen zijn.

Nos Kos van voormalig MAN-Statenlid Victor Minguel haalde de eindstreep niet. Evenmin als de volkspartij Papu van Richard Hooi en de Curaçaose Liberale Partij van Elias Bronswinkel. Nos Kos sloot gisteravond de derde dag van het "herstel- verzuim", waarin de partijen gemaakte verzuimen, zoals het niet vullen van het benodigde aantal handtekeningen op de partij- lijsten, nog konden goed maken, met 554 handtekeningen af. Papu, waarvan gisteren rond de middag werd gemeld dat de partij op een voorlopig totaal van 103 handtekeningen stond, ging er zelfs op achteruit. Herstel van een verkeerde berekening wees uit dat voor de Papu geen 103, maar 102 sympathisanten hun handtekening plaatsten. De Curaçaose Liberale Partij tenslotte eindigde met een totaal van 32 handtekeningen.

Kandidaat voor de PAS Junior de Pree verklaarde vanmorgen desgevraagd tegenover de Amigoe zeer tevreden te zijn over het behaalde resultaat, dat de partij, naar zijn zeggen, aan hard werken te danken had. De kans op deelname aan de op 22 november te houden Staten- verkiezingen, noemde De Pree, die overigens erkende dat het behaalde resultaat zijn verwachtingen eerlijk gezegd had overtroffen, "geweldig". Vooral, zo voegde hij daar aan toe, omdat dit resultaat op de valreep bereikt was. "Het was echt randje kantje", aldus De Pree. Dat de andere drie kleine partijen het niet hadden gehaald, was "pech", meende hij. Ten aanzien van de PAS was in ieder geval duidelijk gebleken, concludeerde de PAS- kandidaat, dat zijn partij, die zoals bekend streeft naar het behoud van de huidige Antilliaanse constellatie, "serieus bij het volk is aangeslagen".

Over de geldigheid van de lijsten komt vanmiddag het Hoofdstem- bureau in openbare zitting bijeen op het Bevolkings- kantoor. Mochten er partijen zijn, die het met de beslissing van dit orgaan ten aanzien van die geldigheid, niet eens zijn, dan kunnen deze daartegen bij de rechter beroep aantekenen. Dat dienen ze dan wel uiterlijk de 28-ste oktober te hebben gedaan. Volgens de regels moet dit beroep vervolgens uiterlijk op 11 november behandeld zijn en dient er uiterlijk 14 november door de rechter een uitspraak hieromtrent te worden gedaan, waarna dan op 15 november de nummering van de lijsten zal plaatsvinden. In geval er geen beroep wordt aangetekend tegen de beslissing van het Hoofdstem- bureau, komt deze op 29 oktober bijeen voor de, middels loting te bepalen, nummering van de lijsten.

Bij het Bevolkings- kantoor wordt de kans groot geacht dat de PAS de eindstreep definitief zal passeren en minder dan veertien ongeldige handtekeningen verzamelde in het totaal van 734. De ondertekening van de lijsten werd op het Bevolkings- kantoor regelmatig gecontroleerd en tot gistermiddag werden er op de PAS- lijst slechts twee doublures ontdekt. Het ligt dus niet in de lijn der verwachting dat er meer dan veertien doublures zullen worden geconstateerd.

"Handje contantje"

Het tekenen van parti - lijsten, teneinde de politieke partijen in de gelegenheid te stellen aan verkiezingen deel te nemen, zorgt keer op keer voor de nodige opschudding. Met name omdat telkenmale het aspect van de betaling van handtekeningen om de hoek komt kijken. Alhoewel het bestaan van dit fenomeen over het algemeen hardnekkig wordt tegen gesproken, is het een publiek geheim dat partijen, van groot tot klein, in meer of mindere mate betaling, in geld of op andere wijze, in het vooruitzicht stellen om hun partij- lijsten zo snel mogelijk van het noodzakelijke aantal handtekeningen te doen voorzien.

Ook dit maal veranderde bij het tekenen van de partijlijsten soms geld van eigenaar. Zoiets geschiedt door de ban genomen niet in het openbaar, maar plegen de partijen meestentijds zoveel mogelijk onopvallend te laten gebeuren. Dat ook anderen daar gewild of ongewild getuige van zijn, valt niet altijd te vermijden. Ook niet door de ambtenaren op het Bevolkings- kantoor die voor een controle op de ondertekening van de partij- lijsten moesten zorg dragen. Die werden namelijk enkele malen door zogenaamde sympathisanten, nadat deze hun handtekening op een lijst plaatsten, benaderd met het onomwonden verzoek direct even te willen "afrekenen". Waarmee maar weer bewezen is dat met name in slechte tijden zoals deze het principe "handje, contantje" meer dan ooit wordt gehanteerd.

Coromoto- koor zingt voor nieuw orgel

WILLEMSTAD— Het Coromoto- koor verzorgt op 8 november een zangavond in de kerk van Coromoto. De toegangsprijs bedraagt tien gulden. De opbrengst van dit optreden wordt aangewend voor de aankoop van een nieuw orgel.

Martina: ''Andere kosten ook verlagen

MAN: Analyse gevolgen wijziging minimumloon

WILLEMSTAD — Volgens oppositie- partij MAN zou wijziging in de minimumloonwetgeving alleen gepaard kunnen gaan met andere veranderingen, die erop gericht zijn kosten, waaronder die van levens- onderhoud en energie, te verlagen. Het "wegwerken" van schaal één van de minimum- lonen houdt immers een "forse" sociale achteruitgang in, die op andere gebieden gecompenseerd zou moeten worden. Een analyse hierover is op zijn plaats.

Zo verklaarde MAN- leider Don Martina vandaag tegenover de Amigoe. Hij zei dit naar aanleiding van de behandeling, eerder deze week, in de Centrale Commissie van de Staten van de wets- wijziging tot het elimineren van schaal één van de minimum- lonen. Martina meent dat dit weloverwogen zal moeten gebeuren en wees in dit verband onder andere op mogelijke malafide praktijken, waarbij bedrijfseigenaren zichzelf opzettelijk failliet zullen laten verklaren om zo, met lagere personeelskosten, opnieuw te beginnen. Hij benadrukte daarnaast dat het van wezenlijk belang is, dat het lokale concurrentie- aspect in de gaten gehouden wordt. Hij doelde hierbij op reeds gevestigde en nieuw te vestigen bedrijven, waarbij de nieuwe bedrijven de al bestaande bedrijven zullen kunnen "weg- concurreren." "Deze situatie zal met zich meebrengen dat geen sprake is van de komst van nieuwe bedrijven, maar van de vervanging van bedrijven", aldus de oppositie- leider, die van mening is dat kosten- beheersing, zoals die welke met het ontwerp nagestreefd wordt, altijd met nieuwe investeringen gepaard moet gaan. "Dit als compensatie en om vertrouwen te scheppen", zei de MAN-leider die voorstander blijkt van een "middenweg." De door de regering voorgestelde wijziging is volgens de Blauwe partij te rigoreus, te meer omdat op andere gebieden geen aanpassingen hebben plaats gevonden.

Naar de Amigoe vernomen heeft, heeft niet alleen de MAN tijdens de besloten vergadering van dit ontwerp kanttekeningen geplaatst, maar zijn ook van vertegenwoordigers van de coalitie-partners de nodige vragen binnen gekomen. Ook hierbij stond het fenomeen van misbruik van de wijziging centraal, zo verklaarde een woordvoerder van een van de coalitie- partijen. Door het grote aantal vragen verwacht men in regeringskringen niet dat de openbare parlementaire behandeling spoedig zal kunnen plaats vinden. Dit zal, zo werd de Amigoe te kennen gegeven, zeker niet gebeuren wanneer het pakket "fiscale faciliteiten" (een scala wets- wijzigingen voor verbetering van het investerings- klimaat— red) in de Staten wordt behandeld. Volgens een parlementariër van een regeringspartij zal de openbare behandeling van dit "pakket" eind volgende week kunnen plaats vinden.

Aanrijdingen

WILLEMSTAD— In de afgelopen 24 uur vonden negen aanrijdingen plaats, waarbij drie gewonden vielen en een schade van 10.525 gulden genoteerd werd.

''Controle intensiveren''

Curaçao bestemming van 600 kg cocaïne

WILLEMSTAD — De controle van lokale autoriteiten op de illegale invoer van ondermeer verdovende middelen zal geïntensiveerd worden. Die is bij lokaties zoals de luchthaven en de kade waar de uit Venezuela afkomstige Ferry meert al aanwezig. Uitbreiding ervan is echter nooit kwaad, zo werd vandaag binnen kringen van de douanerecherche in Willemstad vernomen. Men reageerde hiermee op het bericht dat de Venezolaanse politie gisteren 600 kg cocaine onderschept heeft die vanuit Coro met de Ferry naar Curaçao vervoerd zou worden.

Hoge justitiële autoriteiten in Willemstad wilden vanmorgen geen commentaar geven op dit bericht. Men stelde daarover in gesprek met de Amigoe "niets vanaf te weten." De Venezolaanse tv, evenals het Amerikaanse persbureau AP hebben kennelijk wel de nodige inlichtingen gehad: zowel via de televisie als in een telex- bericht werd hieraan aandacht aan besteed, waarbij de Venezolaanse minister van Binnenlandse Zaken, Lepage, zijn waardering uitspreekt voor de Venezolaanse politie. In verband met deze vangst zijn volgens de AP zes personen aangehouden. Zij maken, volgens een Venezolaanse krant, deel uit van een internationale bende van drugssmokkelaars waarvan het hoofdkwartier in Colombia zetelt, aldus het persbericht.

Het is overigens niet de eerste keer dat een poging ondernomen wordt om via Coro drugs naar Curaçao te vervoeren: twee dagen geleden werd daar 60 kg marihuana in beslag genomen. Toen werden twee Venezolanen aangehouden. De 600 kg cocaine werd gisteren gevonden in een huis evenals in een aantal auto's, die, zo meldde de tv, op het punt stonden op de Ferry naar Curaçao vervoerd te worden. Op Curaçao aanleiding om de controle te verscherpen "hoewel al in belangrijke mate gecontroleerd wordt", aldus de onze zegsman.

Remitido

Nos democracia

Desde dia 4 di oktober ultimo pa awe henter e pueble Arubano ta bon na altura di e tragedia di entregamento di lista: resultando cu sr. Hose Figaroa como miembro y presidente suplente di Hoofd- stembureau a nenga retundamente di acepta e lista di PARTIDO DEMOCRATICO ARUBANO. E atardi ey ora cu Doctor L. Berlinski kier a cuminsa cu e tramitenan pa entrega su lista, sr. Betico Croes, lider di MEP tabata presente hunto cu un grupo di su fanaticonan. E personanan aki tabatin bandera y otro propaganda mas di nan partido den nan poder y tabata stroba e pasahe liber den e edificio. Tambe nan tabata grita, haciendo hopi lawaai. Betico Croes a grita den direccion di sr. Figaroa pa no acepta e lista pasobra PDA ta laat. Su fanaticonan a sigui, gritando mesun cos. sr. Figaroa a wordu influencia pa e gritonan di e fanaticadanan di MEP i a nenga di acepta e lista di PDA, bisando cu Doctor Berlinski ta laat. Mesora despues sr. Betico Croes a papia cu prensa; incluyendo Tele Aruba; y a bisa entre otro cu: Ey MEP ta contento cu PDA lo keda afó pues cu PDA lo no bay eleccion, anto awor MEP lo bai saca 1 asiento mas, y na e momento ey indudablemente sr. Croes tabata sonja lanta, bisando cu MEP lo saca 14 asiento. Algun dia despues e persona aki a retrosede y a cambia su prome declaracion cu 180 grado bisando cu awor su Partido MEP kier pa PDA bai den eleccion pa buena marcha di Democracia. Di esaki tambe tur hende ta na altura. Atrobe lastimamente sr. Betico Croes kier a sinta ariba stoel di huez y stoel di miembronan di Hoofd- stembureau. Dan mira awor cu sr. Croes como lider maximo y vocero di MEP lo bai duna instruccion na su collega Sr. Hypolito Tromp, miembro di Hoofd- stembureau pa MEP pa vota na favor di PDA den e reunion di dia 26 oktober venidero di Hoofdstembureau, y asina tambe mantene su palabra di homber.

Dia 4 di oktober PDA a bay huez pa keha e decishon di Sr. Figaroa. Dia 6 di oktober huez a duna sentencia. E huez a sentencia sr. Figaroa pa e acepta e lista di PDA dialuna, dia 7 di oktober. sr. Figaroa a cumpli cabalmente cu e sentencia di huez (como debe ser). Diabierne awor dia 25 oktober Hoofd- stembureau lo reuni pa atende e sinco (5) listanan. E miembronan di Hoofdstembureau ta lo siguiente: sr. Frans Wernet; [illegible], como miembro y presidente. Sr. Hose Figaroa: hefe di Verkiezings- bureau; como miembro y presidente suplente.

Sr. Hypolito Tromp, sr. Boy Simon y sr. Armand Engelbrecht, como miembronan y representant respectivamente di MEP, PPA y AVP. E personanan aki lo bin hunto den un reunion dia 25 oktober venidero y lo bai vota democraticamente [illegible] di e sinco listanan. Ban spera cu akinan sano huicio lo bai prevalecé, pasobra di tur e 5 miembronan di Hoofd- stembureau ta sr. Figaroa só tabata presente den sala di parlamento e afamada atardi di dia 4 di oktober i cu un holoshi cu no tabata klop cu e horario di toren di vliegveld y di Landsradio dienst. Pues e resto di miembronan i e presidente di Hoofdstembureau no por acepta e argumento di sr. Figaroa asina ey sin mas. Mas aún nan no por tin ningun argumento sano pa bay di acuerdo cu sr. Figaroa. Como miembronan di Hoofd- stembureau den nan calidad como politico nan tin e derecho di voto den reunion di Hoofdstembureau y nan no ta ey den pa spek en bonen.

No lubida cu Sr. Huez a sentencia sr. Figaroa pa acepta e lista di PDA e dialuna siguiente, pasobra cu entre otro e a stroba e entregamento di lista di PDA, bisando den e sentencia: "Hij heeft de inlevering, als bedoeld in dat artikel (art. 16, lid 1 - van het kiesreglement Staten en Eilandsraden) verhinderd." Debi cu sr. Figaroa a cumpli cabalmente cu e sentencia di Huez, sr. Figaroa a admiti cu e a stroba e entregamento di lista di PDA.

Den e reunion di diabierne awor e miembronan di Hoofdstembureau lo haya sinco (5) lista nan dilanti pa atende y no esun di PDA só. Lo no tin ningun diferencia den composicion basico di e listanan. Nan lo por haya tambe nan dilanti copia di sentencia No. 1911 di Huez, dicta dia 6 di oktober. Si nan no haya un copia pa weta, nan por exigi un copia. Mi conoce e tres politiconan aki masha bon. Mi sa cu nan ta hendenan cu ta respeta ley y ta simpatisante di democracia y libertad. Ta nan tres mester disidi, (guiá of no guiá door di nan partido), cu nan voto — i ta necesario — pa acepta e lista di PDA tambe of no. Mi ta confia cu nan lo usa nan sano huicio.

Pasobra, den caso di lo contrario, mi sa cu PDA lo acudi mesora na Huez atrobe y si PDA gana e caso — cual ta casi sigur — PDA lo crece barbaramente. PDA lo encamina legal te na e instancia di mas halto di nos systema hudicial pa logra su derecho democratico pa participa na e eleccion di dia 22 di november, y ta tur e consecuencianan pa e gobierno actual cu e eleccion por wordu aplasa. Pasobra ta libertad di bastante miles di votadores lo ta na peligro pa e hecho di lo no tin e previlegio di vota pa e partido di nan alternativa (incumbencia of escohencia of gusto???).

Por ultimo mi ta puntra mi mes si tecnicamente e lista di PDA tabata laat of tempran e afamada diabierne dia 4 di oktober '85?? Esaki pa motibo, segun mi concepto e lista no por ta laat ni tempran e dia 4 di oktober, pasobra simplemente e lista di PDA no a wordu entrega e dia ey, sino te dialuna dia 6 oktober 1985. Sinembargo pa termina mi ta bolbe ripiti di ta confia ariba e sano huicio di hombernan den kende mi tin ningun duda di nan integridad, asta ora ta trata di politica. Por favor, señores, ban conserva nos Democracia!!

FRANKLIN E. KOCK
(Frank)

Trefbal-toernooi

SANTA CRUZ — In de sporthal werd een aanvang gemaakt met het trefbal- toernooi voor scholen. De tien ploegen die aan het toernooi deelnemen, zijn ondergebracht in twee poules van vijf teams elk.

De eerste resultaten zijn als volgt: poule 1: Mon Plaisir school - Colegio Santa Teresita 2-0, Ora Ubao school - [illegible] College 2-0, Mon Plaisir school - Pieter Boerschool [illegible] Santa Teresita 2-0..

Poule 2: St. [illegible] - Heilig Hart College 2-0, H. Hart - Aloysiusschool 2-0, Anna - Dominicus 2-0. In deze poule is het Filomena college [illegible] wedstrijden middels default.

Tanga-verkiezing

ORANJESTAD — Ook dit jaar organiseert de "Miss Tanga organization" een Miss Tanga Aruba- verkiezing. Deze verkiezing is op 9 november in een nog onbekende gelegenheid. Tien jongedames tussen de 17 en 21 jaar, zullen in deze verkiezing uitkomen. Dit zijn: Marieta Ras, Jacqueline Semeleer, Yvonne Maduro, Audrey Bruges, Sally Dabeldiar, Margie Rafini, Notty Warren, Nathalie Bruges, Milda Tromp en Judy Diaz.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER: I+II: 20.15 + 21.15 uur *Paraiso* (14 jr.).
BOULEVARD: I: 24.00 uur *Sexfilm* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *Fuga al amanecer* (18 jr).

.....

WIT GELE KRUIS: Oranjestad, tel.: 23168; Noord, tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera, tel.: 28288 / 25543; Savaneta en Brazil, tel.: 47020 / 48301; San Nicolas, tel.: 45906; Dakota, tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115.

.....

BOTICA'S
t.w. van de brug: Sta. Cruz, tel.: 28028;
t.o. van de brug: San Lucas, tel.: 45119.

WACHTREGELING DOKTOREN
(Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz): dokter A.S. Ridderstap, Santa Cruz 362, tel.: 28017.
(Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas): dokter M. Cheung, Centro Medico San Nicolas, tel.: 24300 / 48833.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ARUBAANSE KUNSTKRING: 20.30 uur optreden van Trio Panama - Cas di Cultura.

ARUBA TIVOLICLUB: 20.00 uur algemene ledenvergadering - Tivoliclub.

SIMAR: 20.00 uur algemene vergadering - Simar- gebouw.

SPORT
BASEBALL: 20.00 uur Concorde vs Amstel - L.S.P.

ZATERDAG
DIVERSEN
CUNUCU FIESTA: 18.00-22.00 uur in cunucu Plaza, Dakota Shopping Paradise.

MERKADO SABATINO: 15.00-19.00 uur te Promenade San Nicolas.

SPORT
SOFTBALL: 12.00 uur Hooiberg Rebels vs Sta. Cruz stars; 14.00 uur Daimari Stars vs Coca Cola; 16.00 uur Aruba Video Center vs A.W.B. - Kibaima Ball Park.

BASEBALL: 14.00 uur Rockets vs Marlboro - E.M.B.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend **(maandag t/m zondag)** van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (**openingstijden**)
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA (**openingstijden**): dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

.....

TELEARUBA
VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 18.00 Bassie en Adriaan; 18.30 Progr. special; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Progr. politico (PDA); 21.00 60 Minutes; 21.45 Wrestling; 22.30 CNN Intern. news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 18.00 National geographic; 19.00 Progr. di Gobierno Central; 19.30 Knight rider; 20.30 Progr. politico (PPA); 20.45 America's top ten; 21.15 Estreno (The furious); 22.45 CNN Intern. news; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

Schorsing twaalf agenten voorbij, onderzoek gaat door

ORANJESTAD — In overleg met het plaatselijk hoofd van politie is de schorsing van de twaalf politieagenten gisteren met onmiddellijke ingang opgeheven. Zij kunnen direct de dienst hervatten voor zover zij niet ziek zijn met een doktersbriefje. Tegen alle twaalf zal echter het disciplinaire onderzoek doorgang vinden. De politieman K. die nog steeds aangehouden is, zal vandaag voor de rechter-commissaris worden geleid. Tijdens het gesprek van het bestuur van de Politiebond met de korpsleiding werd afgesproken dat het verloop van het onderzoek tegen K. zal worden afgewacht.

Medio november jeugdtennistoernooi

ORANJESTAD — Op 16 november zal een aanvang worden gemaakt met het jaarlijkse Kool-Aid jeugdtennis- toernooi. Alle kinderen die op 31 december aanstaande nog geen achttien jaar oud zijn, kunnen aan dit toernooi deelnemen. Er kan tot en met 8 november worden ingeschreven in het Marlboro- tennispark.

Intussen heeft het Malta Amstel jeugdtennis- toernooi de finale-fase bereikt. In drie leeftijds- categorieen zijn de uitslagen als bekend: Clifton Wong - Theron Swaen 6-1, 6-1, Yvonne Escalona - Gisele Escalona 6-0, 6-0, Martin Owens - Michel Wild 6-2, 6-3. De overige finale- wedstrijden worden zaterdag gespeeld.

ORANJESTAD — Bij het standbeeld van PPA-oprichter Juancho Irausquin was er een kranslegging door bestuur en leden van de PPA (zie foto) ter herdenking van het 36-jarig bestaan van de PPA.

Ondanks ontkenning door ged. Henriquez:

KABNA trekt aan bel bij BC ivm nakomen IMF-voorwaarden

ORANJESTAD — In Telenoticias verklaarde gedeputeerde van Financien Milton Henriquez woensdagavond dat er niets van waar was dat van de zijde van minister drs Jan de Koning aanmerkingen waren gemaakt dat het BC van Aruba zich niet aan de IMF voorwaarden had gehouden. Er was niets aan de hand, integendeel minister De Koning had tijdens zijn laatste bezoek waardering geuit voor de wijze waarop het BC maatregelen had genomen. Uit een telex-boodschap van 15 oktober jl van KABNA blijkt echter het tegendeel; er werden wel degelijk opmerkingen gemaakt. De gedeputeerde was gistermiddag weer niet voor commentaar voor de Amigoe bereikbaar — wij belden hem de afgelopen week zesmaal — omdat hij naar Miami was vertrokken en pas woensdag op Aruba terugkeert.

In de telex-boodschap van Kabna van 15 oktober wordt in eerste instantie het Bestuurscollege erop gewezen dat in het IMF rapport een Solidariteits- belasting van 6.3 procent werd geadviseerd. Blijkens de eilands- verordening die aan Kabna werd gestuurd heeft Aruba echter een Solidariteits- belasting van 8.2 procent ingevoerd, waarbij de laagste inkomens- groepen werden vrij gesteld. De opbrengsten werden geraamd op 36 miljoen, hetzelfde bedrag dat de IMF raamde.

In de telex-boodschap wijst Kabna erop dat de opbrengst van de Solidariteits- belasting in 1985 geraamd kan worden op 10.5 miljoen gulden, terwijl het IMF rekening heeft gehouden met een opbrengst van 14 miljoen gulden. Hierdoor is een achterstand ontstaan op het IMF-programma, aldus de telex-boodschap van Kabna. Ik zou graag worden geinformeerd op welke wijze uw college deze achterstand zal inlopen. Vooruitlopende op Uw berichten hierover en vooruitlopend op een per 1 januari 1986 met het land Aruba af te sluiten lenings- overeenkomst van 100 miljoen Nederlandse guldens wordt bij wijze van voorschot een eerste tranche van 40 miljoen Nederlandse gulden overgemaakt.

De beschikbaarstelling van de volgende tranches, waarover te spoedig mogelijk met U zal worden overlegd, zal eveneens worden beoordeeld aan de hand van de door Uw college genomen maatregelen in het licht van het totale IMF advies, aldus de directeur van Kabna en het BC van Aruba.

Watty Vos in AVP- programma:

Falikant tegen drastische verhoging prijs volkswoning

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege kan het voorstel aan de eilandsraad gedaan om de verkoopprijzen van volkswoningen drastisch te verhogen, beter uit zijn hoofd halen. Aldus Watty Vos in het programma van de AVP.

Hij bracht naar voren dat veertig jaar geleden de AVP met de bouw begon van volkswoningen van 1, 2 en 3 slaapkamers, waarvoor de huurders bedragen van 25, 30 en 40 gulden per maand betaalden. De huurprijzen van deze woningen uit de jaren veertig werden daarna bij afkondigingsblad 1962 no. 35 verhoogd en werd de waarde van deze woningen na 1971 bepaald op respectievelijk 2500, 3000 en 3500 gulden.

Het voorstel van het BC aan de eilandsraad is, de voornoemde prijzen te verhogen naar nieuwe prijzen overeenkomstig een recent gemaakte schatting. Het gevolg hiervan is — aldus Watty Vos — dat een eenkamerwoning die een huurder nu had kunnen kopen voor 2500 gulden hem 9000 gulden zal gaan kosten. Een tweekamer- woning zal 12000 gulden gaan kosten in plaats van 3000 gulden en een driekamer- woning 14000 gulden in plaats van 3500 gulden.

Drastische verhogingen — aldus Vos — van tussen de 300 en 400 procent. Niettegenstaande het Bestuurscollege met een afschrijving van 70 jaar wil komen, dan nog zal het de huurder duurder uitkomen een volkswoning te kopen. Er zijn van deze huurders — vervolgt Watty Vos — die al bijna veertig jaar in deze volkswoningen wonen en keurig de huur hebben betaald. Het aan huur betaalde bedrag over al deze jaren overtreft praktisch de waarde van de woningen, aldus Vos.

Volgens hem, gaat de AVP van het standpunt uit dat iemand die bijna veertig jaar een volkswoning bewoont, deze woning als zijn eigendom moet krijgen. In andere gevallen dient bij het bepalen van de verkoopprijs rekening te worden gehouden met het aantal jaren dat iemand een volkswoning in huur heeft. Watty Vos liet nog horen dat onder geen enkele omstandigheid het Bestuurscollege zich kan permitteren de verkoopprijzen zo drastisch te verhogen.

Ruim tachtig mille

ABBA gaat bij NABAFE schulden invorderen

ORANJESTAD — Het bestuur van de Amateur Baseballbond Aruba (ABBA) gaat nu proberen om achterstallige schulden van de Nederlands Antilliaanse baseballfederatie (NABAFE) aan de ABBA, alsnog te innen.

Het zou hier gaan om bedragen van 55 duizend gulden over wedstrijden die de ABBA voor NABAFE organiseerde doch hiervoor geen verrekening kreeg, en een bedrag van 26 duizend gulden die de NABAFE aan ABBA moet betalen voor onkosten van wedstrijden die NABAFE niet nagekomen zijn. Mocht het innen door ABBA zelf niets opleveren, dan gaan de gedachten uit naar het aanspannen van een rechtszaak tegen de NABAFE.

Honderd leden wegens niet betalen opgezegd

CAR: discipline in club en clubgebouw

ORANJESTAD — Het bestuur van de 5 jaar oude vereniging van Arubanen in Rotterdam — Contacto Arubano Rotterdam (CAR) — laat niet met zich sollen en is er op uit de vereniging zo gezond mogelijk te maken en houden. Ongeveer 100 leden, die achterstallig waren met hun contributie, werden door het bestuur geweerd. Maar dit is geen desastreuze ontwikkeling voor CAR, want er zijn nog vrij veel leden over, aldus het bestuur.

Ter handhaving van orde en discipline en ter voorkoming van "bagamunderia" in de vereniging / het verenigings- gebouw, introduceerde het bestuur onlangs een lijst van dingen die verboden zijn in het CAR-gebouw. Om een aantal te noemen:

1. drugs zijn ten stelligste verboden, 2. niet toegestaan: personen onder drank / drugsinvloed, vechtpartijen, vieze of vulgaire woorden, alle andere vormen van wangedrag, 3. meer dan 1 persoon in de badkamer wordt niet toegestaan en 4. de deur is gesloten voor: catochi, rifa, kaartspelen om geld, alle andere soorten handeldrijven en gokken.

De coordinator, die verantwoordelijk is voor activiteiten in de club, loopt als een "watchdog" rond in en buiten het verenigings- gebouw om te controleren of de regels gerespecteerd worden. Het bovenstaande is te lezen in Cartuchi, het maandelijkse nieuwsbulletin van de CAR.

Onderzoek vechtpartij levert wapens en marihuana op

SAN NICOLAS — Bij een rumshop te San Nicolas werd een vechtpartij gemeld. Bij aankomst van de politie bleek dat twee mannen aan het vechten waren en elkaar met flessen en stenen gooiden. Bij onderzoek bleek dat S.H. (25) niet alleen een kapmes maar ook nog een keukenmes en zakmes bij zich had. Voorts werd een lucifersdoosje met marihuana- zaadjes gevonden. Hij werd voor verder onderzoek naar de politiewacht gebracht en aan de recherche overgedragen.

Rock Angela op proef bij Cardenales in Venezuela

ORANJESTAD — De Aruba Video baseballster Rock Angela is met de manager van AVC Chacon naar Barquisimeto in Venezuela vertrokken. Hij zal enige proefwedstrijden spelen bij Cardenales de Lara, die hem eventueel wil inzetten bij de komende Venezolaanse baseball- kampioenschappen. Vanavond speelt Rock de eerste wedstrijd met Cardenales tegen Zulia. Niet uitgesloten moet worden dat Angela een contract zal tekenen met deze Venezolaanse ploeg.

Zakenvaria

BIJ HET CONCORDE Aruba casino is Ruben Schwengel tot algemeen directeur van het Casino benoemd. Hij was reeds manager. Sedert de opening van het Concorde casino werd dit steeds geleid door een buitenlander. Het is nu de eerste keer dat een Arubaan de algemene leiding krijgt, een besluit dat door het personeel met voldoening werd ontvangen.

Gebrek aan respect

AFGELOPEN WEEK trok de actie van een groep politiemannen die het niet eens waren met de maatregelen, die door de korpsleiding tegen een collega werden genomen, de aandacht. Betrokken collega zou niet juist zijn opgetreden tegen een jeugdige gedetineerde. Hoe een en ander zich daarbij heeft toegedragen — of er inderdaad een strafbaar feit is gepleegd — zal het onderzoek moeten uitmaken. Daarover willen we het niet hebben. Dat de korpsleiding na de aangifte van betrokken gedetineerde zonder uitstel onderzoekingsmaatregelen heeft genomen, kan alleen maar toegejuicht worden. Wij hebben in voorgaande jaren bij dit soort gevallen bijzonder duidelijk gesteld dat het mishandelen van mensen die in de wacht weerloos in een cel zitten opgesloten, een ernstig vergrijp is, dat nimmer goed gepraat kan worden en ons doet denken aan de Duitse bezettingstijd in Nederland.

Als er dan ook aangifte wordt gedaan, moet direct een diepgaand en vooral onpartijdig onderzoek worden ingesteld. En niet zoals in het verleden wel eens de indruk werd gewekt "De politie beschermt de politie". Dat echter naar aanleiding van de maatregelen van de korpsleiding en daarna het besluit van de officier van Justitie om de aanhouding van verdachte te verlengen, twaalf politieagenten besluiten zomaar — uit protest — de wacht te verlaten en zich ziek te melden, kan nimmer maar dan ook nimmer goed gepraat worden. Het is een onbezonnen daad, waarbij duidelijk de indruk wordt gewekt dat betrokken politiemensen de officier van Justitie onder druk willen zetten. Wij vragen ons in dit verband met velen af of betrokken agenten wel werkelijk doordrongen zijn van de belangrijke taak die zij in deze gemeenschap vervullen. Zij moeten mede waken voor de veiligheid en rechtszekerheid van de gemeenschap, doch wanneer het een collega betreft, dan stapt men zomaar op en lapt de dienst aan zijn laars. Dan hebben wij meer respect voor het bestuur van de Politiebond. Na zich behoorlijk op de hoogte te hebben gesteld van een en ander besloot het bestuur terecht het verloop van het onderzoek af te zullen wachten. Een standpunt waarbij betrokken agenten zich uiteindelijk hebben neergelegd. Er is een bekend liedje dat begint met "Respeta polis", zorg dan te allen tijde dat de gemeenschap de politie kan blijven respecteren.

Een ander gebrek aan respect zijn de uitlatingen van een gedeputeerde, die het niet eens was met de uitspraak van het hof van Justitie in een zaak tegen een ex-collega. Toen de zaak in eerste aanleg werd gewonnen, werd weinig gehoord. Nu de zaak in hoger beroep wordt verloren, meent betrokkene met zijn verklaring de vloer te moeten aanvegen met de rechterlijke macht. Er worden voorbeelden aangehaald, waarbij gewezen wordt dat de leden van de MEP er voor de rechter nogal bekaaid van afkomen.

Wij kunnen kort zijn bij dit gebrek aan respect voor de rechterlijke macht. Als men als bestuurder wenst dat men gerespecteerd wordt, treedt dan zelf zodanig op en ondergraaf niet het gezag omdat deze niet in een eng, nauw politieke straatje wil lopen. Laten we God danken, dat we (nog) steeds een onpartijdige rechterlijke macht hebben, die berekend is voor zijn taak en zich vermoedelijk van de politieke verklaring van betrokkene helemaal niets zal aantrekken, zoals overigens ieder weldenkend mens ook zal doen.

In toekomst wordt ook supervisie van Idefre overgenomen

Aruba Roadrunners club: om wildgroei te voorkomen

ORANJESTAD — Opgericht werd, de Aruba Roadrunners club (ARC) voor lange afstand- lopers. Doel van de ARC is om alle activiteiten op het gebied van het lange afstand lopen te gaan kanaliseren om te voorkomen dat er op dit gebied een "free for all" zal ontstaan doordat iedereen links en rechts loopwedstrijden gaat organiseren. Dit laatste zal dan als consequentie hebben dat enkele wedstrijden goed georganiseerd zullen blijken, terwijl andere wedstrijden een flop zullen blijken.

Bij de oprichting waren de aanwezigen unaniem van mening, dat de ARC de organisatie moet worden die toezicht gaat houden op alle op Aruba te organiseren lange afstand- wedstrijden. De ARC zal geleidelijk aan ook de supervisie die het Idefre tot nu toe uitoefent overnemen.

Op de oprichtings- vergadering, werd het volgend bestuur gekozen: eerste secretaris Olga Oduber, penningmeester Julio Kock, tweede secretaris Shirley Burnett, tweede penningmeester Mildred Werleman en commissarissen: Victor Boekhoudt, James Burnett, Reynold Alvarez, Jerry Gomez en Willy Willems. Daar gedurende de functie- verdeling de bestuursleden nog niet zo ver konden komen een voorzitter aan te wijzen, is Jerry Gomez op verzoek van de andere bestuursleden ermee akkoord gegaan als voorzitter te fungeren totdat een andere kandidaat voor deze functie gevonden wordt.

Een van de eerste werkzaamheden van het ARC-bestuur is, het samenstellen van de statuten van de vereniging. Alle atleten die de afgelopen jaren deelgenomen hebben aan loopwedstrijden, zullen binnenkort een brief krijgen van de ARC waarin een uiteenzetting zal worden gegeven over de oprichting en het doel van de ARC, wat de hardlopers van de ARC kunnen verwachten en wat de ARC van de hardlopers verwacht.

Het bestuur werkt momenteel aan een ontwerp voor het clubembleem en indien er atleten zijn die ook een ontwerp willen maken, dan moeten zij het gemaakte embleem op het Idefrekantoor afleveren op uiterlijk 1 november.

Worldseries op tv met veler medewerking

ORANJESTAD — Op het laatste ogenblik besloot TeleAruba dankzij de medewerking van minister van Verkeer en Vervoer ing Roland Lacle, Landsradiodienst, Elmar, gedeputeerde Frank Croes en Francis Lacle om alsnog de wereldserie baseball uit te zenden. In tegenstelling tot de eerste wedstrijden werd echter de wedstrijd van woensdagavond niet op de satelliet Westar gedaan, zodat TeleAruba de wedstrijd niet heel duidelijk kon ontvangen. Een en ander kon niet uitgezonden worden. Door TeleAruba wordt uitgezocht waarom niet via de satelliet Westar werd uitgezonden. De gang van zaken werd betreurd vooral mede vanwege de hulp van velen. De Arubaanse telekijkers konden overigens via kanaal twaalf uit Venezuela de wedstrijden op Aruba goed volgen.

Opbrengst inbraken:

Voedsel, gereedschapskisten kleuren tv-toestel en geiten

SANTA CRUZ — Opnieuw kreeg de Providentia huishoudschool ongewenst bezoek in de nachtelijke uren. Ditmaal werden drie shutters weggehaald om binnen te komen.

Uit de provisiekamer van de school werd voor 150 gulden aan vlees- en etenswaren gestolen. De provisiekamer was 's middags met nieuwe artikelen gevuld.

Te Cashero werden twee gereedschapskisten uit een opslagplaats bij een woning ontvreemd. Te Salinja kwamen onbekenden binnen door een glazen schuifraam, dat niet goed was gesloten. Men ging er met een kleuren- televisie vandoor.

In de Spinozastraat werd ook een raam geforceerd en een mengmachine van 550 gulden gestolen.

Te Savaneta miste een man enige geiten die ineens spoorloos waren verdwenen. Ook de Methodistenkerk in San Nicolas kreeg bezoek waarbij enige shutters werden geforceerd. Het is nog niet bekend wat het doel van het bezoek was.

Met stemverhouding 3-2; MEP voor afwijzing, AVP, PPA tegen

Hoofdstembureau wijst PDA-lijst af

ORANJESTAD — Het vijf man tellend Hoofd- stembureau op Aruba vergaderde vanmorgen en besloot bij stemming de PDA-lijst niet geldig te verklaren met een stemmen- verhouding van 3-2. Voor niet-geldig stemden het MEP-lid Poli Tromp, de voorzitter van het Hoofd- stembureau Frans Wernet, de waarnemend voorzitter van het Hoofd- stembureau Jose Figaroa, terwijl de leden Armand Engelbrecht (AVP) en Boy Simon (PPA) tegen niet-geldig stemden en als aantekening onder het opgemaakt proces-verbaal wensten te zien geplaatst dat zij tegen niet-geldig stemden. PDA-leider dr Leonard Berlinski gaf na de uitslag van de stemming te kennen dat de partij via het advocaten- kantoor Sjiem Fat een rechtszaak gaat beginnen, welke de PDA zeker zal winnen. Aangezien de PDA-lijst ongeldig is verklaard kan de PDA ook niet meer gebruik van zendtijd voor TeleAruba maken en vervalt het programma van hedenavond.

Als reden om een lijst niet geldig te verklaren — de Amigoe berichtte hierover reeds — staat als nummer één dat de lijst op de dag der kandidaatstelling tussen voormiddags en namiddags vier uur bij de voorzitter van het Hoofd- stembureau of het aangewezen lid daartoe moet worden ingediend. Dit is volgens het Hoofd- stembureau niet het geval geweest met de PDA-lijst. Binnen twee dagen — aldus artikel 27 van het kiesreglement — kan iedere kiezer van de beslissing van het Hoofdstembureau in beroep komen bij de rechter in eerste aanleg, binnen wiens ressort de kandidatenlijst is ingeleverd.

De rechter behandelt het beroep — aldus artikel 28 — in een openbare zitting, te houden binnen veertien dagen na de dag waarop het is ingekomen. Dag en uur van de zitting worden onverwijld door de griffier meegedeeld aan hem die beroep heeft ingesteld, aan hem die de lijst heeft ingeleverd en aan het Hoofdstembureau. Bij behandeling kan hij die beroep heeft ingesteld dit beroep toelichten: de voorzitter of een der andere leden van het Hoofd- stembureau kan de beslissing van dit bureau toelichten. De rechter beslist op het beroep uiterlijk op de derde dag na de zitting. De griffier deelt de beslissing onverwijld mee aan hem die het beroep heeft ingesteld, aan hem die de lijst heeft ingeleverd en aan het Hoofdstembureau.

In verband met het beroep dat de PDA zal aantekenen kan het Hoofdstembureau aanstaande dinsdag nog niet overgaan tot het nummeren van lijsten en toekennen van kleuren. Dat kan pas na de beslissing van de rechter op het beroep geschieden. De partijen kunnen dus voorlopig nog niet met lijstnummers propaganda gaan voeren, terwijl het Hoofdstembureau wel erg krap in de tijd komt te zitten omdat onder meer de stembiljetten nog niet gedrukt kunnen worden.

Over de gebeurtenis van vanmorgen, gaf PDA-voorzitter dr Berlinski als commentaar, dat de PDA zeer zeker aan de verkiezingen zal deelnemen, daar de PDA de rechtszaák zal winnen omdat de democratie de overhand moet hebben. Hi zei dat vandaag iedereen het bewijs geleverd kreeg dat de MEP-leider over wel of niet deelneming van de PDA met twee gezichten spreekt door het feit dat vandaag het MEP-lid in het Hoofd- stembureau voor ongeldigheid van de PDA-lijst stemde.

Hij kondigde aan dat ingaande vanavond met de PDA-vergadering te Paradera 151A de nederlaag van de MEP zijn intrede zal beginnen en dat op 22 november de PDA "lo canta victoria y MEP lo pasa pa historia".

Het besluit van het Hoofdstembureau van hedenmorgen om de PDA-lijst niet geldig te verklaren, heeft niets maar dan ook niets met democratie te maken, zo liet de voorzitter van het Hoofd- stembureau, Frans Wernet, vanmorgen in een commentaar weten. Hij stelde dat het Hoofd- stembureau zich aan de bestaande wetten moet houden en dit ook gedaan heeft. Daartegenover moeten de politieke leiders niet vergeten dat het hun verantwoordelijkheid is te zorgen dat de lijsten tijdig worden ingediend, waarvoor men van negen uur 's morgens tot vier uur 's middags de tijd heeft gehad. Op de vraag of de voorzitter van mening was dat het Hoofdstembureau de PDA-lijst op tijd ontving antwoordde hij "In het geheel niet". Hij wees er daarbij op dat de lijst van de PDA die maandagmorgen werd ingediend ook niet dezelfde lijst was als die men de vrijdag van indiening had willen indienen.

Mr Henny Eman in zijn commentaar: de AVP heeft alles gedaan om het Hoofd- stembureau de PDA-lijst te laten accepteren. Wij hebben er reeds op gewezen dat het de PDA niet mogelijk werd gemaakt de lijst destijds in te dienen omdat er teveel mensen in de raadszaal en op de trappen de PDA de toegang tot het Hoofd- stembureau verhinderden. Ons lid Armand Engelbrecht bracht dit naar voren en het fundamenteel recht dat iedereen aan de verkiezingen kan deelnemen. PDA-lijst werd even snel van handtekeningen voorzien als die van de MEP, en wij betreuren dat nu democratisch proces geweld wordt aangedaan in verband met verschil van mening over enige minuten. Wij betreuren het dat een andere politieke partij medewerking verleend om andere partijen van de verkiezingen uit te sluiten. Dit is weer een donkere dag voor de democratie op Aruba. De AVP wenst de PDA veel kracht en sterkte toe want het is erg moeilijk een campagne te voeren nu men niet zeker weet of men kan deelnemen.

PPA- vertegenwoordiger in het Hoofd- stembureau Boy Simon wees er in commentaar op dat iedere partij deel moet kunnen nemen aan de verkiezingen. Hij noemde de verkiezingen historisch. Daarom moet iedereen zich kunnen uitspreken ondanks mogelijke menselijke fouten of bezwarende omstandigheden.

John Booi (ADN): Laat ons optimistisch blijven, laat het juridisch geheel rustig verlopen. Ik heb gehoord dat het Hoofd- stembureau zegt dat de lijst niet op tijd werd ingediend, maar er zijn altijd verzachtende omstandigheden. Wij moeten echter wel erg voorzichtig zijn, wanneer wij menen dergelijke drastische stappen te nemen. Laten we niets doen waardoor de rechter niet rustig een en ander besluit.

QUITO — De regering houdt strikt de hand aan de eerbiediging van de mensenrechten, zo verzekerde minister Edgar Teran van Buitenlandse zaken, die daarna naar president Leon Febres Cordero verwees als een men die de menserechten nauw aan het hart ligt. De kwestie kwam ter sprake in verband met de executie van de Zuidafrikaanse zwarte dichter Benjamin Moloise.

Roadtest Palo Marga

ORANJESTAD — In verband met de Pan Amerikaanse races die in november op Aruba worden gehouden bestaat er voor dragraces op Aruba zaterdag en zondagavond vanaf zes uur 's avonds tot elf uur gelegenheid om roadtesten te rijden te Palo Marga.

Toeriste gewond bij val brommer

ORANJESTAD — Op de weg van San Fuego naar Sombre kwam in de middaguren een toeriste die op een brommer reed ten val. Zij liep verschillende schaafwonden op en werd met de ambulance naar het hospitaal gebracht. Nadat eerste hulp was verleend kon zij naar haar hotel terugkeren.

Arubaans verzoek aan Caracas

Vrijstelling uitreisbelasting voor reizigers naar Aruba

ORANJESTAD — Voor de Venezolaanse pers verklaarde gisteren voor vertrek naar Aruba de algemene adviseur van het BC Betico Croes — die aan het hoofd van een Arubaanse delegatie stond die afgelopen twee dagen besprekingen in Caracas voerde — dat Venezuela bereid is gevonden Aruba dagelijks van vijfduizend barrels fueloil enz. te voorzien. Op den duur zal Venezuela hiervoor de geldende marktprijs volgens het concept van het verdrag van San Jose in rekening brengen.

Voorts heeft de delegatie in Venezuela de mogelijkheid besproken dat Venezolanen die naar Aruba reizen, niet de extra uitreis- belasting meer behoeven te betalen alsmede zal men de mogelijkheid bestuderen dat Venezuela Aruba als een centrum gaat gebruiken voor distributie van Venezolaanse producten op de wereldmarkt, voornamelijk de Verenigde Staten en Europa. Verwacht wordt dat de algemene adviseur de komende dagen in een persconferentie nadere uitleg aan de pers op Aruba zal geven.

SAVANETA — Bij Bridgeclub Aruba Ariba werd de competitie- ronde van deze week gewonnen door het echtpaar Henk en Bettie Berghuizen met een score van 57,59 procent. De overige paren die boven de 50 procent scoorden, waren: Sytze van der Meer / Andre Dekker 56,25, echtpaar Poot 54,46, Leo van Veen / Frank Conway 54,46 en Edith/Richard van de Wal 53,13 procent.

BEKENDMAKING EILANDSRAADVERKIEZING

Tenzij beroep wordt ingesteld terzake de geldigheid van de ingeleverde kandidatenlijsten voor de Eilandsraadverkiezing op 22 november 1985 of de handhaving van de daarop voorkomende kandidaten, zal het hoofdstembureau op dinsdag 29 oktober 1985 om 10 uur des voormiddags, in de vergaderzaal van de Eilandsraad aan de Smith Boulevard een zitting houden, waarin de kandidatenlijsten zullen worden genummerd in de volgorde door het lot aangewezen.
Bij deze zitting kan degene die een lijst heeft ingeleverd, of één der kandidaten op de betrokken lijst in de volgorde, waarin zij op de lijst voorkomen, bij de voorzitter van het hoofdstembureau te diens burele schriftelijk opgave doen aan welke kleur hij voor die lijst de voorkeur geeft.

De voorzitter van het hoofdstembureau,
F. Wernet.

PHILIPSBURG — Een stukje Aruba vindt men in Little Bayhotel ook in de winkel van mevrouw M. Dubuis. Een goede bekende van Aruba. Velen zullen haar onder meer nog wel kennen van de tijd, dat Aruba een eigen Amerikaans consultaat had. Dat is lang geleden, maar mevrouw Dubuis is Aruba zeker niet vergeten.

Little Bay Hotel ook oudste casino

PHILIPSBURG — Deze dagen viert het bekende St.Maartense hotel 'Little Bay' haar dertigste verjaardag. In de editie van gisteren, 24 oktober, schonk de Amigoe daar uitgebreid aandacht aan. Naast het herdenken van de gebeurtenissen van dertig jaar geleden is het interessant te vermelden, dat bij dit hotel in 1962 ook het eerste casino op St. Maarten van start ging. Daar zijn in de tussentijd 7 andere casino's bijgekomen, alle aan de Nederlandse kant. Verwacht wordt, dat wanneer Hilton in het thans in aanbouw zijnde hotel — voorheen de ruïne van La Belle Creole — open gaat, ook het Franse deel van St.Maarten een casino rijk zal zijn.

De huidige casino operator en directeur van Marsino N.V. Carlos Noguera heeft in het LBH casino wel duidelijk laten zien, dat ook Arubanen goede operators kunnen zijn. Carlos begon zijn casino loopbaan 25 jaar geleden onder wijlen Jake Kozloff in het Aruba Caribbean hotel, in 1966 werd hij voor drie jaar naar Suriname gezonden. In 1970 werd hij manager van het LBH casino, waarvan hij thans operator is. De Arubaanse gastvrijheid vindt men in dit kleine en gezellige casino terug door de dertien Arubanen die hier werkzaam zijn. De heer Mario Arendsz — ook een veteraan in directievoeren van casinos — is manager van het LBH casino.

Het eerste casino van Sint Maarten werd in LBH bescheiden opgezet met twee roulettes, twee blackjacks en tien jackpots. Nu heeft het casino de beschikking over twee roulette tafels, vier blackjacks, een scraptafel en 54 slotmachines. Thans werken in het casino 23 personen. In het gesprek met de Amigoe zet Carlos Noguera uiteen, dat men er nimmer behoefte aan heeft gevoeld een groot casino op te zetten.

Het LBH casino heeft overigens in de loop der jaren bewezen — niet alleen wat sfeer betreft — maar vooral ook wat werk- gelegenheid betreft een rustige basis te hebben (een voorbeeld voor beleid in bepaalde Arubaanse casinos, waar met zekerheid en werk- gelegenheid nog al eens gerommeld wordt red.). De heer Noguera stelt in dit verband, dat met de huidige opzet men het gehele jaar kan blijven doordraaien en vooral dat aan verplichtingen ten opzichte van personeel en overheid kan worden voldaan.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

WEGENS VERTREK op korte termijn: woonhuis. Financiering mogelijk, inlichtingen tel.: 53977.

BUICK CENTURY 4 drs met airco, bouwjaar '81 f.8.000,-; kleuren TV 19" met bijbehorende tafel f.350,-, Gosieweg 152.

PORCH SALE: alles moet weg (nieuwe en gebruikte artikelen), zeer aantrekkelijke prijzen. Zaterdag 26 oktober van 9.00-18.00 uur, Profesor Kernkampweg 14, tel.: 75908.

2 1-pers. bedden grenen, zo goed als nieuw f.800,-, tel.: 74640, Jongbloed.

SALE: MEUBELEN; huish. apparaten; diaprojektor; film-apparatuur; stereoset; kozijnen en dakplaten; traliewerk; servies, veel grote en kleine artikelen. Tevens Charade 1984 en Colt 1981, Abrahamsz A152, tel.: 671269.

I.Z.G.S. GROTE 4 pits stoof (oven + grill) f.350,-; witte hang-leg commode f.165,-, tel.: 613270/70796 (na 3.00 uur).

1 AIRCO; 4 TEKEN- tafels, 2 grote, 2 kleine; groot stalen-bureau 180 x 90 met stoel; stalen kasten hang- en leg; grote ijskast; stove; Gas Gijzer; wasmachine; antieke chandelier; dressoir; eetkamer; bankstelletje; mooi service 12-delig; hutkoffers; voor zieke of invalide PO stoel; bed; tafel; typewriter; vloerkleden; dekens; bureaulampen. De verkoop is zondag 27 oct. van 10.00 uur 's morgens tot 4.00 uur 's middags te Brakkeput Ariba Paviljoen 2, een huis voor Kinder Oord Brakkeput.

WEGENS VERTREK: inboedel w.o. meubels; piano; biljart; aquarium; Lundia duikspullen; T.V./video; kinderfietsen, etc. Zaterdag v.a. 10.00 uur, Rooi Catootje 22.

KAVEL 25, Groot Piscadera 1510m², tel.: 44059.

INBOEDEL: WASMACHINE f.150,-; gasfornuis f.250,-; koelkast f.300,-; staande fan f.50,-; V.W. Kever '79 1500; SIMCA-Chrysler 1508 G.T.-'78 f.2.500,-; windsurf- plank f.200,-, tel.: 54582.

SIMCA CHRYSLER 1307 GLS 1979, pas 50.000 km, 1e eigenaar f.4.000,-, Tamanacostr. 36, tel.: 79661.

STATIONWAGEN CONCOR-DE 1978, in goede staat. Vraagprijs f.5.000,-, tel.: 72297.

3 slaapkamer- woning, eigendoms- terrein, ... tel.: 44043 na 5.00 uur.

ANTIEKE LINNENKAST (Mahonie); Sony Trinitron; T.V. 17 inch; 5 grote manilla- palmen, Didoweg 8.

MAZDA 323 1982 cu airco, Granaatappelweg 97, tel.: 614693, na 5.00 uur p.m. bellen.

HONDA XL 500S en trike 200CC, tel.: 673669.

RENAULT 18 ... en sopraansaxofoon ... tel.: 77406.

MAZDA 616 bouwjaar 1979 in zeer goede staat f.3.500,-; 2 éénpersoons- bedden ... tras f.75,- en f.100,-; ... levisie ... van Moulinex f.100,-; 4-persoons eethoek f.50,-; cassetedeck, platenspeler, versterker met twee boxen f.350,-; tuinier f.50,-; 2 lage tafels f.20,- en f.30,-; cake set f.20,-; elektr. petmachine f.300,-; 3 fauteuils f.75,- p.st., telefoon: 675852.

VOLRASDOBBERMAN PUPS, tel.: 75914.

PORCH SALE: 2-pers. bed + matras f.350,-; Au Bain Marie 220V + formica tafel f.400,-; 16 dl. Oosthoeks encyclopedie f.595,-; antiek geverfd houten beeld 1.45m hoog f.750,-; Balinees beeldje 62cm hoog f.150,-; div. schilderijen; pronkkastje f.90,-; formica wasbox f.45,-; Philips fritessnijder f.55,-; el. tafelgrill f.60,-; div. 3 polige kabels f.0,50 / meter; div. klein gereedschap; boeken, div. jrg.: VT-wonen, vissport, poland, hondenwereld, gebonden als ongebonden; huish./keukenart.; planten en tuinplanten v.a. f.2,50. Zaterdag 26 oktober van 9.00-14.00u. Barentslaan 14, tel.: 73869.

SPOED WEGENS VERTREK: goed tehuis gezocht voor lieve jonge kater, gratis af te halen, tel.: 73869.

3-, 2- en 1-ZITS BANKSTEL Wengéhout f.2.500,-; Bauknecht tafelmodel; koelkast f.150,-; Miele 1000W stofzuiger f.250,-, alle per 7 december a.s. beschikbaar, Barentslaan 14, tel.: 73869.

4 HONDEN- KENNELS + 1 katten- kennel, voor informatie bellen: 615620.

WEGENS VERTREK: lage prijzen, Lada Combi b.j.'82 i.z.g.s. f.3.400,-; 2 Kodak dia- carousel- projectoren + overflow f.1.000,-; Asai Pentax f.220,-; 1 surfplank; 2 zetels f.175,-; ... blender; rice-cooker; stofzuiger; prachtig servies!; ijskast; 2-p. bed etc. etc., tel.: 83126.

DATSUN 280 ZX 2 + 2, b.j. 1982, vraagprijs: f.11.000,-, tel.: 671307.

I.V.M. VERHUIZING: een 3-sterren 'Tropical' ijskast Philips in zeer goede staat en een gasfornuis t.e.a.b., tel.: 89444 of Esperanzaweg 79.

1 KOELKAST; 1 FREEZER, tafelmodel, goed voor appartement of klein behuist, Abrahamsz 37, tel.: 671126.

TOYOTA STARLET 1982, 37.000km. Informatie: Steenrijkstraat 3, tel.no.: 55676.

WEEKENDHUIS GELEGEN te Choloma aan het water (St. Jorisbaai), fraai uitzicht, ideaal voor surfers. Prijs f.15.000,-. Inl. tel.: 614694.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

TWEE GOEDE PLAFONDFANS met snelheids- regelaar, tel.: 89444 vrijdag of (na zaterdag), tel.: 614172.

OPBOUW ZWEMBAD, minimum diameter 18 ft, tel. na 6.00 uur: 79944.

VIDEO RECORDER Panasonic PV 1650, eventueel defect, tel.: 75905.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

HUIS IN GOEDE omgeving met 3 slaapkamers, 2 badkamers f.1.200,- p.mnd. Direkt opleverbaar. Voor meer informatie tel.: 616836, gedurende kantooruren.

GEMEUBILEERD APPARTEMENT, tel.: 79795, Pergamaweg 4.

GEDEELTELIJK GEMEUBILEERD huis te huur, 3 slaapkamers, 2 badkamers in de buurt van ... tel.: 624252 tussen 09.00-12.00 en 3.00-6.00 uur.

RUIM GEMEUBILEERD appartement, moderne bouwstijl, in goede buurt f.575,- p.m., exclusief, tel.: 75887.

NIEUWE WONING, 2 slaapk., compleet gemeubileerd, tel.: 79178.

GEMEUBILEERD appartement te Mahaai, tel.: 615506.

PER 1 NOVEMBER voor 3 maanden: ruim appartement Emmastad, volledig gemeubileerd f.625,- p.m. incl. water, tel. info. na 6.00 uur: 73527.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HALF OF ongemeubileerd appartement, tel.: 615368 na 19.00 uur.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS, PERIODE december- januari; huisdieren en/of planten verzorgen, geen bezwaar, tel.: 76000 toestel 18 (overdag)/78335 ('s avonds).

OPPASHUIS GEZIN van 3 personen zoekt huis om op te passen of te huren op Curaçao. Periode 16 jan. t/m 15 febr. 86, gaarne spoedig bericht aan: fam. Feenstra - Ariens Korte Rijkstraat 19, 1011 GM Amsterdam, tel.: 020-272828.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

LADA 1200 STATIONWAGEN, in zeer goede staat, 3 jaar oud f.2.950,-, Meijer, Seroe Alejandro 35, tel. 7.00 am-1.00 pm 47104.

HOUTEN WOONHUIS op eigendoms- terrein, tel.: 25021.

PORCH SALE: zaterdag 26 oct. gehele dag; meubels; huish. art.; babyspullen enz., Datustraat 6 Ponton en Piedra Plat 61F, tel.: 32469.

GROTE SEMI VRIJSTAANDE appartementen in O'stad op eigendoms- grond, bestaande uit 2 slaapkamers, 2 badkamers/wc., zitkamer, keuken/eetkamer. Prijs slechts f.35.000,-, tel.: 32255.

DELUX BUICK Le Sabre 1980, vierdeurs, full automatic equipments 23.000 mijl, fantastisch, prima staat, achtduizend guldens, financiering phone 26863, Engelandstraat 15, Eagle.

SUZUKI JEEP 1984 met linnen kap; televisie; video; antenne; 3 airco's; wasmachine; 2 eenpersoons- bedden; potplanten; schemerlamp; pianokruk; grenen eettafel met 6 stoelen, tel.: 26998, Bachstraat 3.

METALEN REKKEN VOOR magazijn en winkel; Gondolas; frigidaire; Triumph typewriter; cash register, tel.: 23580.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

KLEIN TUINHUISJE (opberghok) gevraagd, tel.nr. 45481 /41550.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

WONING TE AYO, ongemeubileerd, 2 slaapkamers f.375,- per maand, tel.inl. na 17.00 uur: 45585.

EEN GROOT WOONHUIS, 4 slaapk., 2 badk. f.500,-, te Simeon Antonio, tel.: 25280.

DUBBEL GEM. APPARTEMENT, te bevr. Boerhaavestraat 23.

HUIS TE PICARON 12, 3 slaapk., 1 bad, te verkr. ingang 1 nov. Inl. 31161.

WOONHUIS 3 SLAAPKAMERS te Klip O'stad, te bevragen tel.: 23182.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

GEMEUBILEERD APPARTEMENT of huisje voor ouder echtpaar. Eventueel woningruil met Nederland. Inlichtingen tel.: 25550 na 6.00 pm.

WONING IN OMGEVING van Savaneta of Pos Chiquito ± f.550,- per mnd., tel.: 41496.

TE HUUR AANGEBODEN BONAIRE

TE BONAIRE: woonhuis op eigendoms- grond aan zee f.125.000,-, inl. tel.: 79600, Curaçao.

Ir Algra: nu van start met "pilot-projects"

Antillen kunnen belangrijke rol spelen bij zonne-energie

WILLEMSTAD — Omstreeks 1990, in welk jaar verwacht wordt dat de grondstoffen voor het maken van zonne- panelen sterk in prijs gedaald zullen zijn, zal het voor de Antillen economisch gezien zeer aantrekkelijk zijn om deze alternatieve vorm van electriciteits- opwekking toe te passen. Een vereiste hierbij is wel dat Kodela haar tarieven- beleid voor particuliere gebruikers van alternatieve energie wijzigt en dat gedurende de komende vijf jaar een aantal "pilot- projects worden opgezet waardoor meer ervaring op dit terrein wordt opgedaan.

Dat bracht gisteravond Ir. Theo Algra naar voren tijdens een De la Try Ellis- lezing in een goedgevulde aula van de Universiteit. Algra ging, aan de hand van enkele dia's en grafieken, uitgebreid in op de technische aspecten van zonne- energie waarbij hij de samenstelling van de zonne- panelen met name behandelde. De materie waaruit deze, voor de opwekking van zonne-energie onmisbare panelen, bestaan, is zeer kostbaar, hetgeen tot gevolg heeft dat deze vorm van alternatieve energie momenteel vrij kostbaar is.

Een lichtpuntje is echter dat in laboratoria steeds betere resultaten worden bereikt met andere samenstellingen van de materie waardoor verwacht wordt dat omstreeks 1990 de zonne- panelen qua prijs een stuk aantrekkelijker worden. Dan wordt het ook voor de Antillen aantrekkelijk om zonne- energie op te wekken, aldus concludeerde Theo Algra gisteravond. Een aantal voordelen van de Nederlandse Antillen, zo somde hij op, zi n uiteraard het vele zonlicht, hetgeen door de ligging nabij op de evenaar het hele jaar door vrijwel gelijk is en een constante wind en temperatuur, aldus ir Algra.

Kodela en KAE zouden volgens hem op zeer lucratieve wijze zonne- energie kunnen gebruiken, hetgeen voor de consument een belangrijke verlaging in de energie- rekening tot gevolg zou hebben. Daarnaast is zonne-energie ook aantrekkelijk voor kleinschalige projecten. Zo noemde Algra kantoren die hun airco- installatie op zonne- energie kunnen laten draaien, hetgeen een behoorlijke besparing tot gevolg zou hebben. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat Kodela haar tarievenbeleid voor alternatieve energie gebruikers zou moeten veranderen. Algra, die inmiddels anderhalf jaar aan de technische faculteit van de UNA is verbonden en zich met name inzet op de techniek van zonne- energie, verklaarde dat de UNA voor haar via alternatieve middelen opgewekte energie een behoorlijke rekening van Kodela krijgt. In plaats van een besparing van 20.000 gulden per jaar, hetgeen het geval zou zijn zonder de rekening van Kodela, bespaart de UNA momenteel 10.000 gulden per jaar. Hij voegde hier wel aan toe dat het beleid van Kodela in die zin begrijpelijk is omdat een grootschalig gebruik van alternatieve energie voor Kodela zeer ernstige gevolgen zou kunnen hebben bij het, voor langere tijd, wegvallen van de wind of zon. Op zo'n moment zouden die huishoudingen opeens voor de volle honderd procent terugvallen op het "normale" electriciteits- net wat enorme schokken in het dieselpark van Kodela tot gevolg heeft en zeer ernstige gevolgen kan hebben. Toch vindt Algra dat hier een oplossing voor mogelijk is en dat Kodela de mensen tegemoet moet komen door aanpassing van hun tarievenbeleid onder voorwaarde van een aantal restricties waardoor er geen ontoelaatbare schommelingen zouden ontstaan.

Algra toonde zich zeer optimistisch over de mogelijkheden van zonne- energie op de Antillen. Naar zijn zeggen is er voldoende know- how aanwezig voor de productie en installatie van zonne- panelen. Toepassing op grote schaal zou dan ook niet alleen werkgelegenheid tot gevolg hebben maar evenzo een behoud van deviezen. Daarnaast noemde Algra ook de belangrijke rol die de Antillen op dit gebied in de regio kunnen spelen.

Een vereiste hierbij is wel dat de Antillen in 1990 "klaar staan" om op de prijsverlaging in te spelen. Algra stelde dan ook voor om gedurende de komende vijf jaar een aantal "pilot- projects" uit te voeren. Op die manier wordt meer ervaring opgedaan waardoor in 1990 zonne- energie "zonneklaar" een aantrekkelijk alternatief wordt, aldus besloot Algra zijn betoog.

WILLEMSTAD— .'emale Jaycees Curaçao bestaan tien jaar. Dit werd onlangs met een reeks activiteiten gevierd. Als slot was er een kerkviering en een receptie in jeugdhuis Tamarijn. Tijdens de druk bezochte receptie waar verschillende prominenten uit de gemeenschap het woord voerden, kreeg Ruben Page een award overhandigd voor zijn werkzaamheden die hij vanaf het prille begin voor de Female Jaycees verricht heeft. Op de foto het moment van de overhandiging van de award.

Vereniging Christen vrouwen houdt koopavond

WILLEMSTAD— De vereniging van Christen Vrouwen Curaçao houdt haar jaarlijkse koopavond op 2 november in clubhuis "Tamarijn" van zes tot tien uur 's avonds. Op deze koopavond zijn onder andere planten en boeken te koop, alsook hapjes en drankjes en de grabbelton ontbreekt ook niet. De toegang is gratis. De opbrengst van de koopavond komt ten goede aan verschillende liefdadigheids- instellingen en het bejaardenwerk.

Verkeers- controle

WILLEMSTAD— Bij een verkeers- controle op de Schottegatweg- noord, Schottegatweg- oost en de Caracasbaaiweg zijn door de politie 60 processen- verbaal uitgedeeld in verband met het rijden door rood licht en voor auto- technische gebreken.

Bezoek Lusinchi rond 9 november

WILLEMSTAD — Het bezoek van de Venezolaanse president dr Lusinchi aan Curaçao vindt waarschijnlijk rond 9 november plaats.

Hoewel de definitieve datum nog niet vastgesteld is, vernam de Amigoe uit goede bron dat het staatshoofd vóór de tweede helft van de volgende maand op Curaçao verwacht wordt. Hij heeft hiertoe ongeveer twee weken geleden een uitnodiging ontvangen van de Antilliaanse regering. Dit, vooral als geste van waardering voor de Venezolaanse bijdrage voor het openhouden van de raffinaderij.

Bij de Venezolaanse consulaat in Willemstad verklaarde consul dr Ochoa Teran eerder deze week dat nog geen beslissing was genomen over de exacte data van het bezoek; de Amigoe vernam evenwel uit andere goede bron dat Lusinchi waarschijnlijk tot medio november hier zal verblijven. Naar verluidt zal het om een "simpel" ontvangst gaan waarbij met name protocolaire agendapunten afgewerkt zullen worden.

Vrouwen: Vierde sociale partner

WILLEMSTAD — Vrouwen- organisaties op ons eiland eisen dat men de vierde sociale partner wordt in de gemeenschap. Hiermee zou er een einde moeten komen aan het "verouderde" concept van tripartite overleg. Dit blijkt uit een resolutie die verscheidene vrouwen- organisaties onlangs hebben aangenomen.

Dit onderwerp werd ook aangekaart tijdens de viering, afgelopen woensdag, van de Internationale Dag van de Vrede. De resolutie die tijdens een vergadering op maandag aangenomen werd, wordt gesteund door de Steering committee, de federatie van Curaçaose vrouwen- organisaties en de stichting dame- centrum. Nadruk wordt gelegd op de verantwoordelijkheid die vrouwen, zijnde meer dan de helft van de bevolking, dragen. Daarentegen hebben vrouwen- organisaties een vertegenwoordiging in instellingen zoals Korpodeko, aldus de resolutie, waarin geëist wordt dat in het vervolg wel het geval is. Afschriften werden gestuurd naar de minister en de Centrale regering, de Statenvoorzitter en de gouverneur.

Vanavond officiele opening

Congresprogramma Consumentenbond

WILLEMSTAD — Het door de Consumentenbond georganiseerde congres, onder het thema "Mas bo tin ku kremencha, mas bo tin mester di Fundashon pa Konsumidó", wordt vanavond officieel geopend en zal zaterdag en zondag op de Universiteit worden gehouden.

De Amigoe berichtte al eerder over dit congres waarbij onderwerpen aan de orde zullen komen die de bevolking zelf, door middel van een onlangs gehouden enquete in samenwerking met de UNA, naar voren hebben gebracht. Tijdens het congres zullen de officiele cijfers van de enquete bekend gemaakt worden.

Vanavond om acht uur vindt de officiele opening plaats van het Consumentenbond- congres op de Universiteit. Woordvoerders zijn onder andere namens de VBC de heer Römer, uit Nederland van de organisatie Konsumenten- kontakt de heer Donia, namens de CGTC de heer Leito, namens de SSK de heer Koeyers, de heer Cova van de Kamera Sindikal en uiteraard voorzitter Evertsz van de Consumentenbond. Nadat "consumentenvrouw" Ana Alcantara één van de pioniersters van de stichting, Irma van der Biest, heeft gehuldigd, wordt het congres officieel geopend door gezaghebber Casseres waarna er nog een "brindis" is.

Op zaterdagochtend wordt het congres voortgezet op de UNA waarbij gedeputeerde Diaz als eerste het woord voert over het beleid van de overheid in verband met een consumenten- organisatie. Om half elf wordt het woord gegeven aan de heer Römer die het standpunt van de commercie naar voren zal vertolken. Na een korte pauze zal de rest van de ochtend gebruikt worden voor een discussie over dit onderwerp. Om half twee 's middags geeft Ana Alcantara een overzicht van werkzaamheden van de stichting gedurende de afgelopen tien jaar terwijl zij om twee uur gevolgd wordt door voorzitter Evertsz die de toekomstige ontwikkelingen behandelt. Als laatste spreker zal de heer M. Römer de juridische aspecten behandelen. Ook na deze sprekers zullen de deelnemers zich verder via discussie in deze onderwerpen verdiepen.

Op zondagochtend voert vakbondsman Cova als eerste om negen uur het woord waarbij het verband wordt getrokken tussen de consumentenbond en het vakbondswezen. Of de bescherming van de consument een taak is van de overheid of die van een particuliere instantie, is het onderwerp dat door de Nederlandse afgevaardigde van Konsumentenkontakt om half tien aan de orde zal worden gesteld. 'S middags om twee uur volgt het verslag van de heer Lars Broch, voorzitter van de Internationale organisatie, waarna de heer Cedric Eisden de resultaten van de enquete bekend zal maken.

Geinteresseerden kunnen zich inschrijven bij de Consumentenbond op de nummers 616458 en 611733 of bij het kantoor aan de Scharlooweg. Ook vanavond kan men zich bij de opening van het congres nog inschrijven. Deelnemers- kosten bedragen 25 gulden, twee lunches inbegrepen.

Blijk van waardering?

De mogelijkheid tot "herstel- verzuim", dat de afgelopen drie dagen de verschillende politieke partijen werd geboden, om aangelegenheden waarin door het Hoofdstembureau een verzuim werd geconstateerd, te herstellen, werd niet alleen door de vier kleine partijen, die hun lijsten niet wisten te vullen met het benodigde aantal van 745 handtekeningen, maar ook door de grotere partijen met beide handen aangegrepen. Ondermeer door de coalitiepartij PNP die door het Hoofdstembureau vorige week eveneens op een verzuim werd gewezen.

Aan het verzuim waaraan de coalitie- partij zich "schuldig maakte", moet waarschijnlijk onachtzaamheid debet zijn geweest. Dat kan in ieder niet worden geweten aan gebrek aan kennis van de bestaande regels. Het verzuim betrof namelijk de foto van lijsttrekster Maria Liberia- Peters. Het formaat van de foto voldeed niet aan de voorgeschreven afmetingen. Aangezien het allerminst de eerste keer is dat de foto van de bewindsvrouwe in verband met verkiezingen moest worden ingeleverd, rijst de vraag of de partij wellicht zijn waardering voor de voornaamste kandidaat op de partij- lijst tot uitdrukking wilde brengen door haar beeltenis wat groter dan nodig naar het Hoofdstem- bureau te sturen.

Van 27 oktober tot en met 1 november

Tiende kinderboekenweek wordt op St Maarten extra feestelijk

PHILIPSBURG — In de week van 27 oktober tot en met 1 november wordt op St. Maarten weer de jaarlijkse kinderboekenweek georganiseerd. Aangezien het dit jaar de tiende maal is dat de Kinderboekenweek wordt georganiseerd, wordt er aan dit evenement een extra feestelijk tintje gegeven en meer aandacht aan geschonken. Een korte historische schets is dan ook op zijn plaats.

VOORGESCHIEDENIS:

In 1976 werd de kinderboekenweek voor het eerst gehouden. Het was een projekt van de St. Maarten Cultural group in samenwerking met de Philipsburg Jubilee Library. Het gebeuren besloeg een week.

Uit praktische overwegingen is er daarna een kinderboekenweekcomite gevormd bestaande uit leerkrachten en iemand van de bibliotheek. In 1983 is de Children's Bookweek Foundation opgericht, omdat een rechtspersoon gemakkelijker subsidie kan aanvragen.

Doelgroep: De aktiviteiten zijn gericht op leerlingen in de lagere school leeftijd.

Opzet: De boekenweek wordt elk jaar rond oktober gehouden en er wordt een thema gekozen als uitgangspunt voor de verschillende aktiviteiten. Dit thema kan door de bestuursleden worden bedacht of door een school worden voorgesteld. De definitieve keuze ligt bij het bestuur. Voor de grote vakantie wordt dit thema reeds bepaald. Ook wordt dan een wedstrijd gehouden onder de 3e klassers om een embleem te ontwerpen dat tijdens de boekenweek op t-shirts, posters, uitnodigingen etc. wordt gebruikt. Het bestuur stelt verder een voorlopig programma op. Begin augustus wordt het voorlopige programma voorgelegd aan de kontaktpersonen van de 10 basisscholen.

Men werkt sinds drie aar met dit systeem van kontaktpersonen en de ervaringen zijn heel positief. De scholen worden direkt bij het gebeuren betrokken en kunnen invloed op het programma uitoefenen en ideeën aandragen.

Bovendien is het zowel voor de scholen als voor het Bestuur minder anoniem, het kontakt gaat van persoon tot persoon en niet meer van organisatie naar organisatie. In gezamenlijk overleg wordt dan het definitieve programma opgesteld. Elk van de bestuursleden coördineert één onderdeel van het programma, dit wordt ook via de kontaktpersonen aan de scholen doorgegeven. Ieder bestuurslid schakelt dan weer een aantal anderen, in zoveel als nodig zijn voor het uitvoeren van het betreffende programma- onderdeel.

Meestal wordt er een keer of vier met de kontaktpersonen vergaderd. Het bestuur zelf komt eens per week bij elkaar.

PROGRAMMA

Een grote tentoonstelling vormt een vaste onderdeel van het programma. Een van de scholen zorgt voor de versiering en decoraties in overleg met de bibliotheek die voor de boeken zorgt.

De laatste jaren maakt men ook meestal een korte videofilm of dia presentatie. De kinderen bezoeken de tentoonstelling klassikaal, per klas ongeveer een half uur. Men verzorgt een rondleiding en de film wordt vertoond. Over het algemeen stellen de scholen erg veel prijs op die bezoeken.

Een en ander vast onderdeel wordt gevormd door de uitgave van een boekenweekkrant. De kinderen kunnen tekeningen en verhaaltjes rond het thema insturen en een redaktie stelt daaruit de krant samen. Deze krant wordt tijdens de boekenweek gratis op de scholen verspreid.

In de middaguren worden er allerlei aktiviteiten georganiseerd, soms in de vorm van wedstrijden b.v. declamatie, voorlezen, quiz, soms in de vorm van toneelstukjes, liedjes enz door en voor kinderen. Ook wordt er meestal een speciaal themalied geschreven.

De middag- aktiviteiten duren ongeveer anderhalf uur. Over het algemeen is er behoorlijk veel belangstelling voor. Daar veel kinderen geen vervoer hebben, is de keuze van de zaal waar de aktiviteiten gehouden kunnen worden van groot belang.

FINANCIERING:

Voor de financiering is men afhankelijk van giften en subsidies. De federatie Antilliaanse Jeugdzorg geeft de laatste jaren een subsidie, de lokale serviceclubs geven een bijdrage. De Philipsburg Jubilee Library stelt ruimte en personeel beschikbaar evenals een financiele bijdrage. Het gouvernement stelt bussen ter beschikking om de kinderen naar de tentoonstelling te vervoeren en vaak ook nog voor een van de middag- aktiviteiten, verder zijn er wat inkomsten door de verkoop van t-shirts.

Tot nu toe gebruikte thema's?
1976 Anansi the spider
1977 Once upon a time
1978 Sea, sun and sand
1979 And everywhere children
1980 Nature I love you
1981 Nobody is perfect
1982 My island in the Caribbean
1983 Picture your world through a book
1984 The year 2001 and I

Het thema voor het jubileumjaar 1985 is: Books are my friends. Al voor de grote vakantie werd voor de derde- klassers een wedstrijd ontworpen om een embleem te maken met dit thema als onderwerp. Het beste ontwerp kwam van Seth Beresford, leerling van de Sint Peter Hillsideschool. Zijn ontwerp zal tijdens de Kinderboekenweek overal te zien zijn, op t-shirts, uitnodigingen, posters en de banner.

De grote tentoonstelling wordt dit jaar opgebouwd rond de thema's van voorgaande jaren. Elke lagere school heeft een thema gekozen en maakt de bijbehorende versieringen en decoraties hiervoor. Hier wordt al maanden met vol enthousiasme aan gewerkt. De tentoonstelling zal gedurende schooluren door de diverse scholen worden bezocht en is ook toegankelijk voor het publiek gedurende de openingstijden van de bibliotheek. Het boek "The Little Island", geschreven door Frane Lessac is als speciaal kinderboek van het jaar gekozen.

Leden van de Children's Bookweek Foundatioon zijn Hans Goossen, Joseph Hampson, Cees van Dolderen, Josiane Fleming, Emmy Kemble, Neirida Illis, Ans Koolen en Ellis Uhrleb.

Het programma Kinderboekenweek 1985 ziet er als volgt uit:

Op 27 oktober om 15.30 uur: Opening in de Sundial School, met vervolgens opening van de expositie in de Bibliotheek.

Op 28 oktober om 15.30 uur: Gedichtenvoordracht-wedstrijd voor klassen 3

Op 29 oktober om 15.30 uur: Verhaalvertelwedstrijd in het culturele centrum en een toneelstuk onder regie van Ian Valz, Roberto Arindell voor de 4e klassen, om 15.30 uur: In de Sister Magda School een poppenkast en goochelvoorstelling door leraren van de MAC.

Op 30 oktober om 15.30 uur: In het Cultureel Centrum poppenkast en goochelvoorstelling voor de 1e en 2e klassen.

Op 31 oktober om 15.30 uur: een wedstrijd in spelling voor de 5e klassen in het Culturele Centrum, om 14.00 uur: Start van de Vossejacht voor de 6e klassen bij de parkeerplaats van Kim Sha, Simpson Bay.

Op 1 november om 15.30 uur: Sluiting van de Kinderboekenweek in de Sundial School.

Bovendien zal in de bibliotheek gedurende openingsuren doorlopend een video-film te zien zijn van de musical "The Book Magician", welke geschreven en geproduceerd is door Hans Goossen.

Tenslotte zal een speciale gast van Jamaica, Katie Mungoo, workshops geven op de scholen voor de 3e klassen. 's Middags is zij voor belangstellenden in de bibliotheek aanwezig.

Sponsors van dit evenement zijn: Cede Antiyas, Federatie Antilliaanse Jeugdzorg, Philipsburg Jubilee Library, BWIA, Organisatie- commissie van de Literaire Workshop, Afd. Onderwijs van het Eilandgebied St. Maarten, serviceclubs en vele anderen.

Aan de organisatie van dit boekenfestijn werken heel veel vrijwilligers mee, die hun vrije tijd hieraan geven.

Nadruk op overheidsgarantie

Vragen van Franco over sluiting Steel-company

WILLEMSTAD — Het raadslid van de oppositiepartij MAN, Willy Franco, heeft het Bestuurscollege diverse vragen gesteld in verband met de (tijdelijke) sluiting van de Curaçao International Steel Company. Zo wil hij weten of men zich aan het advies van het Sociaal- Economisch Planbureau (SEP) gehouden heeft en iemand heeft afgevaardigd in de raad van commissarissen van deze maatschappij. Deze persoon zou, volgens het advies, belast moeten worden met de controle van de inkomsten- en uitgaven.

Franco stelt de vragen naar aanleiding van de bekendmaking dat het scheepsloopbedrijf gezien de slechte resultaten minstens twee maanden dicht gaat, na circa vier maanden geleden met de actviteiten begonnen te zijn.

Franco legt bijzondere nadruk op het gegeven dat de eilandsregering een 750,000 dollar garant heeft gestaan. "Zonder deze garantiestelling wilden commerciële banken geen leningen geven, "aldus het MAN-raadslid, die ingelicht wil worden over de inkomsten en uitgaven van het bedrijf en de stand van zaken ten aanzien van de leningen die het bedrijf bij lokale instellingen heeft uitstaan. Ook wenst Franco informatie te krijgen over de waarde van de maatschappij en de ontwikkeling gedurende de afgelopen drie maanden.

Viering: „Dag van de Gnosis"

WILLEMSTAD— De Gnostische Beweging viert op 27 oktober de dag van de gnosis in het kabouterbos te Jongbloed. Belangstellenden worden om half zes 's morgens verwacht op de parkeer- plaats van het Pire- college. De deelname is gratis. Voor eten en drinken moeten de deelnemers zelf zorg dragen, alsook voor een mat of deken in verband met de ontspannings- oefeningen. Tijdens deze bijeenkomst kan men kennis maken met de Universele Wijsheid en Wetenschap. Jong en oud zijn welkom.

Zakenvaria

NOS ELECTRONICS NV houdt vanavond om zes uur op de parkeerplaats van Central Madeirense een demonstratie van muziek - instrumenten van Technics. De door Nos Electronics verkochte instrumenten worden op de demonstratie bespeeld door bekende lokale artiesten.

Saba kiest voor Engels in onderwijs

THE BOTTOM— Het Sabaanse Bestuurscollege heeft het rapport "Breaking the language barrier" in ontvangst genomen, waar toe het eerder opdracht had gegeven. In dit rapport is de onderzoeks- commissie tot de conclusie gekomen dat de Engelse taal in het onderwijs te prefereren valt boven de Nederlandse taal. Als alles volgens plan verloopt zal met ingang van het schooljaar 1986 een gemaakt worden met het nieuwe onderwijs- systeem, dat gericht is op het Britse systeem, dat veelal in de omringende eilanden gehanteerd wordt.

De kosten die verbonden zijn aan de invoering van het nieuwe Engelse schoolsysteem worden gefinancierd door de eilandelijke overheid, de Centrale regering en de bijdragen van de ouders. Met deze vernieuwing hoopt men het onderwijs- niveau te verhogen en de aansluiting op het onderwijs in de omringende eilanden te vergroten.

*****

ROTTERDAM— De wilde staking in de Rotterdamse haven is voorbij; de werkgevers geven en arbeidstijdsverkorting van 11,5 dag en trokken hun plan van een verkorting via een kortere werkdag in.

H.W. BRAAM JR is onlangs tot lid van de Kiwanis Piscadera geïnstalleerd. Op de foto vlnr: Boy Mendez, H.W. Braam jr, mevrouw Braam, R.E. de Wit, Eddy de Mei en S. Sen.

Personalia

St. Louis Cardinals slechts vijf hits tegen Jackson

Goed slagwerk van Smith en Wilson brengen de Series terug in Kansas: 6-1

ST. LOUIS — Zal Kansas City dan weer dezelfde stunt kunnen uithalen als men in Toronto presteerde? Ook daar werd een 1-3 achterstand omgebogen in een uiteindelijke 4-3 overwinning. Gisteravond hebben de Royals er geen twijfel over laten bestaan dat men de moed nog niet had opgegeven. Ze wonnen gedecideerd met 6-1 van de Cardinals, waardoor de achterstand tot een punt werd terug gebracht. De Series keren terug naar Kansas City. Zaterdagavond wordt daar de zesde wedstrijd gespeeld. Charlie Leibrandt gooit voor de Royals en zijn opponent is Danny Cox.

De start van de vijfde wedstrijd om het kampioenschap van de wereld (World Series) was emotievol. Pitcher Bob Forsch (9-6) moest al in de eerste inning aan de eerste drie hitters een honkslag toestaan. Zowel Smith, Wilson als Brett joegen de bal het veld in. Op de honkslag van Brett scoorde Smith het eerste punt. Daar werden nog twee aan toegevoegd in de volgende inning.

Sundberg met een tweehonkslag op twee, mocht door ook een double van Biancalana het tweede punt laten aantekenen. Deze shortstop zelf maakte dankbaar gebruik van een fenomenale triple van Willy Wilson, waarme tevens Lonnie Smith (vier wijd) over het laatste honk snelde:4-0.

St. Louis had slechts op het gescoorde punt in de eerrste inning een antwoord. Herr, in samen werking met Jack Clark, mocht zijn tweehonkslag verzilveren na een eveneens tweehonkslag van Clark. Nog even kwam de spanning terug in de derde inning. Met twee out en de honken vol, sloeg Tito Landrum een vangbal naar George Brett, die dankbaar knikte.

Danny Jackson is verder niet meer in moeilijkheden gekomen. Misschien dat de meest grote pessimist het nog even benauwd heeft gekregen in de negende inning toen de honken weer vol dreigde te stromen, maar terecht liet Howser Jackson zelf de innig af maken. De 6-1 voorsprong op dat moment, was te comfortabel. Zijn collega, cardinal-pitcher Forsch was ondertussen gaan douchen. Rick Horton en Bill Campbell hielden verder de deur dicht. En passant evenaarde pitcher nummer vier Worrell een record in de World Series door in twee innings in totaal

zesmaal drie slag te gooien. Het zelfde was slechts tweemaal eerder in de baseball-historie geschied.

Laatste pitcher Lahti werd nog even snel in twee innings op vijf hits getracteerd. Whitey Herzog liet hem echter de wedstrijd uitgooien. Krachten sparen voor zaterdag.

Bridgen met Asiento-dames

WILLEMSTAD — Dinsdagochtend 22 oktober werd de derde ronde gespeeld van de nieuwe bridge-competitie van de dames van Asiento. Van de negentien paren scoorden maar liefst twaalf boven het gemiddelde.

1. Mous-Plantz: 63,54%; 2. Senior-Van der Plank: 57,74%; 3. Henriques-Henriques: 56,85%; 4. De Vries-Winkel: 56,25%; 5. Bustraan-Voskamp: 55,56%; 6. Brand-Witteman: 55,36%; 7. Kooy-De Paus: 51,79%; 8. Zeinstra-Van de Gulik: 51,39%; 9. Merkies-Van Loon: 50,35%; 10. Zwollo-Hiemstra: 50,30%; 11. Crane-Van der Jagt en Valkenberg-Gibbs: 50%.

Timman - Vaganjan: zet voor zet

MONTPELLIER — De winstpartij van Timman, die het op het ogenblik zo goed doet in het kandidatentoernooi ten Montpellier, wordt hierbij afgedrukt. Kenners beoordeelden de partij als «mooi». Het zettenverloop van de negende partij tegen Vaganjan is als volgt:

Wit: Timman
Zwart: Vaganjan
(Frans)

1.	e2-e4	e7-e6
2.	d2-d4	d7-d5
3.	Pb1-c3	Lf8-b4
4.	e4-e5	c7-c5
5.	a2-a3	Lb4-a5
6.	b2-b4	c5xd4
7.	Dd1-g4	Pg8-e7
8.	b4xa5	d4xc3
9.	Dg4xg7	Th8-g8
10.	Dg7xh7	Pb8-c6
11.	f2-f4	Dd8xa5
12.	Ta1-b1	Lc8-d7
13.	Tb1xb7	Pc6-d4
14.	Dh7-d3	Pe7-f5
15.	Pg1-f3	Pd4xf3
16.	Dd3xf3	Ta8-c8
17.	Lf1-d3	Ld7-c6
18.	Tb7xf7	Kd8xf7
19.	Df3-h5 †	Kf7-e7
20.	Ld3xe5	Tc8-f8
21.	Dh5-h4 †	Ke7-e8
22.	Dh4-h6	Da5-c7
23.	Dh6xe6 †	Ke8-d8
24.	Lf5-h3	d5-d4
25.	0-0	d4-d3
26.	c2xd3	Dc7-b6 †
27.	Tf1-f2	Kd8-c7
28.	De6-e4	Tg8-h8
29.	d3-d4	Db6-b1
30.	d4-d5	Db1xc1 †
31.	Tf2-f1	Dc1-e3 †
32.	Kg1-h1	Kc7-b8
33.	d5xc6	Kb8-c7
34.	Dc4-b4	

Zwart geeft op.

Karpov geeft 19-de partij gewonnen

Uitdager Kasparov neemt comfortabele voorsprong

MOSKOU — Uitdager Gary Kasparov heeft in de tweekamp om het wereldkampioenschap schaken een voorsprong van twee punten genomen. Titelhouder Anatoli Karpov gaf vrijdag de negentiende partij gewonnen. De stand is nu 10 1/2 - 8 1/2. Uit de resterende vijf partijen heeft Kasparov twee punten nodig om de wereldtitel over te nemen.

Na een vijf uur durende nachtelijke analyse berustte Karpov in zijn lot. Ontsnapping bleek niet mogelijk. Alle varianten leidden onafwendbaar naar mat. De negentiende partij had donderdag een kwajongensachtige ontknoping. Kasparov, die de witte stukken hanteerde, gaf zijn 42e zet niet onder couvert af, maar voerde die zichtbaar voor het publiek op het bord uit. De zet Dxc7 was de winnende. Karpov had op dat moment het podium in alle haast verlaten. De wereldkampioen was zeker van zijn vierde nederlaag, maar niet bereid zijn capitulatie in het bijzijn van de ruim duizend toeschouwers te erkennen.

Na de unieke actie van Kasparov barstte een daverende ovatie los. Het schaakminnende publiek is duidelijk op de hand van de jonge Armenier en wil kennelijk verlost worden van het tijdperk Karpov, de saaie, fletse Moskoviet met de baby-face. In grootmeesterlijke kringen viel menig kritisch woord over de rebelse manoeuvre van de uitdager. Soetine en Vasjoekov aarzelden niet de stelling na de 41e zet als winnend te oordelen voor wit, maar waren tevens van mening, dat de openbare uitvoering van de couvert niet door de sportieve beugel kon. Zij zagen in het gebaar een extra vernedering voor de huidige wereldkampioen.

Voor Karpov breken bittere uren aan. In de eerste tweekamp werd hij van van de totale ineenstorting gered door de Fide-voorzitter Campomanes. In de tweede, die op 3 september in Moskou begon, herstelde hij zich na de nederlaag in de openingspartij op voorbeeldige wijze. Hij won twee partijen en zette een lijnrechte koers uit naar prolongatie van de titel. Juist op het moment dat hij het verloop van de tweekamp volledig onder controle leek te hebben, sloeg Kasparov toe. Hij bracht een verbetering aan in de Taimanov-variant van het Siciliaans, waarin beiden als experts gelden, en Karpov meende na uitvoerige huisanalyses met zijn secondanten de weerlegging gevonden te hebben.

Dat bleek op een daverend misverstand te berusten. Kasparov had nog een paar nieuwtjes achter de rug, bleek alle mogelijke stellingen diepgaand bestudeerd te hebben en nam in een flonkerende partij de leiding. Over die nederlaag moeten in het kamp van Karpov bittere woorden gevallen zijn. Bovendien raakte de wereldkampioen op slag zijn zelfvertrouwen kwijt. Hij nam een time out, maar ook daarna bleek hij geen schim van de subtiele tacticus, die overal waar hij verscheen bewondering en waardering oogstte.

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

VOETBAL **(Asiento-toernooi)**
19.30 uur: DOW - J. Colombia (V)
21.15 uur: De Koning - Abrahamsz HW (V) - Rust en Burg.

TENNIS: intern. dames- tennistoernooi - Rust en Burg.

ZATERDAG
TENNIS: intern. dames- tennistoernooi - Rust en Burg.

* * * * *

VOETBAL / ZURICH — De internationale voetbal federatie (FIFA) heeft de Nieuwzeelandse broers Wynton en Shane Rufer toestemming gegeven zaterdag met het nationale elftal uit te komen in de kwalificatiewedstrijd voor het wereldkampioenschap tegen Israel. De broers waren tegen de wil van de leiding van hun club, FC Zurich, van plan zich hoe dan ook beschikbaar te houden voor de interland.

Partij 19

WK: zet voor zet

MOSKOU — De negentiende partij tussen Kasparov (wit) en Karpov (zwart) om het wereldkampioenschap schaken

1.	d2-d4	Pg8-f6
2.	c2-c4	e7-e6
3.	Pb1-c3	Lf8-b4
4.	Pg1-f3	Pf6-e4
5.	Dd1-c2	f7-f5
6.	g2-g3	Pb8-c6
7.	Lf1-g2	0-0
8.	0-0	Lb4xc3
9.	b2xb3	Pc6-a5
10.	c4-c5	d7-d6
11.	c3-c4	b7-b6
12.	Lc1-d2	Pe4xb2
13.	Pf3xd2	d6-d5
14.	c4xd5	e6xd5
15.	e2-e3	Lc8-e6
16.	Dc2-c3	Tf8-f7
17.	Tf1-c1	Ta8-b8
18.	Ta1-b1	Tf7-e7
19.	a2-a4	Le6-f7
20.	Lg2-f1	h7-h6
21.	Lf1-d3	Dd8-d7
22.	Dc3-c2	Lf7-e6
23.	Ld3-b5	Dd7-d8
24.	Tc1-d1	g7-g5
25.	Pd2-f3	Te7-g7
26.	Pf3-e5	f5-f4
27.	Lb5-f1	Dd8-f6
28.	Lf1-g2	Tb8-d8
29.	e3-e4	d5xe4
30.	Lg2xe4	Tg7-e7
31.	Dc2-c3	Le6-d5
32.	Td1-e1	Kg8-g7
33.	Pe5-g4	Df6-f7
34.	Le4xd5	Td8xd5
35.	Te1xe7	Df7xe7
36.	Tb1-e1	De7-d8
37.	Pg4-e5	Dd8-f6
38.	c5xb6	Df6xb6
39.	g3xf4	Td5xd4
40.	Pe4-f3	Pa5-b3
41.	Te1-b1	Db6-f6
42.	Dc3xc7 †	

Door 2-0 overwinning op Undeba

Titelhouder SUBT terug in eindstrijd om voetbal-titel

WILLEMSTAD — Titelhouder SUBT / Fatum is terug in de running om een plaats in de finale van het semiprof-voetbal. De ploeg stelde gisteravond orde op zaken in de halve eindstrijd met een 2-0 overwinning op Undeba / NAC maar is er toch niet helemaal in geslaagd om de blamage van de vorige wedstrijd (een klinkende 4-1 nederlaag!) uit te wissen. De mogelijkheid daartoe was er wel aangezien Undeba gisteravond totaal uit vorm was maar ettelijke scoringskansen bleven onbenut.

De tweede krachtmeting tussen de Bandabaose formatie en de regerend kampioen is niet de clash geworden die men verwachtte. Het duel lokte een groot publiek (2700 toeschouwers) naar het Dr. Antoine Maduro stadion maar het door beide ploegen vertoonde spel was niet navenant. Niet alleen in voetbaltechnisch opzicht — slechts bij vlagen haalde de wedstrijd en dan voornamelijk in de eerste helft een acceptabel te noemen peil. De fans bleven ook verstoken van actievolle momenten en spanning omdat de inzet aan beide kanten niet erg hoog lag. Vooral Undeba stelde gisteravond in schrijnende tegenstelling met zijn vorige optreden toen het één van zijn sterkste wedstrijden van het seizoen speelde, zwaar teleur. Men speelde totaal ongemotiveerd en wierp SUBT praktisch de punten in de schoot. SUBT kwam evenmin tot imponerend spel maar had toch vanaf het begin een stevige greep op het spel waardoor het zelf het tempo van de strijd kon bepalen.

Undeba gebruikte gisteravond de buitenspelval als voornaamste verdedigingsstrategie maar dit werkte niet altijd even effectief.

In de 29ste minuut was het resultaat zelfs averechts toen de supersnelle Kenneth Passial Undeba's laatste man Arto Leito voorbij sprintte na een dieptepass vanuit de middenlinie. Robert Hansen kwam uit zijn doel gelopen maar kon met geen mogelijkheid de scherpe, harde schuiver van Passial uit zijn doel houden. In de tweede helft trad er geen verbetering in. De hoop op een reactie van Undeba bleek ijdel. Het overwicht van SUBT werd zelfs duidelijker; het leidde in ieder geval tot meer scoringskansen waardoor de onmacht van de spitsen op den duur zelfs ergernis veroorzaakte onder de aanhang. Zo bloedde de strijd langzaam dood, totdat Stè Girigorie zeven minuten voor het einde het tweede doelpunt op het scorebord bracht.

Girigorie kon op een pass van Zen Andrade uit betere positie makkelijk raak schieten. Tekenend voor het overige schouwspel dat de ploegen het publiek hadden voorgeschoteld, was het geringe enthousiasme dat deze tweede treffer op de tribunes teweeg bracht.

In de halve eindstrijd van de tweede divisie heeft Scherpenheuvel de leiding genomen middels een duidelijke overwinning op Vesta. Scherpenheuvel profiteerde van de omstandigheid dat Vesta geen gebruik kon maken van de diensten van vier geschorste leden van zijn kernteam en won overtuigend met 3-0.

De eerstvolgende wedstrijden vinden zondag a.s. plaats. In de tweede divisie bekampen Victory Boys en Indekor elkaar en in de eerste divisie Jong Holland en Jong Colombia.

Geen GP van Zuid-Afrika meer op kalender 1986

PARIJS — Er zal in 1986 geen formule 1- race om de Grote Prijs van Zuid-Afrika gehouden worden. De voorzitter van de internationale automobiel- federatie FISA, Jean-Marie Balestre, maakte dat woensdag in Parijs bekend. Volgens de Fransman ontbreken de noodzakelijke garanties om de race op de kalender van het komende seizoen te plaatsen.

Balestre meent, dat de onzekerheid over de situatie in Zuid-Afrika een te groot obstakel vormt om de formule 1-race te organiseren. „Dat was vorig jaar niet het geval, toen wij de kalender voor 1985 samenstelden". Over de drie dagen geleden gehouden, zeer omstreden race op het circuit van Kyalami zei Balestre: „Ik complimenteer de coureurs. Zij hebben hun verplichtingen gerespecteerd ondanks de uiterst moeilijke omstandigheden. In het bijzonder waardeer ik de houding van wereldkampioen Alain Prost, die de publieke opinie in Frankrijk trotseerde en aan de start verscheen".

Voorbeschouwing eredivisie voetbal

PSV krijgt een makkelijk weekeinde na het Europacupduel tegen de Russen

DEN HAAG — Van de twee overgebleven Nederlandse clubs in het Europese bekertoernooi is in de nationale competitie komend weekeinde het best rekening gehouden met de belangen van lijstaanvoerder PSV. De Eindhovenaren treden voor eigen publiek aan tegen de bescheiden debutant VVV, die zich overigens vorige week ten koste van AZ '67 (4-0) boven de rode streep verhief.

Zover zal het in Eindhoven zeker niet komen. PSV, dan weer wel met international Ruud Gullit, heeft iets goed te maken na de teleurstellende verrichting tegen Dnjepr Dnjepropetrovsk (2-2) en heeft in de Venlose ploeg een prima tegenstander om met succes de eerste plaats in de eredivisie te verdedigen.

Sparta, dat woensdag tegen Monchengladbach niet verder kwam dan 1-1, treft het ogenschijnlijk veel minder. Competitieleider Jan Huijbregts heeft uitgerekend de Rotterdamse derby tegen Feijenoord voor zondag op het programma gezet. In het verleden werd bewezen, dat Sparta na een inspannende Europacupwedstrijd op nationaal niveau er zelden iets van terecht brengt. Misschien dat een aansprekende opponent als Feijenoord, in punten gelijk met PSV, op Spangen de kentering kan betekenen.

Landskampioen Ajax, soms met fraai voetbal imponerend en andere keren slechts meelijwekkende gezichten opwekkend, kan in de Watergraafsmeer het geschonden blazoen oppoetsen tegen Haarlem. Het aanvallende elftal van Johan Cruijff, die de kritiek op zijn tactische vondsten zag toenemen en enkele spelers naar het tweede verwees, heeft aan tien wedstrijden slechts een punt meer overgehouden dan Haarlem. Het totaal van Ajax, zeven punten al achter PSV en Feijenoord, rechtvaardigt voorlopig niet meer dan een teleurstellende klassering in de middenmoot.

AZ '67 mag in Alkmaar laten zien, dat de afstraffing van vorige week in Venlo, een vergissing was en niet strookt met de wel degelijk aanwezige, maar allang niet meer dik betaalde talenten. De Alkmaarders, bij wie Joop Brand zich van de dokter weer op halve kracht mag gaan wijden aan zijn taak als supervisor, krijgt bezoek van Heracles. De Almeloërs hebben volgens oefenmeester Gerard Somer 28 punten om het verblijf in de eredivisie met een jaar te verlengen. Voorlopig heeft Heracles net als AZ '67 pas vijf.

America met strafschoppen-nemen verslagen

Argentinos Juniors winnaar van de Copa Libertadores

ASUNCION — Argentinos Juniors heeft donderdag in Asuncion de Zuidamerikaanse voetbalbeker veroverd. De Argentijnse club zegevierde na het nemen van strafschoppen over America uit Colombia.

De winnaar van de Libertadores cup heeft nu het recht Juventus, de Europese bekerwinnaar, uit te dagen voor twee duels om de wereldbeker. Na 120 minuten voetbal waren beide ploegen in evenwicht: 1-1. Comisso scoorde voor Juniors in de 37ste minuut. Vier minuten later maakte Gareca gelijk.

Argentinos Juniors was voor 18.000 toeschouwers op neutraal terrein in de Paraguayaanse hoofdstad Asuncion de betere ploeg. Doelman Vidalle brak de spanning door de vijfde strafschop van America te stoppen. Aanhangers van Argentinos, de club waar Diego Maradona naam maakte, stroomden het veld op. De Chileense scheidsrechter moest de hulp van de politie inroepen om de Argentijn Videla in de gelegenheid te stellen de laatste strafschop te nemen.

Trekkingslijst van de Landsloterij N.A.

22ste Trekking

Donderdag 24 OKTOBER 1985

[illegible]

Waarvan proces verbaal was opgemaakt en ondertekend door
Namens de Procureur-Generaal G. P. Vos.
De wnd. Directeur S. L. CAPELLA

22ste trekking op donderdag 24 oktober 1985.

1ste PRIJS		2de PRIJS		3de PRIJS	
26737	2.000	20611	1.000	4938	500
26738	60.000	20612	25.000	4939	12.500
26739	2.000	20613	1.000	4940	500

Getuigen:
J. Th. WILSON
E. A. BAREND

UREN VAN UITBETALING:

CURAÇAO : 8.00—11.30 en 13.30—16.00
ARUBA
Oranjestad : 8.00—12.00 en 13.30—16.30
San Nicolaas : 8.00—11.00 en 14.30—17.00
BONAIRE : 7.30—12.00 en 13.30—16.00
ST. MAARTEN : 7.15—12.30 (op trekkingsdagen gesloten).

Begint op 31 oktober, examen op 24 april

EHBO-cursus St Maarten

PHILIPSBURG — Door het Nederlandse Rode Kruis, afdeling St. Maarten, wordt voor 1985-1986 weer een EHBO-cursus gegeven. Lessen hiervoor zullen starten op donderdag 31 oktober om 18.30 uur in het Youth Centre op de Pondfill.

Na de cursus, die uit theorie en praktijk bestaat, zal een examen worden afgenomen waarmee het EHBO-diploma verworven kan worden. Vanaf 31 oktober wordt er elke donderdagavond lesgegeven op genoemde tijd en in genoemde plaats in de Engelse taal. Bij het cursusgeld zijn ook het Eerste Hulp-boek, materiaal en het examengeld ingesloten.

Het programma ziet er als volgt uit: 31 oktober Introductie, 7 november Wond- behandeling, 14 november Wond- behandeling en contaminatie, 21 november Specifieke wonden aan ogen, hoofd, nek en borst, 28 november Specifieke wonden aan buik, rug, benen en voeten, 5 december Shock- behandeling, 12 december Ademhalings- systeem, 19 december Beademing bij spoedgevallen, 2 januari Ingeschikte voorwerpen en stikken, 9 januari Vergiftiging, 16 januari Gebruik en misbruik van drugs, medicijnen, 23 januari Brandwonden, 30 januari Bloedcirculatie- systeem, 6 februari Zonnesteek, krampen en uitputting, 13 februari Plotselinge ziektes, 20 februari Plotselinge ziektes, 27 februari Verbanden en verbinden, 6 maart Verbanden, 13 maart Praktijk- oefeningen, 20 maart Bot- en beenbreuken, 27 maart Verstuikingen, 3 april Vervoer en gewonden over korte afstand, 10 april Redding in noodgevallen, 17 april samenvatting van de EHBO-cursus en 24 april EHBO-examen.

De cursus wordt gegeven door een gevestigd arts. Opgave voor de cursus kan gebeuren bij mr F. Laveist, Ambulance Station, tel. 2111. In het verleden heeft al heel wat keren het geven van eerste hulp het leven van een slachtoffer gered. Het weten van het geven van deze eerstehulp is dus zeer belangrijk, en iets wat iedereen zou moeten kunnen.

Mexico doet beroep op VN

Regionale conflicten gevaar voor wereldvrede

NEW YORK — De wereldvrede wordt bedreigd door regionale conflicten, zo stelde de Mexicaanse minister van Buitenlandse zaken Bernardo Sepulveda vast in zijn toespraak tot de Verenigde Naties bij gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de volkerengemeenschap. Volgens Mexico moet er een formule worden gevonden om deze regionale conflicten onschadelijk te maken.

De Mexicaanse bewindsman vroeg de secretaris generaal Javier Perez de Cueller binnen afzienbare tijd met specifieke plannen en suggesties op dit gebied te komen in de Veiligheidsraad. Daarbij zouden de landen die betrokken zijn bij deze regionale conflicten zich moeten verplichten tot bepaalde acties om volgens een politieke kalender te komen tot een vreedzame oplossing van hun problemen. Minister Sepulveda noemde als voorbeelden van deze conflicten Midden Amerika, Cyprus, het Midden Oosten en Zuid Oost Azie. Daarbij gaan zoveel waardevolle mensenlevens verloren, wordt de souvereiniteit van landen aangetast, worden de spaarzame natuurlijke hulpbronnen verkeerd gebruikt en worden voortdurend aanslagen gepleegd op de burgerlijke vrijheden en rechten en blijft de macht overheersen. De Mexicaanse diplomaat bepleitte ook de noodzaak tot ontwapening en ging nader in op de wereldomspannende economische crisis, in het kielzog waarvan zich spanningen voordoen en vernielingen worden aangericht. Deze crisis moet de hoogste prioriteit krijgen bij alle naties zodat er zo snel mogelijk een oplossing voor gevonden wordt.

Wij zijn verplicht, politiek en moreel en tegenover de geschiedenis en evenzeer tegenover de hedendaagse generaties als de toekomstige generaties, om een halt toe te roepen aan de verdere verslechtering van de internationale orde. Dit moet gebeuren met de mechanismen en instrumenten welke de Verenigde Naties ons bieden. Zij vormen de enige krachtige basis voor de vooruitgang. Mexico, zo verklaarde Sepulveda plechtig, blijft de VN toegewijd. De VN is de enige weg naar een harmonieuze orde voor de wereld-samenleving, aldus Sepulveda.

Eco-noten

Iran wil twaalf drijvende steigers bouwen waaraan schepen kunnen meren die olie moeten laden, zo heeft de Iraanse staatssecretaris van Olie, Musa Khayyar, bekendgemaakt. Het voordeel van de drijvende steigers zou zijn dat ze gemakkelijk kunnen worden neergelegd en dat ze minder kosten dan gewone steigers. Khayyar kondigde verder aan dat nieuwe olie- terminals zullen worden gebouwd en enkele "korte" olie-pijpleidingen. Bovendien wil Iran verschillende bestaande pijpleidingen voor de olie-export gaan benutten.

Marokko zal leningen van in totaal 550 miljoen dollar, die het eigenlijk tussen september 1983 en eind 1984 hadden moeten terugbetalen, in de komende acht jaar aflossen, zo is met de commerciele banken overeengekomen. Afgesproken is dat in de eerste vier jaar alleen de rente op de leningen wordt betaald. Marokko heeft verder bekendgemaakt dat de banken ook in principe hebben ingestemd met het althans gedeeltelijk herstructureren van leningen ten bedrage van 850 miljoen dollar die dit jaar en volgend jaar moeten worden afgelost.

Besprekingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie over een nieuwe luchtvaartovereenkomst zijn maandag zonder resultaat beeindigd. Volgens het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken waren er nog grote menings- verschillen over de economische basis voor hervatting van het luchtverkeer tussen de twee landen. De Amerikaanse maatschappij Panam staakte in 1978 de vluchten op Moskou omdat die niet rendabel waren. De Russische maatschappij Aeroflot mag sinds 1981 niet meer in de VS landen. De landingsrechten werden ingetrokken naar aanleiding van de afkondiging van de Staat van beleg in Polen.

Het Amerikaanse chemische concern Monsanto heeft in et derde kwartaal van dit jaar een nettowinst geboekt van 31 miljoen dollar, aanzienlijk minder dan de 78 miljoen dollar in dezelfde periode van 1984. De winst over de eerste negen maanden daalde van 389 miljoen dollar in 1984 tot 242 miljoen dollar dit jaar. Ook de geconsolideerde omzet verminderde, namelijk van 5,13 miljard dollar tot 4,99 miljard dollar.

Het Amerikaanse chemische concern Union Carbide heeft over het derde kwartaal van 1985 een verlies geleden van 543 miljoen dollar. De verliezen zouden vooral veroorzaakt zijn door de kosten van de herstructurering waartoe in augustus werd besloten na geruchten over een eventuele overneming. Die geruchten ontstonden met name door de problemen van Union Carbide na de giframp in de Indiase stad Bhopal.

Finland heeft in september een tekort op zijn handelsbalans geboekt van 19 miljoen dollar. Over de eerste negen maanden van dit jaar blijft de handelsbalans echter positief met een overschot van ongeveer 640 miljoen dollar. Over dezelfde periode van 1984 bedroeg het handelsoverschot nog 715 miljoen dollar.

De Japanse autoproducent Honda heeft in Tokio zijn nieuwe model "legend" gepresenteerd. De wagen heeft een zes- cylindermotor met een inhoud van twee of 2,5 liter en is samen met het Britse autoconcern BL (het voormalige British Leyland) ontwikkeld. De "legend" moet Honda toegang verschaffen tot de markt voor wagens in de hogere middenklasse en zal in november in Japan en in april volgend jaar in de VS op de markt worden gebracht. De "legend" is vermoedelijk pas in de herfst van 1986 in Europa te koop.

De Amerikaanse oliemaatschappij Mobil heeft in het derde kwartaal een verlies geleden van 116 miljoen dollar. Volgens Mobil zijn de verliezen vooral veroorzaakt door de kosten van een reorganisatie bij de noodlijdende supermarktdochter Montgomery Ward, waarvoor 500 miljoen dollar is gereserveerd. Zonder deze reservering zou de winst 65 procent hoger zijn uitgevallen dan in het derde kwartaal van vorig jaar toen 238 miljoen dollar winst werd geboekt.

Ondanks de meest verregende zomer sinds mensen- heugenis verwachten de Toeristen- bureaus van Groot- Brittannie en Ierland dit jaar een recordaantal buitenlandse bezoekers. Zo rekenen de Britten dit jaar op 15 miljoen toeristen, tegen 14 miljoen vorig jaar. De Ieren verwachten een stijging van het aantal buitenlandse gasten met drie procent tot meer dan 1,9 miljoen. Volgens de eerste schattingen levert het toerisme Groot-Brittannie dit jaar meer dan 23 miljard gulden op en Ierland bijna 1,5 miljard gulden.

Het Amerikaanse concern Schlumberger, dat zich onder andere bezighoudt met dienstverlening aan de olie- en gasindustrie, heeft over het derde kwartaal een nettowinst geboekt van 208 miljoen dollar, een daling van 32 procent ten opzichte van de resultaten in het derde kwartaal van vorig jaar. De omzet verminderde van 1,62 miljard tot 1,56 miljard dollar. De slechtere resultaten zijn volgens Schlumberger vooral veroorzaakt door de verliezen in de sectoren voor computers en meet- en regelapparatuur en door de verminderde activiteit in de olie- en gasindustrie in de VS.

Een groep verzekeraars in Londen heeft de verzekerings- premie voor olietanks met bestemming Perzische golf gehalveerd. Zo moet voor tankers die varen op de Saoedische havens Ras Tannurah en Jubail voortaan slechts 0,1 procent van de ladingwaarde aan verzekering worden betaald en is ook de premie voor reizen naar de Iraanse haven op het eiland Sirri verlaagd, en wel tot 0,125 procent van de ladingwaarde. De afgelopen jaren zijn de verzekeringspremies als gevolg van de oorlog tussen Iran en Irak met enorme sprongen gestegen.

Reagan voorstel aan SU:

Samenwerking regionale conflictbeheersing

NEW YORK — President Reagan heeft de Sovjet-Unie donderdag in een rede voor de algemene vergadering van de VN in New York voorgesteld samen te werken bij het oplossen van regionale conflicten in de wereld. Hij sprak ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de organisatie.

Bij de lancering van zijn plan drong de Amerikaanse president allereerst aan op onderhandelingen tussen vertegenwoordigers van de Sovjet-Unie en van het Afghaanse verzet. Maar hij riep ook op tot Sovjet- Amerikaans overleg als een tweede fase in wat hij noemde een "koen" en "realistisch" plan om een einde te maken aan door de Sovjet-Unie gesteunde conflicten in Afghanistan, Kampuchea, Etiopie, Angola en Nicaragua.

Reagan zei dat zijn voorstel niet dient ter vervanging van bestaande vredes- inspanningen, maar bedoeld is als aanvulling daarop. De VS zijn "volledig bereid een regionaal vredesproces te steunen, waarin op drie niveaus naar vooruitgang wordt gestreefd", zei hij. Eerst moet er "een onderhandelings- proces komen tussen de strijdende partijen in elk land dat ik heb genoemd — waaronder, in het geval van Afghanistan, ook de Sovjet-Unie".

Als onderhandelingen "aanslaan en de direct betrokken partijen werkelijke vooruitgang boeken", aldus Reagan, zouden Amerikaanse en Sovjet- vertegenwoordigers bijeen moeten komen. "Het is niet aan ons oplossingen aan te dragen in de verschillende onderhandelingen", zei Reagan, "maar wij zouden ons wel kunnen inspannen om na te gaan op welke wijze wij onderhandelingen tussen strijdende partijen het beste zouden kunnen steunen".

In elk geval is "de primaire taak" om te komen tot "controleerbare beeindiging van buitenlandse militaire aanwezigheid en beperking van de toevloed van wapens van buitenaf", aldus Reagan. Als de eerste twee fasen met succes zouden zijn afgesloten, zouden wij tot de derde kunnen overgaan — het weer verwelkomen van elk land in de wereldeconomie, zodat zijn burgers kunnen delen in de dynamische groei, die andere zich ontwikkelende landen — landen waar vrede heerst - genieten".

In Peru

Guerrilla steekt woningen in brand

AYACUCHO — Bij een actie door de Sendero Luminoso- guerrilla in Peru zijn twee campesinos om het leven gekomen en werden 35 woningen van campesinos in brand gestoken. Aan de overval namen ongeveer 35 guerrillastrijders deel in het dorpje Patasurjo op 58 kilomter ten noorden van Ayacucho, de hoofdstad van het gelijknamige departement in het Andes- gebied. Op een onbewaakt ogenblik overvielen zij de post van de Burgerwacht en begonnen toen in het wilde weg te schieten. De Burgerwcaht is overal op het platteland ingesteld om het leger en de politie te helpen bij de bestrijding van de guerrilla.

Economie voordien al in economische crisis gestort

Nica-ondernemersleider: VS-embargo heeft geen enkel negatief effect

MANAGUA — Bijna zes maanden na de afkondiging door de Verenigde Staten van een handelsembargo tegen Nicaragua blijkt dit niet die uitwerking te hebben gehad welke de Amerikaanse regeerders ervan hadden verwacht. De Nicaraguaanse economie was namelijk al in een ernstige crisissituatie terecht gekomen voordat Washington zijn embargo afkondigde.

Op 1 mei begon president Ronald Reagan met zijn embargo als antwoord op het «agressieve gedrag» van het Sandinistische regiem in Midden Amerika, waar Managua voortdurend subversief bezig was om de regeringen in de buurlanden te destabiliseren. Washington wees verder op de destabiliserende omvang van het Nicaraguaanse militaire apparaat en de militaire banden met Cuba en de Sovjet Unie, waarmee men ook op veiligheidsgebied samenwerkt. Nu er bijna een half jaar is verstreken blijkt het met veel aplomb afgekondigde embargo weinig effect te hebben gesorteerd.

Enrique Bolanos stelt simpel vast dat het embargo geen negatief effect heeft gehad voor Nicaragua. Hij is voorzitter van de Hoogste raad voor het particuliere bedrijfsleven COSEP. Dit uitblijven van een negatief effect kwam dan wel vooral omdat het land zich al in een crisis bevond voordat Reagan zijn maatregel afkondigde. Dit begon volgens hem eigenlijk al met de komst van de Sandinisten aan de macht in 1979. In de jaren 1980 en 81 werden veel zaken zoals industrieen en bedrijven gesloten, zowel in de overheidssector als in de particuliere sector. Zij sloten omdat de bevoorrading stokte of omdat de prikkels om verder handel te drijven ontbraken. Dit betekende een achteruitgang in de economie en wat erger was: het werkloosheidsniveau werd ongekend hoog voor Nicaraguaanse opvattingen, aldus Bolanos. Op het ogenblik is veertig procent van degenen die kunnen werken werkloos.

Een land dat zo arm is als Nicaragua en dat veertig procent van zijn begroting besteedt aan het leger kan niet anders dan op de bodem van zijn economie terechtkomen. Daarom heeft het beruchte Amerikaanse handelsembargo geen effect kunnen sorteren, aldus Bolanos, die bekend staat als een felle opponent van de Sandinisten. Dat kon eenvoudig niet omdat die economie al bankroet was. Tussen haakjes: Bolanos eigendommen werden drie maanden geleden onteigend, wat zijn verhouding met de Sandinisten niet verbeterde.

Met hun overwinning op dictator Somoza erfden de Sandinisten in 1979 een buitenlandse schuld van 1,6 miljard dollar. In de daarop volgende zes jaar is deze schuld verdrievoudigd tot bijna vijf miljard dollar. De situatie is daarom zo moeilijk omdat tegenover een export van 450 miljoen dollar Nicaragua voor bijna het dubbele, nagenoeg negenhonderd miljoen dollar invoert. Hoewel het de VS gelukt is om leningen te blokkeren met bestemming Managua bij de Interamerikaanse ontwikkelings- bank en de Wereldbank zag dit land toch kans via andere bronnen aan leningen te komen en wel via de oostelijke deur bij het Oostblok. Verder zag Managua kans zijn export- afzetgebied aan te passen en wel met Canada, Belgie en andere westelijke landen. Tekenend was wel dat president Daniel Ortega op de dag na de afkondiging van het embargo in Moskou een krediet- overeenkomst tekende voor vierhonderd miljoen dollar, waarvan de helft bestemd was voor de aankoop van Russische olie, zodat Nicaragua tot eind dit jaar over brandstof kan beschikken en de andere tweehonderd miljoen dollar wordt besteed aan de aankoop van landbouwmaterieel zoals tractoren en onderdelen. Toen de handelskantoren van Nicaragua in de VS moesten worden gesloten sloot men bijna onmiddellijk een akkoord met Canada waar men zijn handelsvertegenwoordigers heen stuurde. Dit land ging ook meer Nicaraguaans vlees invoeren. Met Belgie kwam er een akkoord voor de afzet van de bananenproductie. Ook met Zweden en Spanje en andere socialistische landen kwamen er handelsakkoorden voor de afzet van Nicaraguaanse producten. Zo koopt Iran koffie op van Nicaragua en neemt Japan katoen af, de belangrijkste exportproducten van Nicaragua.

Een kwart eeuw geleden kondigden de VD een handelsembargo tegen Cuba af. De waarnemers zijn het eens dat in het geval van Nicaragua hetzelfde resultaat werd geboekt als met Cuba het geval was: onder druk van het embargo werd Cuba en wordt Nicaragua nu meer in de handen gedreven van Moskou en het Oostblok.

Dit soort embargo's, aldus Bolanos, dient gewoon nergens toe. In de economie bestaat er altijd de driehoeksverhouding: een particuliere instelling of instituut koopt op in de VS en verkoopt het dan door aan Nicaragua in dit geval. Bolanos wijst dan verder nog op een andere factor als gevolg waarvan de economie van Nicaragua zo verslechterd is: de sabotage tegen de infrastructuur door de contra's en de gevolgen van de oorlogshandelingen. Volgens de Sandinisten heeft de guerrillastrijd al voor een schadepost gezorgd van 1,3 miljard dollar over de afgelopen drie jaar.

Geneve werkt aan veiligheid voor top

BERN — In Zwitserland is men begonnen met het treffen van veiligheidsmaatregelen met het oog op de top- conferentie tussen de Amerikaanse president Ronald Reagan en de Russische partijleider Michail Gorbatajov. Onder meer zullen rond de conferentiedagen tweeduizend soldaten geconsigneerd worden in hun kazernes om paraat te zijn. Wat het leger betreft zal er in die periode een helicopter- squadron gevestigd worden in Geneve; ook komt er een eenheid anti luchtdoelgeschut naar Geneve evenals een infanterie- eenheid. Men neemt aan dat het totale aantal militairen niet boven de tweeduizend zal komen. In het andere geval moet de regering toestemming vragen van het parlement. Daarnaast is het hele politiekorps in die dagen paraat. De politie van Geneve heeft de medewerking ingeroepen van de politie uit andere kantons. Met het oog op de ordehandhaving zijn alle demonstraties verboden in de buurt van de verblijfplaatsen van de Amerikaanse en Russische leiders.

Cuba staakt tegen schulden-probleem

HAVANA — In werkplaatsen op Cuba is woensdag gedurende tien minuten gestaakt uit protest tegen de overdadige buitenlandse schuldenlast op het Westelijke halfrond. Zo meldde het Cubaanse persbureau Prensa Latina. Op Cuba is 23 oktober namelijk uitgeroepen tot de Actiedag tegen de Continentale buitenlandse schuld. Volgens plan zouden drie miljoen werknemenden op de een of andere manier aan de actiedag deelnemen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Toerisme Statia in cijfers

SINT EUSTATIUS — De Statistiek van de bewegingen op de luchthaven en haven van St. Eustatius gedurende de maanden juni, juli, augustus en september 1985 geeft het volgende beeld: Luchthaven: geland/vertrokken; Winair: 167, 184, 185, 157; privé vliegtuigen: 70, 68, 79, 66; aantal passagiers per vliegtuig: 1105, 1528, 1071, 850; Antillianen: 796, 1149, 740, 577; Nederlanders: 50, 91, 78, 71; Amerikanen: 133, 141, 123, 93; Britten: 27, 18, 32, 12; anderen: 146, 129, 98, 97.

Aantal doorg. passagiers: 808, 880, 610, 734; aantal vertr.: 975, 1340, 1310, 915.

Per schip: aantal aang. passagiers: 240, 277, 19, 160; aantal doorg.: 27, 12, 6, 25; aantal vertr.: 241, 271, 19, 160.

Aantal aangelegde en vertrokken vaartuigen: 91, 79, 74, 55; jachten: 4, 13, 12, 2; tankers: 21, 13, 13, 11; sleepboten: 8, 3, 9, 5; barges: 6, 3, 7, 4; pass. schepen: 2, 3, -, 1; motorboten: 20, 13, 10, 16; vrachtboten: 29, 21, 23, 16.

GENEVE — Buitenland- minister Aubert van Zwitserland vindt dat zijn land lid moet worden van de VN. Daarmee zou een einde komen aan een historisch eigenaardige situatie en de nauwe samenwerking met de VN zou er door verstevigd worden.

*****

KRALENDIJK — Afgelopen week heeft de damesclub Asondra aandacht besteed aan de medemens. Geruime tijd was reeds bekend dat de heer Johan Thode zijn rolstoel niet meer kon gebruiken. Dat was reden voor de damesclub de handen uit de mouwen te steken en te zorgen dat er genoeg fondsen binnen kwamen om voor de heer Thode een nieuwe rolstoel aan te schaffen. Tijdens de dagen van de Zeilregatta bood de damesclub een tevreden Johan (Jantji) Thode een nieuwe rolstoel aan. Bij de foto: midden de heer Janga omringd door de dames van de damesclub Asondra.

POB: UPB-bestuur zware wissel voor Bonaire

KRALENDIJK — Nu de verkiezingsdatum dichterbij komt, valt het de Bonaireaanse Arbeiderspartij POB steeds meer op, dat de politici de verkeerde gang van zaken duidelijk kritiseren, maar zichzelf even hoog ophemelen. De POB echter aldus woordvoerder Elias Bernabela heeft het echter als plicht gezien de bevolking ook voor te lichten terwijl de verkiezingen nog niet in het verschiet waren.

Het is de Arbeiderspartij voorts opgevallen, dat vrijwel dagelijks de politici met engelengezichten de stem van de kiezers vragen, zodat na de verkiezingen de bevolking weer misbruikt kan worden. Ook in het programma Pregunta y Contesta zijn maar weinig politici die durven zeggen waar het op staat, aldus de POB die zelf als eerste van de vier politieke partijen aan de beurt was en geen enkele vraag uit de weg ging. Als laatste politieke partij komt in het radioprogramma de PDB aan bod. Tot op heden echter heeft volgens de POB geen enkele partij eigenlijk duidelijk gemaakt wat zij gedaan hebben voor de vooruitgang van Bonaire. De POB echter heeft een lange lijst opgesteld van hetgeen de politieke partij voor Bonaire heeft gedaan. De UPB, aldus Bernabela pretendeert dat zij de Bopec naar Bonaire hebben gehaald, maar zwart op wit is te bewijzen dat de UPB er alles aan gedaan heeft om te voorkomen dat de Bopec naar Bonaire kwam. De UPB verkondigde luidkeels dat de Bopec de oorzaak zou zijn van de ondergang van de onderwaterwereld en stranden, terwijl de olie oorzaak zou worden van de vissterfte. In die tijd bezette de POB drie zetels in de eilandsraad en de UPB was wel verplicht een handje te helpen zo werd gesteld anders zou het gedaan zijn met de bestuurs- verantwoordelijkheid van de UPB. Als de UPB eerlijk zou zijn tegenover de bevolking, aldus Bernabela dan zou deze partij eens moeten uitleggen waarom zij de bouw van een 500 kubieke meter watertank op Rincon hebben getorpedeerd en waarom het stadion van Rincon tot op heden niet is overgedragen.

Een verkiezingsoverwinning behalen, aldus de POB betekent toch niet om een andere politieke partij te breken of rampspoed te brengen over het gezin van een politieke leider. Het was de UPB, aldus Bernabela die de PDB heeft verraden en de POB heeft hen daarbij geholpen, aldus Bernabela om te voorkomen dat de PDB, de grootste vijand van de gemeenschap opnieuw aan de macht zou komen.

Nier-patiënten in Venezuela in problemen

CARACAS — Zeshonderd nier- patiënten in Venezuela die regelmatig een dialise- behandeling moeten krijgen zijn in moeilijkheden geraakt doordat er zich moeilijkheden hebben voorgedaan bij het aanschaffen van een vitaal onderdeel van het dialise- apparaat. Zo werd meegedeeld door de Venezolaanse Nierstichting Marines Fernandez. Tegenover het dagblad El Nacional zei Marines Fernandez dat er geen filters aanwezig zijn voor de 34 dialise- eenheden welke er in Venezuela in bedrijf zijn. Dit als gevolg van problemen met de import ervan. Deze filters zijn uitgesloten van de categorie medisch- chirurgisch materiaal. De invoerrechten voor de betrokken filters zijn dit jaar met maar even tachtig procent omhooggegaan. Het werd niet duidelijk wat men denkt te doen aan de oplossing van dit probleem.

In samenwerking met BCO en Rincon jeugdhuis

Culturele manifestatie voor wijkcentra Bonaire

KRALENDIJK — In het kader van een uitwisseling van Culturele ideeën en opvattingen op de Nederlandse Antillen zal het komend weekeinde op Bonaire onder coördinatie van de afdeling Folkloriko van Cultuur en Opvoeding, samen met het wijkcentrum Rincon een cultureel weekeinde worden georganiseerd.

In eerste instantie is het doel van dit weekeinde om de gemeenschap meer informatie te geven over de culturele en educatieve ontwikkeling die in de gelederen van de Afdeling zelf heeft plaatsgevonden, maar daarnaast is het eveneens van belang de eigen culturele waarden van de eilanden van de Nederlandse Antillen te leren kennen. Zowel de afdeling Cultuur en Opvoeding en met name M.N. St Jago en de voorzitter van het buurtcentrum Rincon Jimmy Trenidad hebben daarom besloten dit culturele programma te coördineren.

Op zaterdag begint de culturele manifestatie om tien uur in jeugdhuis Jong Bonaire met een workshop onder leiding van Sandra Leonora di coördinatrice is van de dansschool van de Culturele afdeling van Curaçao, speciaal belast met de sectie Afro Caribbean. Om acht uur 's avonds volgt dan in het buurtcentrum Rincon een culturele show waaraan medewerking wordt verleend door Sandra Leonora en haar dansschool, de jeugdgroep uit Tera Cora, Erick La Croes, Fransisco Tronco, Otti Sprock en Gibi Basilio, die bekendheid genoot als presentator van het programma Semia cultural dat zondags na het nieuws door TeleCuraçao werd uitgezonden.

Het programma vervolgt dan op zondagmorgen om tien uur met een workshop te Rincon door Sandra Leonora terwijl om vier uur 's middags een lezing wordt gehouden in het jeugdhuis Rincon door de antropologe dra Rosemarie Allen over het onderwerp E bida antes den Rincon en de etnomusicoloog drs Erick La Croes met als onderwerp Ritmonan Folklorico di Antiyas.

De sluiting van deze culturele manifestatie vindt dan plaats door Otti Sprock.

Uruguay: volkstelling normaal verlopen

MONTEVIDEO — De volksen woningentelling in Uruguay is naar wens verlopen. Alles ging normaal, zo verklaarde Rosa Grosskoff als hoofd van het Bevolkingsbureau. Er zouden slechts een paar mensen geweigerd hebben te antwoorden op de vragen welke de 55.000 tellers de bevolking moesten stellen. Men is ondertussen al begonnen met het verwerken van de gegevens. In 1987 moeten de definitieve cijfers geproduceerd worden. Voor deze gelegenheid was het een officiele vrije dag.

Stille tocht voor Guatemala in Den Haag

DEN HAAG — In Den Haag is door enige honderden vrouwen met een stille tocht de aandacht gevestigd op de schending van de mensenrechten in Guatemala, waar op 3 november verkiezingen worden gehouden. Er verdwijnen daar herhaaldelijk mensen die het niet eens zijn met het huidige militaire bewind. Cijfers over de omvang van dit verdwijnen bestaan er echter niet. Feit is wel dat regelmatig de mishandelde dode lichamen worden gevonden van ontvoerde mensen, wat kennelijk gebeurt door een soort doodseskaders. De op het Malieveld begonnen tocht eindigde in de Doopsgezinde kerk aan de Paleisstraat. Het was voor de 33e keer dat een dergelijke stille tocht door vrouwen wordt gehouden in Den Haag. Doorgaans gebeurde dit in solidariteit met de Dwaze Moeders van het Meiplein van Argentinie.

Mond vol tanden

BERLIJN — De Engelse zangeres Shirley Bassey stond tijdens een optreden in Berlijn met een mond vol tanden. Dit gebeurde voor een uitverkocht huis nadat het recital al een uur had geduurd. Plotseling begaf haar stem het. Zij werd voor een behandeling overgebracht naar een ziekenhuis. Zij hoopte dat zij haar Europese toernee normaal zou kunnen afwerken.

Oud- minister Statia (UPB):

Onder PDB situatie veel slechter geworden

KRALENDIJK — Tijdens een radiotoespraak heeft de ex- minister van Ontwikkelings samenwerking Papa Camile Statia de nadruk gelegd op het belang van de komende Statenverkiezingen. Juist in deze moeilijke tijd, aldus Statia is het van belang dat inzet en ervaring de voorkeur krijgen. De fractievoorzitter van de UPB in de eilandsraad vindt het dan ook noodzakelijk dat terdege wordt nagegaan wie op de verschillende verkiezingslijsten eventueel in aanmerking komt voor een Statenzetel en wat er van de gekozen Bonaireaanse vertegenwoordiger verwacht kan worden.

In het geval van de Statenverkiezingen, aldus Papa Statia, mogen familieverhoudingen en emoties geen rol spelen. Er mag volgens de nestor in de Bonaireaanse politiek vooral niet uit het oog verloren worden, dat de drie vertegenwoordigers in de Staten mede verantwoordelijk zullen zijn voor de koers die het eiland zal gaan varen en wat de toekomstige ontwikkeling van Bonaire zal zijn. De grote veranderingen bij het uittreden van Aruba zullen voelbaar zijn in de financieel economische sector en dat heeft een onmiddellijke terugslag op het dageli kse gezinsleven, aldus Statia. Wat ons te wachten staat ziet de UPB-woordvoerder niet direct als gunstig; zeker niet in vergelijking met de afgelopen jaren. Daarom zal alles dat een negatieve invloed kan betekenen voorkomen moeten worden. De UPB heeft ongetwijfeld fouten gemaakt, aldus Statia maar dat neemt niet weg, dat deze partij ook kan bogen op een enorme ervaring waarbij van 1971 tot 1983 Bonaire de weg van een opvallende ontwikkeling is ingeslagen.

Op vals voorwendsel heeft een klein gedeelte van de bevolking in 1983 voor een ander eilandsbestuur gekozen, aldus Statia in het geloof dat de vooruitgang misschien nog beter zou kunnen. In het dagelijkse leven wordt deze vergissing nu maar al te duidelijk gevoeld. In de twee jaar dat het bestuur gevormd wordt door de PDB is het hand over hand slechter geworden en er is geen enkele aanwijzing dat hetgeen de UPB heeft gedaan geconsolideerd of zelfs verbeterd is door het huidige eilandsbestuur. Dat zou trouwens een mission imposible zijn, aldus Statia: "Niet alleen in het bestuur is de PDB door de mand gevallen, maar ook door hun optreden. Denk maar aan de aanhouding van hun partijleider die betrokken zou zijn bij het gebruik van verdovende middelen. Dit is volksvijand nummer één een zeker voor onze opgroeiende jeugd".

Papa Statia legt er de nadruk op, dat juist drugs de oorzaak zijn van verschillende misdaden, aanrandingen en een totale degeneratie van geest en moraal van een bevolking. Hoewel deze zaken nog niet voor de rechter zijn geweest, aldus Papa Statia kan rustig gedacht worden aan het Nederlandse spreekwoord dat zegt Er is geen koe zo bont of er is wel een vlekje aan.

Nadrukkelijk stelt Papa Statia het te betreuren deze zaken naar voren te moeten brengen. Een feit is echter dat elke politicus die meent de bevolking te kunnen representeren, moet kunnen bogen op een gezonde geest. En meer nog een voorbeeld en leidraad zijn voor de gemeenschap.

Beter zou zijn, aldus politicus Papa Statia, dat dergelijke politici waar voor hun geld kiezen, hun fouten erkennen en zich terugtrekken uit de politiek. Nu wordt slechts getracht de bevolking en de kiezers zand in de ogen te strooien.

Scheiden gevaarlijk

RIO DE JANEIRO — In de afgelopen vijf jaar zijn in de Braziliaanse stad Imperatriz dertig vrouwen die om alimentatie van hun vroegere echtgenoten vroegen doodgewoon vermoord. Dit werd bekend gemaakt door de Orde van advocaten van Brazilie.

Daarvan had men weet gekregen tijdens een vergadering in augustus in Imperatriz waarbij men zich op de hoogte ging stellen van de geweldssituatie in deze stad en omgeving. Dit omdat het geweld welig tiert in dit gebied. Onder meer over grondkwesties. Bij het onderzoek kwam men toen ook op het gegeven van het vermoorden van vroegere echtgenoten die om een alimentatieregeling aanklopten. Omdat er zoveel geweld in dit gebied zich voordeed was daar nooit de aandacht op gevallen. De gerechtelijke autoriteiten is nu gevraagd over de brug te komen met de in deze zaken uitgesproken vonnissen en de behandeling van deze zaken in het algemeen.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 25 OKTOBER 1985 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.285	1.305	1.325
PND STERLING	2.475	2.53	2.59
NED GLD	59.18	59.90	60.70
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	81.91	82.63	83.13
FR FRANCS	20.86	21.96	22.66
DUITSE MARK	66.92	67.64	68.44
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.68	0.98	1.04

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 25 OKTOBER 1985 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	99.84
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	108.87
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.42
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	108.95
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	102.06
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	101.51

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 9.82%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

WEEKEND

Indjuweg 47
(Dominguito,
laatste zijweg van
Schubappelweg)
Tel.: 614855

CHILEENS GOURMET RESTAURANT
Specials vrijdag en zaterdag:
Mixto
Combinado de Mariscos.
Hoofdgerecht zoals gewoonlijk.
Vanaf 6.30 bent U van harte welkom!
GEOPEND: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag.

you're welcome at the........

BELLEVUE
HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera
(Pasan Grahan)
Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: **mulá, guiambo, sòpi yuana, funchitafel, etc. etc.**
GEOPEND elke dag van **12-2** en van **7-10**
Zondag **GESLOTEN**
Ons tel.nr. 54291 of 54294
Tot ziens in Bellevue op Parera!!

DENISE'S VIDEOTHEEK
t.o. Henderson Mahaai
Tel.: 75270
openingstijden:
vrijdag, zaterdag en maandag
10.00 uur v.m. - 9.00 uur n.m.
dinsdag, woensdag en donderdag
10.00 uur v.m. - 8.00 uur n.m.

New Releases

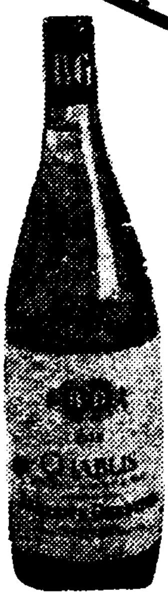
1. Deadly Impact - Crime
2. Out of control - Action
3. The killing fields - War action
4. Desperately seeking Susan - Drama
5. Win, place or steel - Action
6. Hot moves - Comedy.

Binnenkort ook op Ronde Klip

(Ronde Klip Videotheek)

NU OOK PHOTO-FINISHING BINNEN 24 UUR
*****

Bij het ontwikkelen van filmrollen boven de *f*.10,- krijgt U 1 nieuw filmrolletje gratis.

no meal is complete without a good wine

Fort Nassau
Enjoy the Magnificent Panorama of Curacao from Fort Nassau International Menu.
Serving only Prime American Meats.
Reservations:
Tel. 613450

Een
speciaal etentje uit,
doet U in een
speciaal restaurant
Waar?
Geen twijfel mogelijk: U gaat naar

Restaurant
La Bistroëlle
(achter Promenade Shopping Center)
Tel.: 70408

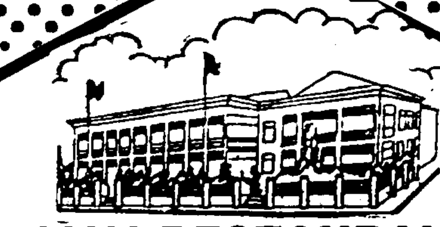

Je bent lekker wezen stappen,
't is laat en je hebt lekkere trek.
McDonald's
Sta. Maria Drive- Thru
is **IN 'T WEEKEND GEOPEND** op
VRIJDAG EN ZATERDAG
TOT 2.00 UUR
IN DE OCHTENDUREN.

no meal is complete without a good wine

JAVA RESTAURANT
in Hotel Stelaris
de Rouvilleweg 57 - Tel.: 625740
(Ouwe Zeemanshuis)
Gespecialiseerd in uitgebreide
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
Nassie goreng gewoon en special
Vanaf nu ook dagelijks geopend voor
LUNCH vanaf 12.00 uur
GEOPEND voor **DINER**
dagelijks van 7 - 11 uur
MAANDAG GESLOTEN

TRUPIAL INN
GROOT DAVELAAR -
Tel.: 78200

Begin your weekend at our Sunset Hour!

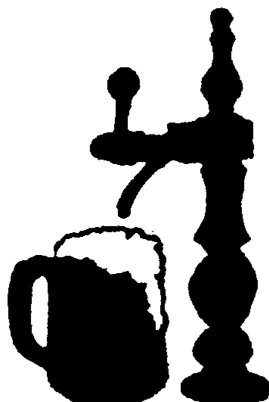
FRI.: 6 - 8 p.m. Happy Hour, drinks half price, 7 p.m. - 1 a.m. Music by LOS EXPLOSIVOS from 7 p.m. MARIACHI FORTUNA.

SAT.: Merengue Reflection Night with Explosivos and D.J. The Master with Love.
Time: 9 - 2 uur. Entrance free.

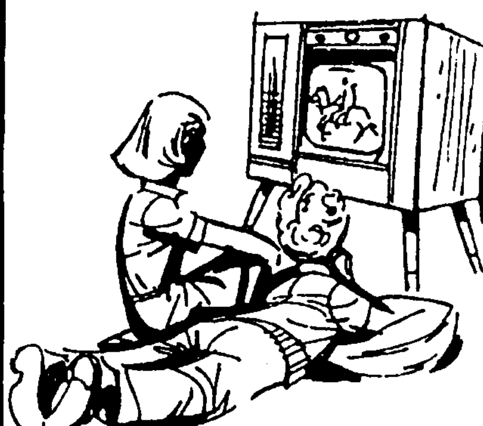
SUN.: Happy Hour Dansant.
Music by Los Explosivos and D.J. Mc. Inn Tosh Explotion. Entrance free.

De gehele week geopend vanaf 5 uur 's middags.

TAP MAAR IN
Sta. Rosaweg 6
Tel.: 77344

B.G
no meal is complete without a good wine

SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for LUNCH
from Monday till Friday
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Fridays and Saturdays
DINNER
Open 7 days a week
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

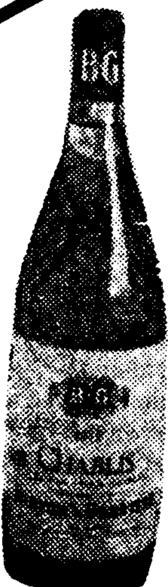
RYSTTAFEL
RESTAURANT
INDONESIA
Tel.: 612606
Elke **Zaterdag** en **Zondagmiddag** tussen **12 en 2 uur:**
„NASI RAMES ISTIMEWA"
bestaande uit 10 verschillende gerechten, inkl. 2 saté's en een koud pilsje van het huis, voor
slechts *f*. 15,-
Ook mogelijk om mee te nemen voor
slechts *f*. 10,-
zonder pilsje.
Mercuriusstraat 13

Kini Kini Bar

Fantasy Follies
SHOWTIME DAILY AT 11 pm. EXCEPT THU.
Fri. & Sat. dancing with TROPICAL COMBO

The Penthouse dining room & lounge for dinner or a drink atop Willemstad. Open Tue. thru Sat. from 7 - 12 am. Dinner from 7 - 11:30 pm. from *f*. 20,-
Saturday Curaçao Night from 7:30 pm. Local food, buffet & folklore show.
Sunday delicious B.B.Q. from 1 - 4 pm. at the pool side area.
Curaçao Plaza
Hotel & Casino
tel. 612500

no meal is complete without a good wine

Premiere Films

GOED NIEUWS!
Bent U al lid van

VIDEO EXPLOTION

Jan Boos 219 - Tel.: 673900
of

universal VIDEO
Andres Belloweg naast 23
Tel.: 74443 (Curaçao)

Zo ja, proficiat, want U houdt ervan steeds de nieuwste films te zien, èn U profiteert van de beste kwaliteit.
Indien U nog geen lid bent, wacht niet langer.

Wij zijn kampioenen in **Lucha Libre, Horror, Thrillers, Adventure, Crime, Drama, Karate,** en **XRated films.**
Terwijl anderen ***f*. 3,- per film** vragen, **kost een film bij ons *f*. 2,-.** Ook: **3 films voor *f*. 5,-, 4 films voor *f*. 6,50** en **5 films voor slechts *f*. 8,-**

Bovendien kunt U in onze Video Lotto spelen en zodoende gratis films winnen.

Yuen Tung Restaurant
Castorweg - Tel.: 615487 - 615488
Voor alle soorten **Chinese- en Visgerechten** alsmede
Internationale Keuken
voor zowel zakenlunches als familieuitjes, zijn wij iedere dag **geopend** van
11.30 a.m. - 10.30 p.m.
's Maandags
GESLOTEN

ROSE GARDEN
Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg 56 - Tel.: 614574
nú ook op Ser'i Pietermaai - Tel.: 614063
EEN SFEERVOL RESTAURANT MET CHINESE GERECHTEN
en een gezellige bar.

Open van 11.00 v.m. - 11.00 n.m.
U bent van harte welkom.

DE FLES
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFON 84576
Specialidadnan:
A LA PARILLA DI LOMITO
PORKCHOP, FLANKSTEAK
I GALINJA.

Tur por wòrdu sirbi ku batata i salada. Tambe por hasi pedido pa bai kune.
HABRI TUR DIA
6'OR P.M.-2'OR A.M.

your friendly guide...

N.V. Video World - Steenrijk - Jongbloed - Herst 31

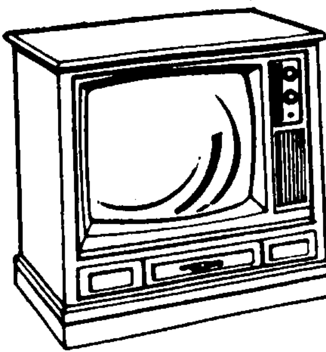

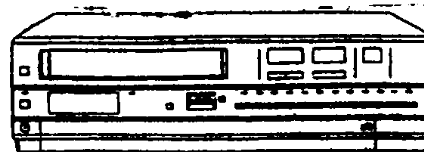
Uw adres voor ruime keuze en kwaliteitsfilms.

VIDEO MOVIES

- The killing Fields - War drama
- A Passage to India - Drama
- The Ninja Domination III - Action
- The Thunder Warrior - Action
- The Breakfast Club - Comedy
- Tomboy - Drama
- Rambo II - Action

N.V. Video World

AMIGOE

ÑAPA

WEEKEND BIJLAGE

VRIJDAG 25 OKTOBER 1985

Female Jaycees Curacao

... officiële opening in 1980 van het project "Konose nos produktonan" door Gezaghebber O. Martina ...

De Jaycee beweging heeft zijn oorsprong in St. Louis (U.S.A.), waar Henry Giessenbier in 1915 de eerste vereniging oprichtte.

Op het ogenblik is Jaycees een organisatie die leden telt over de hele wereld.

Met een totaal aantal leden van ongeveer 400.000, verspreid over ongeveer 75 landen, is Jaycees waarschijnlijk de grootste organisatie ter wereld.

De organisatie staat open voor jonge mensen in de leeftijd van 18 - 40 jaar.

DOEL.

Het doel van de vereniging is de individuele vermogens van jonge mensen te ontwikkelen, en gezamenlijk te trachten het welzijn van de mensheid te verbeteren op economisch, sociaal en spiritueel gebied.

Voor verdere informatie zie blz. 4, 8 en 9.

... projekten, georganiseerd door de FJC ...

SERVICE TO HUMANITY IS THE BEST WORK OF LIFE

BUITENLANDSE KRANTEN

Amerikaanse tegenzet

DE PLO HEEFT vanuit Tunis de onderschepping van een Egyptisch vliegtuig door de Amerikaanse luchtmacht scherp veroordeeld als een daad van piraterij. De PLO heeft gelijk. Het is onwettig wat de Amerikanen hebben gedaan. Het internationale recht staat niet toe zomaar burgervliegtuigen onder bedreiging van geweld uit de lucht te halen, ook al zitten er kapers en moordenaars in. En het is eveneens waar dat waarschijnlijk alleen een supermogendheid als de Verenigde Staten zich zo'n piratenactie te vangen kan veroorloven.

Maar hadden de terroristen opnieuw vrijuit moeten gaan? De wereld zag hen op de beeldbuis. Zij zwaaiden en brachten het V-teken om nog eens duidelijk te maken dat wat zij hadden gedaan, geschied was in naam van de revolutie - en derhalve goed was.

Een van de redenen waarom het terrorisme de afgelopen jaren zo snel groeide, was dat het zo gemakkelijk was. De ene groep keek van de andere de technieken af om „gewapende actie" tegen onschuldige derden te ondernemen en de eenmaal gevangen kameraden middels een nieuwe terreurdaad te bevrijden.

Het werd nog simpeler gemaakt door de rationalisatie die de misdaad dekte. Elke misdadiger heeft zijn redenen en motieven. Hoe groter het begrip, des te kleiner de straf en des te verlokkelijker de navolging.

Er zijn ook andere dan volkenrechtelijke argumenten aan te voeren tegen het Amerikaanse optreden in de zaak van de kapers van de Achille Lauro. Wanneer terreurbestrijding bedoeld is als een middel om wat meer veiligheid te verschaffen in de wereld, is er bij deze tegenzet in elk geval geen rekening gehouden met de mogelijk zeer gewelddadige en onvoorspelbare politieke gevolgen.

Alle goede voornemens om het terrorisme in en vanuit het Midden-Oosten te bestrijden zijn tot dusver loos gebleken. De politieke en diplomatieke pogingen om een oplossing te vinden voor het probleem van de Palestijnse vluchtelingen en het daarmee verbonden vraagstuk van de door Israël bezette gebieden hebben tot dusver niet meer opgeleverd dan af en toe opflakkerende hoop. De verantwoordelijkheid daarvoor kan worden gelegd bij de Arabische landen, hun tegenspeler Israël, de grote mogendheden en tenslotte ook bij de steeds groeiende reeks van Palestijnse strijdgroepen.

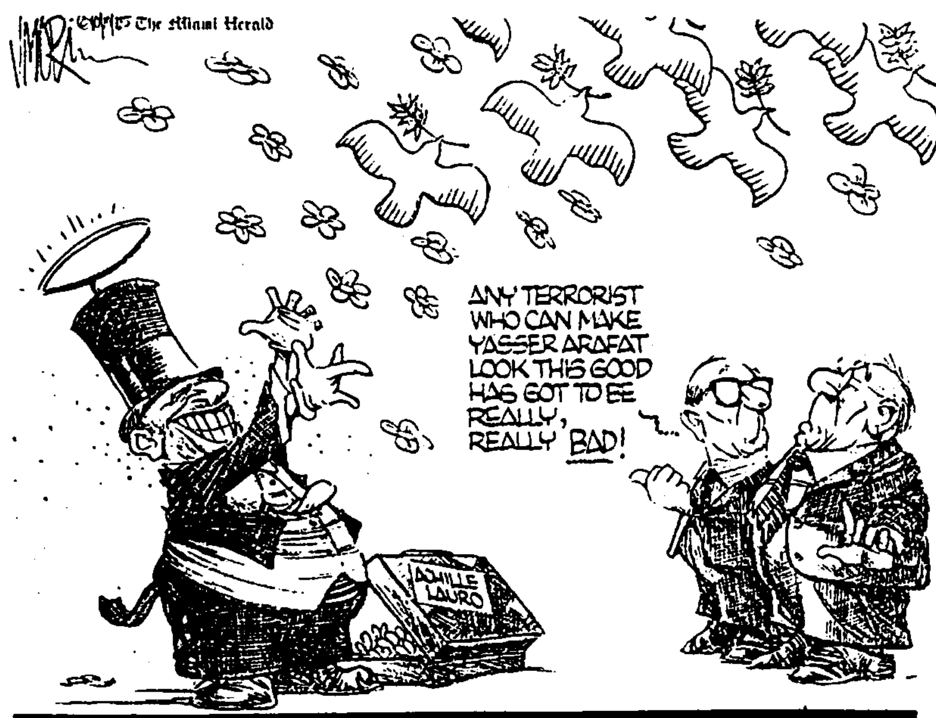
Vaststellen dat in de gigantische worsteling om de macht in het betrokken gebied de onderliggende Palestijnen niet veel meer hebben dan terreur om hun zaak onder de publieke aandacht te brengen, is niet hetzelfde als die terreur met begrip tegemoet treden.

Het Palestijnse probleem, het Cyprische probleem, het Koerdische probleem en al die andere problemen in het Midden-Oosten kunnen uiteindelijk niet door terrorisme worden opgelost. De goedpraters van terrorisme verhelpen deze problemen niet, ze verergeren ze alleen maar, omdat de woede die dat terrorisme opwekt, uiteindelijk de omgeving van de terrorist treft - ook weer onschuldigen.

De actie van de Amerikanen maakt het aannemelijk dat de moordenaars van een bejaarde toerist voor een rechter zullen worden geleid. Dat geeft een gevoel van opluchting. Maar die operatie leidt niet noodzakelijkwijs naar een beperking van de terreur en naar vooruitgang in het Midden-Oosten, waarschijnlijk eerder naar het tegenovergestelde. Opluchting verandert na deze constatering dan ook snel in mismoedigheid. ●

(Uit NRC-Handelsblad)

The Morin View

Weloverwogen prima actie

De Amerikanen hebben een koele, weloverwogen stunt geleverd met de onderschepping van het vliegtuig met de de kapers van de Achille Lauro. In dit geval is er sprake van een prima operatie, waardoor aan deze groep ordinaire terroristen — en aan de mensen achter hen — duidelijk is gemaakt dat ze de wereld niet zonder meer kunnen chanteren. Bij de hele actie is overigens geen schot gevallen en dat is heel wat beter dan de gijzeling zelf. Een oude, invalide Amerikaan, werd namelijk zonder pardon aan boord van de Lauro neergeschoten en vervolgens in zee gesmeten. De kapers hebben nog geluk gehad: als er veiligheidsmensen aan boord zouden hebben gezeten, hadden die hen vermoedelijk neergeknald. Nu worden ze onderworpen aan de rechtspraak, die in de westelijke wereld gebruikelijk is.

De regering in Washington heeft uiteraard uitlevering van de vier gevraagd, maar dat is vermoedelijk alleen maar voor de show en de goede orde. Het lag voor de hand dat de Italiaanse regering daarop liet weten dat zij eerst wil nagaan of deze vier misdadigers — een beter woord dan 'kapers' — onder de Italiaanse strafwetgeving vallen: zij hebben hun acties immers op een Italiaans schip bedreven. Vermoedelijk vindt Washington het helemaal niet zo erg dat Italië zelf tot berechting zal willen overgaan: het belangrijkste voor Reagan en de zijnen is, dat er voor het eerst weer eens doeltreffend is gereageerd op een terreur- actie.

De president had de afgelopen tijd toenemende druk uit het Congres moeten verwerken, een omstandigheid die weer had te maken met de binnenlandse partij- politiek. De Democraten herinnerden zich maar al te goed hoe de Republikeinen destijds alle politieke winst hadden weten te halen uit de lange gijzeling in Teheran, die mede tot de grote verkiezings- overwinning van Reagan op Carter leidde. Nu stelden de Democraten onomwonden met graagte vast dat de regering van de huidige president eigenlijk ook maar een stel slappe tinussen was en hier en daar was de opmerking al gemaakt dat het ministerie van Buitenlandse Zaken in de toekomst maar beter het departement van capitulatie kan worden genoemd. Het blijkt nu allemaal weer goed te zijn gekomen, met als onmiskenbaar gevolg dat het Amerikaanse zelfvertrouwen fors is toegenomen. En de oogst daarvan kan Reagan binnen halen: zijn reputatie is langzamerhand onaantastbaar geworden.

Mogelijk dat nu ook bij het voortgezet onderzoek duidelijk wordt hoe de relaties lopen van de vier misdadigers met de PLO: heeft Arafat staan bluffen dat hij van niets wist? Beslissen in werkelijkheid de leiders van de diverse fracties? Een andere belangrijke vraag — welke rol heeft Egypte in deze onderscheppings- zaak gespeeld? — zal vermoedelijk niet zo snel worden beantwoord. Moebarak heeft er geen behoefte aan om toe te geven dat hij wel degelijk met de Amerikanen en Italianen heeft samengewerkt. Dat heeft hij niettemin zonder de minste twijfel gedaan. Wat betekenen vier avonturiers voor hem in vergelijking met wat er voor hem en zijn land op spel staat, in het bijzonder als het gaat om de verhoudingen met de westelijke wereld en de Verenigde Staten?

Nu het drama is afgelopen met slechts één slachtoffer — één teveel — en de misdadigers zich achter slot en grendel in Italië bevinden, komt opnieuw de vraag aan de orde hoe dergelijke kapingen kunnen worden voorkomen. Onlangs toen een Amerikaans TWA-vliegtuig in Athene was gekaapt, stond de hele wereld gereed om de Grieken met de vinger na te wijzen. Zij namen het kennelijk niet serieus met de veiligheidsmaatregelen. Hoe is dat in Egypte? Over het algemeen zijn luchthavens vrij goed afgeschermd, maar zeehavens niet. Trouwens, zekerheid over de gang van zaken op vliegvelden is er evenmin. Begin dit jaar waren we op de luchthaven van Caïro: we hadden iets vergeten aan te schaffen en de veiligheids- controle al gepasseerd. Toch bleek het mogelijk zonder enige hindernis naar de vertrekhal te gaan en via dezelfde weg achter de controle naar het vertrekpunt terug te gaan.

Terroristen weten dat even goed als wie ook en maken bij voorkeur gebruik van de zwakke plekken in een organisatie. Het is vermoedelijk niet mogelijk om al die zwakke plekken stuk voor stuk te verwijderen, ook al niet omdat men afhankelijk is van mensen die in bepaalde landen omkoopbaar blijken. Ze hoeven nog niet eens hand- en spandiensten te verlenen, het is voldoende dat zij op zeker moment een andere kant op kijken of even naar het toilet gaan. Ook tegen die achtergrond beschouwd is het onderscheppen van het Egyptische vliegtuig met de vier misdadigers een daad die grote voldoening wekt. De actie maakt duidelijk dat gijzelingen geen effect hebben, maar dat bovendien daders moeten weten dat de internationale gemeenschap niet werkeloos toekijkt.

De Italianen hebben nu de verantwoordelijkheid: zij moeten er wel voor zorgen dat deze criminelen niet ontsnappen. Vermoedelijk worden in Tunis daarvoor nu al plannen gesmeed, hoewel Arafat er wel niets van zal weten. ●

DE KOK

(Haagsche Courant)

Vooral Gorbatsjov tevreden na bezoek

ALS IEMAND tevreden kan zijn over het bezoek van Mikhail Gorbatsjov aan Frankrijk, is het Gorbatsjov zelf. President Mitterrand mag dan 'nee' hebben gezegd tegen directe onderhandelingen over de Franse nucleaire bewapening, dat is het enige 'nee'. Bovendien is ook daar de deur niet hard dichtgegooid. Mitterrand is bereid regelmatig met Moskou gezichtspunten over wederzijdse bewapening uit te wisselen.

Volgend jaar gaat hij naar Moskou: voor de tweede keer sinds hij in 1981 president werd. Daarnaast heeft men met de Sovjet-Unie al de nodige contracten getekend. Er wordt gesproken over een totaal pakket aan orders van zo'n drie miljard frank (ruim 1,1 miljard dollar).

De mensenrechten — aan het begin van zijn regeerperiode een hard punt voor Mitterrand om te komen tot verbeteringen in de betrekkingen tussen de Sovjet-Unie en Frankrijk — zijn naar het tweede plan geschoven. Afghanistan en Polen zijn nauwelijks ter sprake geweest en ook daar: geen toezeggingen.

Intussen is Gorbatsjov in Frankrijk onthaald als een staatshoofd, wat hij niet is. Het Elysees heeft zich uitgeput in verklaringen, dat het toch te doen gebruikelijk is voor een Sovjet-partijleider.

SCHOUDEROPHALEN

Gorbatsjovs voorstellen — de kernwapens voor lange afstand terugbrengen en geen offensieve wapens in de ruimte — zijn in Frankrijk niet onthaald met het gebruikelijke schouderophalen. Gorbatsjovs goede wil is niet in twijfel getrokken. Van de andere kant: Mitterrand heeft nog nooit zo hard 'neen' gezegd tegen de Star Wars-plannen van president Reagan. Hij heeft ook geweigerd naar Washington te komen op uitnodiging van de Amerikaanse president om voor diens ontmoeting met Gorbatsjov in Genève de klokken gelijk te zetten met zijn collega's van, wat dan heet, de zeven meest geïndustrialiseerde landen: Groot-Brittannië, Canada, Japan, de Bondsrepubliek, Italië, de Verenigde Staten en Frankrijk. In feite heeft Mitterrand Reagan het gras voor de voeten weggemaaid.

Mitterrand heeft Gorbatsjov in het Westen een geloofwaardigheid bezorgd, waar de Russische partijleider zonder zijn bezoek aan Parijs nooit op had kunnen hopen. Dat kan hem in zijn ontmoeting met Reagan alleen maar van nut zijn. In Frankrijk zelf wordt er inmiddels lichtelijk trots op gewezen, dat Reagan sindsdien in de verdediging is.

TYPISCH

Mitterrand is in feite bezig met een typisch Franse operatie: het spelen van een rol van de eerste orde in de wereldpolitiek. Dat is niet gemakkelijk, want Frankrijk is niet het grote land van honderd of honderdvijftig jaar geleden. Maar het is zeer zelfbewst en bij gebrek aan middelen — waarover Reagan kan beschikken om zijn Star Wars-systeem op te zetten — doet Parijs het via zijn eigen, in de rest van de wereld vrijwel ongeëvenaarde wijze: de diplomatie, eventueel met voorbijgaan van alle eerder geuite voorwaarden en principes.

Eigenlijk is Frankrijk helemaal niet zo tegen een verdedigingssysteem middels satellieten. Het zou er zelfs vóór zijn op de voorwaarde dat het Frans was. Maar daar is geen geld voor en dus is Frankrijk tegen. Al was het alleen maar om de zo geroemde, eigen onafhankelijke nucleaire afschrikkingsmacht er een behoorlijke deuk mee dreigt op te lopen. Meedoen met de bondgenoten in zo'n systeem, waarom Reagan heeft gevraagd, is er voor Parijs uiteraard niet bij. Daarmee zou Frankrijk te zeer afhankelijk worden van Washington.

Vandaar ook deze lichtere stap: een zeker evenwicht brengen in de verhouding tussen de twee groten door Gorbatsjov de hem ontbrekende geloofwaardigheid te bezorgen. En dat in de hoop zelf het ontbrekend gewicht te blijven, dat naar believen aan de ene of de andere kant van de wip het verschil maakt en daarmee een wereldmacht van de eerste orde te blijven. ●

(Haagsche Courant)

Nationale fotowedstrijd groot succes

De nationale fotowedstrijd, die in het kader van het internationale jaar van de jeugd georganiseerd werd door de service clubs Innerwheel Curaçao en Rotary Club Curaçao met de firma Hagemeyer Curaçao N.V., vertegenwoordiger van Kodak, als sponsor, is een groot succes geworden. De wedstrijd, die als onderwerp had "De Jeugd op de Nederlandse Antillen", heeft naar het oordeel van de organisatoren het gestelde doel bereikt, t.w. de participatie van de jeugd op alle zes eilanden van de Nederlandse Antillen te aktiveren en te stimuleren.

Door het grote aantal inzendingen (meer dan 200 zwart-wit en kleuren foto's) zag de jury zich voor een moeilijke taak gesteld. De jury bestond uit: mevrouw D. Sampayo-Garrido Nijgh, schilderes, en de heren F. Ni borg, beroepsfotograaf, M. koch, architect, E. Juliana en J.M. Capricorne, beiden kunstenaars.

Innerwheel Curaçao stelt er prijs op bekend te maken dat de jury inmiddels de diverse winnaars heeft aangewezen. Deze personen zijn telefonisch ingelicht, terwijl de winnaars op Aruba en Bonaire een uitnodiging hebben ontvangen om hun prijzen persoonlijk in ontvangst te nemen op de dag van de officiële opening van de expositie in het Curaçaosch Museum, op zaterdag 30 november a.s. om 17.00 uur.

Het doet Innerwheel Curaçao bijzonder veel genoegen te kunnen mededelen dat Z.E. Prof. Dr. R.A. Römer, Gouverneur van de Nederlandse Antillen, haar uitnodiging heeft aanvaard om de officiële opening te verrichten en de prijzen uit te reiken aan de gelukkige prijswinnaars.

De tickets voor de winnaars van Aruba en Bonaire zijn ter beschikking gesteld door onze nationale luchtvaartmaatschappij, A.L.M., een geste waar de organisatoren openlijk hun waardering voor willen uitspreken. Deze waardering geldt uiteraard eveneens voor de andere bedrijven en firma's die prijzen ter beschikking hebben gesteld en van wier naam mededeling is gedaan in eerdere perscommuniqués.

Om het verrassingselement te bewaren zullen de prijswinnaars eerst op 30 november a.s. vernemen welke prijs zij gewonnen hebben. Tot het moment van bekendmaking beschikken slechts de leden van de jury over deze informatie. Alle ingezonden foto's zullen in de expositiezaal van het Curaçaosch Museum worden tentoongesteld. De Kodak workshop zal thans op zondag, 1 december a.s. van 14.00 tot 17.00 uur plaatsvinden in het Curaçaosch Museum en een uitnodiging gaat hierbij uit naar alle belangstellenden voor deze audio visuele presentatie over fotografie in het algemeen. Tenslotte, doch zeker niet op de laatste plaats, maken wij hierbij de namen van de prijswinnaars in alphabetische volgorde bekend.

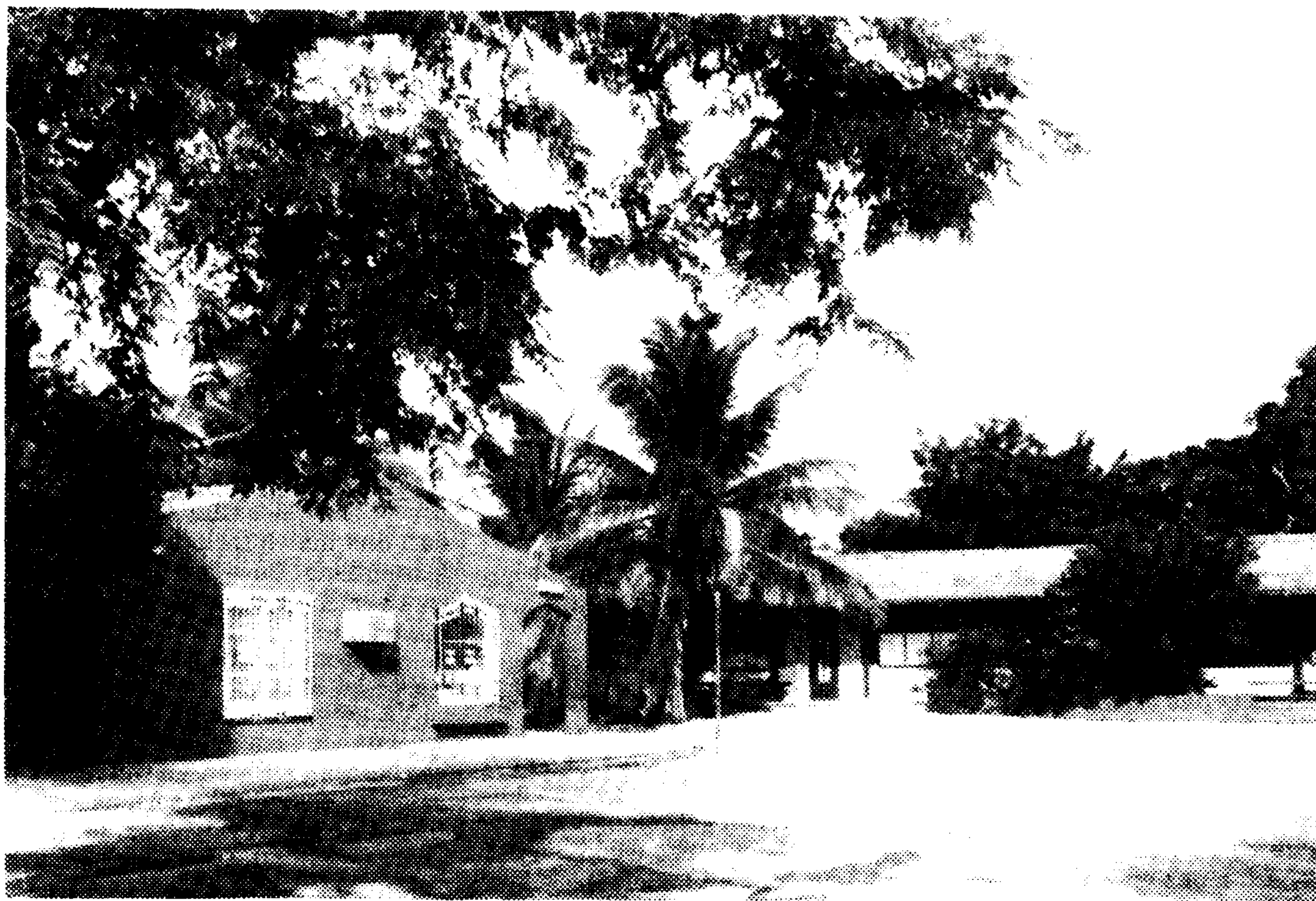
H. Beeker, Curaçao
A.R. Blom, Curaçao
W. Elstak, Curaçao
A. Fraai, Curaçao
Mw. R. Geerman, Aruba
Mw. C. Huizink-Huberti, Curaçao
Mw. R. Raken-v.d. Velden, Curaçao
H. Rigot, Curaçao
A. Schnog, Curaçao
Mw. K. Schreuder-Kerpel, Curaçao
G. Spellens, Aruba
Mw. E. Spijkstra, Curaçao
G. Veenstra, Curaçao
Mw. E. Verton, Curaçao
Mej. D. Vivo, Bonaire
K. Wong, Curaçao

Het doet de medewerkers van de Amigoe groot genoegen dat de fotograaf van de Amigoe, de heer Ken Wong, ook tot de prijswinnaars behoort. Zijn foto RAIN hebben wij hierbij afgebeeld. ●

... Rain ...

Römerschool bestaat 10 jaar

... Römerschool ...

In 1975 werd de vroegere Openbare Bovenbouw in de buurt — Mahaai — veranderd in een zesklassige Openbare basisschool. In zeer korte tijd groeide de school uit tot een 12-klassige basisschool.

De school wordt bezocht door leerlingen waarvan de leeftijden variëren tussen 6 en 14 jaar. Dit jaar bestaat de school 10 jaar!

De school is genoemd naar *Michael Martinus Römer.*

Wie was M.M. Römer? Wat waren zijn verdiensten?

Michael Martinus Römer werd geboren te Curaçao op 9 december 1857; hij overleed op 2 april 1937.

Zijn ouders waren Dorotea Bolivar, geboren te Coro Venezuela en Constantino Römer (Curaçaoënaar). Op 13-jarige leeftijd kwam Michael van school. Verder studeren was toentertijd een onmogelijke zaak. Het voortgezet onderwijs was nog niet ontwikkeld. Dus ging hij bij een horlogemaker en een goudsmid in de leer.

Leergierig als hij was begon hij op 18-jarige leeftijd aan de studie Wiskunde, bij de fraters, die hem behalve wiskunde ook het fijne van het onderwijzen bijbrachten. Hij werd later onderwijzer en werkte 40 jaar lang aan de Hendrikschool en aan de Wilhelminaschool. Michael Martinus Römer trouwde met Domatila Nahr en dat huwelijk werd gezegend met 6 kinderen. Vier jongens en twee meisjes. Hij kreeg 2 medailles, o.a. voor zijn verdiensten op onderwijsgebied — vooral het Openbaar onderwijs.

De leerkrachten van de Römerschool hadden een leuk plan om dit 10-jarig bestaan te vieren. Het zou een toneelopvoering worden. Men riep meteen de hulp in van deskundigen op dat gebied, zoals Diana Lebacs, die het stuk schreef, Laura Quast, die voor het acteren zorgde, terwijl de leerkrachten zelf hen bi stonden.

Dolly Paikens-Bechers nam de dansjes voor haar rekening. Carl van der Meulen verzorgde het decor. Voor lichteffecten zorgden Bomba van Centro Pro Arte, en Ivo en Quintus Vliervoet van Safety Light Productions. Schminken gebeurde door de dames Marieta de Freitas en Viveca Themen. Verder zijn er nog tal van mensen die hebben meegewerkt aan de realisering van dit evenement. ●

PING!

Een tijdje geleden werd ik in Punda door een stortbui overvallen die allang dreigde, maar die net als de tienprocentcrisisheffing toch nog onverwacht boven mijn hoofd losbarstte. Ik vluchtte een winkel binnen en kocht een jurk die weinig "om het lijf" had. Meer kunnen ze in deze moeilijke economische tijden niet van een mens verlangen vind ik, ook al leent het klimaat zich voor "spaarzaam" gekleed gaan! In mijn dunne jurk waadde ik tussen fel gekleurde glimmende stoffen door naar de uitgang. De indruk als een vis in een aquarium gevangen te zitten, werd nog versterkt door de beslagen ramen van de winkel en de kou van de airco; ik associeer vissen altijd met kou. Bij elke gulden die als een luchtbel uit mijn portemonnee opsteeg, deed de kassa PING. Er moet een manier zijn om zonder teveel waterschade bij mijn auto te komen, dacht ik. In gangsterfilms zie je toch ook dat ze niet geraakt worden, wanneer ze zigzaggend de straat oversteken, schuilen in een portiek, of zich tegen een muur aandrukken. In elkaar gedoken, begon ik te rennen. Ik kreeg een gevoel alsof ik eerst opzwol en daarna kromp. Ik werd zwaar en licht tegelijk. Mijn dunne jurk plakte tegen mijn lichaam, als bij een wet-T-shirt-contest. Nou alleen m'n schoenen nog. Op de parkeerplaats van Scharloo, die in verband met de GRAND PRIX formule 3000 veranderd was in een kooi, waadde ik tot aan mijn enkels in het water naar de auto. Als een verregende pitspoes stapte ik in mijn auto.

TJOEMA

1975 - 1985 Tienjarig bestaan van de "FEMALE JAYCEES CURACAO"

... project "Vlaggen", 1985; deze vlaggen waaien op de International Airport Hato ...

Men tracht dit doel te bereiken door:
— Het organiseren van cursussen, trainingsprogramma's en lezingen voor de leden.
— Het opzetten en uitvoeren van projekten voor de gemeenschap.
— Met de leden gelegenheid geven zich te bekwamen in management- technieken.
— Het leggen van internationale kontakten.

DE JAYCEES IN DE NEDERLANDSE ANTILLEN.

In de Nederlandse Antillen zijn op het ogenblik elf lokale organisaties, als volgt verspreid over de verschillende eilanden:

ARUBA: Aruba Jaycees; Female Jaycees Aruba; San Nicolas Jaycees.
BONAIRE: Bonaire Jaycees
CURACAO: Willemstad Jaycees Curaçao; Jaycees Banda Bou Curacao; Female Jaycees Curaçao; IOBA Jaycees
ST. MAARTEN: St. Maarten Jaycees
ST. EUSTATIUS: St. Eustatius Jaycees
SABA: Saba Jaycees

Op de dichter bevolkte eilanden zoals Aruba en Curaçao zijn er meer verenigingen. Iedere vereniging kan dan een gedeelte van het eiland voor haar rekening nemen. Zo focust Jaycees Banda Bou haar aktiviteiten op de bevolking van Banda Bou; IOBA Jaycees doet dit op Banda Ariba etc.

Iedere afdeling bepaalt zelf of ze openstaat voor uitsluitend mannelijke of vrouwelijke leden of voor leden van zowel het mannelijk als het vrouwelijk geslacht.

Alle elf lokale verenigingen zijn aangesloten bij de nationale organisatie: de "Netherlands Antilles Jaycees" (N.A.J.) De N.A.J. is op haar beurt weer aangesloten bij de internationale organisatie : "Jaycees International", die haar zetel heeft in Coral Gables, Florida.

***

De "Female Jaycees Curaçao" is één van de 11 afdelingen van de Nederlands Antilliaanse Jaycees. Voordat de "Female Jaycees Curaçao" een zelfstandige afdeling werd van de Nederlandse Antilliaanse Jaycees moest er heel wat gebeuren. Een groep dynamische vrouwen, echtgenoten van leden van de toenmalige Junior Chamber of Curaçao (nu Willemstad Jaycees), hielpen altijd mee met verschillende projecten, meestal fundraisings, en kwamen op het idee om iets meer te doen dan alleen maar hun echtgenoten te helpen met projecten.

Tijdens de 12e Nationale Conventie van de Jaycees, die in oktober 1973 in het Holiday Inn Hotel Curaçao plaatsvond, werd een motie naar voren gebracht door de Curaçaose afdeling, om aan alle afdelingen van de Nationale Jaycees toestemming te geven vrouwen lid te laten worden van zo'n afdeling. Een commissie van echtgenoten van Jaycees werd gevormd en de volgende alternatieven werden besproken: a. deel uit te maken van de mannelijke afdeling van de Jaycees; b. een zelfstandige afdeling te worden. De commissie koos voor het laatste.

Na de Nationale Conventie werd er een vergadering bijeengeroepen om plannen te maken voor de naaste toekomst. In deze vergadering werd de "Jaycettes of Curaçao" opgericht. Er werd een bestuur gekozen met Mevr. Aileen Curiel als voorzitter. De toenmalige "Junior Chamber of Curaçao" kreeg hiermee een onderafdeling.

In 1974, het eerste jaar van de "Jaycettes of Curaçao", organiseerden zij verschillende fundraisings. De baten hiervan gingen naar Casa Hermandad Cristiana, Totolica en Blindenzorg.

Tijdens de 13e Nationale Conventie op Aruba, verzochten de "Jaycettes of Curaçao" om nog een werkjaar te mogen hebben, voordat ze veranderingen brachten in hun status, nl. om een zelfstandige afdeling te worden.

In 1975 werd Dorothy Temmer als voorzitter van de "Jaycettes of Curaçao" gekozen. In dat jaar hadden ze het meest succesvolle project in de geschiedenis van de Nederlands Antilliaanse Jaycees, nl. "Konose Nos Produktonan". De projectleidster hiervan was Erskine Page, terwijl het project zelf voor de "Jaycettes of Curaçao" ook een financieel succes was. Uitgaande van de stelling "Wat uit de gemeenschap komt, moet terug naar de gemeenschap", organiseerden de "Jaycettes of Curaçao" met de opbrengst van dit project voor kinderen van 8 tot 12 jaar van Buena Vista, Montagne en Marie Pompoen, zwemlessen. Door genoemd project en de visite van de Regionale "Executive Vice-President" Alex Tsang en zjn vrouw Joyce — aktief lid van de Hong Kong Female Jaycees — werden zij geïnspireerd om een zelfstandige vrouwenafdeling op te richten. Er werd toen een concept-statuut opgesteld.

Tijdens de 14e Nationale Conventie, die op Curaçao werd gehouden, werden de "Jaycettes of Curaçao" als volwaardige Jaycees geaccepteerd en geïnstalleerd.

De groep "Jaycettes of Curaçao" werd "Female Jaycees Curaçao". Een ander hoogtepunt van deze Conventie was dat het project "Konose Nos Produktonan" bekroond werd met het plakkaat "Beste Project van 1975".

Dit was in het kort de voorgeschiedenis en de oprichting van de Female Jaycees Curaçao als een zelfstandige afdeling van de Nederlands Antilliaanse Jaycees.

*De 10 voorzitsters van de Female Jaycees werden geïnterviewd; hier volgen enkele reacties op de verschillende vragen.

Wat kunt U ons vertellen over de ontwikkeling van de Female Jaycees Curaçao?

We moesten ons opwerken vanaf de onderste tree van de ladder. We volgden alle leiderschaptrainingen en kursussen die er gegeven werden, zodat we onszelf konden ontwikkelen en voorbereiden voor het werk dat ons te wachten stond.

*We vroegen altijd om advies als we dat nodig vonden. Het ledenaantal groeide constant binnen de afdeling en we vonden het hoogst noodzakelijk eerst de gewenste kursussen te volgen voordat wij een funktie in het bestuur konden bekleden. Ik geloof dat het succes dat de Female Jaycees heeft, aan die houding te danken is. We waren een groep vrouwen die deze uitdaging zowel binnen de organisatie als in de gemeenschap aannamen.

... project "Dia Krioyo", 1983; een paar leden verkopen voedsel aan de bezoekers ...

*Ik heb ondervonden dat iedere organisatie net als de meeste bedrijven, goede en slechte tijden kent. De tijden veranderen en dit heeft zijn voor- en nadelen. Door deze veranderingen worden we nu geconfronteerd met problemen die erger kunnen worden als er niet op tijd een oplossing voor gevonden wordt. We zijn op een punt aangekomen, misschien door invloed van buitenaf, dat de interesse van de mensen nu niet hetzelfde is. De jongere generatie accepteert niets als vanzelfsprekend. De fanatiekelingen zijn weg en daarvoor in de plaats zijn de realisten gekomen. "Ik ben bereid om dat te doen, maar wat krijg ik ervoor". De indruk die je krijgt, om het in simpele woorden te zeggen, is: "Jaycees (J.C.) is goed, maar....:
— J.C. berooft me van mijn vrije tijd
— J.C. is te vermoeiend
— J.C. kost me geld

In zekere zin hebben ze gelijk. Misschien hebben we ons niet genoeg aangepast aan de huidige sociaal-economische situatie. We zijn misschien bezig onze organisatie verkeerd te verkopen als we alleen maar zeggen: "Word lid van de Jaycees, dan zul je weten wat we te bieden hebben.

*Het is nu moeilijk om jonge vrouwen te vinden, die bereid zijn om zekere verantwoordelijkheden te dragen. Ik voel een gebrek aan motivatie, een gebrek aan werkelijke inzet van onze leden om het meest belangrijke doel te bereiken dat elk lid van een Jaycee afdeling moet hebben, nl. om een leider te worden. Deze ontwikkeling is alarmerend. Het gebrek aan motivatie, aan inzet om een doel te bereiken op een hoger niveau en te snel blij zijn met middelmatige prestaties is kenmerkend in onze hedendaagse gemeenschap.

2. Welke strategieën heeft U gebruikt/gebruikt U om de organisatie verder te ontwikkelen?

*We moeten ons aanpassen aan onze mensen. We moeten zien uit te vinden wat voor interessen ze hebben en vandaaruit gaan werken. We hebben nieuwe mensen, nieuwe ideeën en systemen nodig. We moeten dus ook opnieuw beginnen. We moeten interessantere dingen aanbieden. We moeten een meerjarenplan opstellen b.v. een 5-jaren plan om:
a. ons hele trainingsprogramma te evalueren en aan te passen.
b. een nieuw en agressiever plan op te zetten om de groei van nieuwe leden te stimuleren.
c. de projecten nog eens bekijken en dan aanpassen waar het nodig is.

De noodzaak blijft bestaan om ons verder te ontwikkelen.

3. Hoe heeft de gemeenschap de Female Jaycees Curaçao gedurende de 10 jaren geaccepteerd?

*Gedurende de jaren heeft de gemeenschap de Female Jaycees Curaçao geaccepteerd en hun verwachtingen waren hoog; men weet dat we heel veel doen voor de gemeenschap en altijd heeft men gecontribueerd en / of samengewerkt. In ruil daarvoor heeft de Female Jaycees Curaçao in haar jaarprogramma projecten voor de gemeenschap geïncorporeerd.

*We hebben een reputatie opgebouwd van hoge klasse die zowel door de regering als in de gemeenschap erkend is. We hebben hun respect, vertrouwen, steun en medewerking gekregen en konden rekenen op hun financiële steun, wanneer we onze projecten uitvoerden; deskundigen steunden ons met hun kennis en bekwaamheid. De regering en sponsors verschaften ons de nodige financiën.

*Ik geloof dat de gemeenschap weet dat de Female Jaycees Curaçao bestaat. De mensen weten dat er een groep vrouwen serieus werken aan projecten voor de gemeenschap. Niettemin, moet ik eerlijk zeggen dat we eigenlijk niet betrokken zijn, of tenminste niet genoeg betrokken zijn bij de gemeenschap.

(zie blz. 8) ▶

BO MES KOMO HUES

Na aña 1946 a presentá siguiente caso civil den Korte Supremo.
Un homber a funcioná como "souteneur" di su casá y tabata acceptá ku su casá tabata traha como prostituta.
Es mas, e mes a forza e muher den e bida ey. Awor el a acusá su casá di adulteria (overspel) y a base di esey el a pidi divorcio.
Bo mes como huez; bo ta haña ku e homber tin razón?

J.G. de Windt.

(mira blachi 11)

Lovelace's onwrik bare optimisme

Gevraagd naar de sociaal-politieke ontwikkeling in de Caraïbische regio, maakt de Trinidese schrijver Earl Lovelace (geb. 1935) onder meer de volgende opmerkingen. "(...) generally, I think people function largely as humans responding to each other, and *increasingly* so... When you're dealing with the people of the Caribbean, you're talking about a people who have learnt to live under oppression and *maintain a sense of self.* (...)People who can live under oppression and have developed a way of surviving under oppression and *are not going to buck a system frontally,* and there is a certain wisdom in that..." (uit een interview in f3Caribbean Contact, januari 1985; mijn cursivering AGB). Het is twijfelachtig of de mensen die de Caraïbische samenleving vormen — naar de geest vertaald — in toenemende mate rekening met elkaar houden, hun integriteit bewaard hebben en met de (huidige) vormen van onderdrukking geen direkte confrontatie willen aangaan, maar langzaam maar zeker verbeteringen willen aanbrengen. Het is wèl datgene wat Lovelace zijn lezers ook steeds voorhoudt in zijn romans, al vanaf zijn eerste publikatie *While Gods are Falling*.

In 1964 ontving Lovelace voor deze roman de BP Independence Literary Award. *While Gods are Falling* werd vervolgens in een gebonden editie uitgegeven door de Engelse uitgeverij Collins in 1965. Er verscheen echter geen (goedkope) paperback-editie. Hierin is eerst verandering gekomen na het succes van Lovelace's *The Dragon can't dance* (1979) en *The Wine of Astonishment* (1982): Longman nam Lovelace's eerste roman op in haar, aan Afrikaanse en Caraïbische literatuur gewijde Drumbeat-series.

De titel *While Gods are Falling* is een directe verwijzing naar het thema en komt meerdere malen terug in de (uitgesproken) gedachten van de hoofdpersoon Walter Castle. "(...) in this island, the gods are falling and there is nothing for the young people to look up — nothing for anyone to look up to. (...)it is that there is nothing decent and valuable to hold on to." Walter Castle ziet zich geconfronteerd met het probleem dat het noch voor hem, noch voor zijn lotgenoten uit de sociaal-economische zwakkere groep mogelijk is zich nog langer te verlaten op de waarden en normen van de voorafgaande decennia of van andere sociale groeperingen. In deze worden politici, de rechterlijke macht en anderen uit het leidinggevende kader de wacht aangezegd. "Out of the land has come asphalt and oil; from the bosom of the peasant the bongo and the limbo have come, and a wealth of song; from the tesses the calypso and the steelband. But out of the others, the leading citizens, the good and the rich and the educated folk, what has come?" De roman illustreert de consequenties van het leven zonder houvast en de richting, de 'lege handen' van de "leading citizens" en verhaalt uitgebreid van Castle's zoeken naar een alternatief. Het alternatief is precies datgene wat Lovelace twintig jaar later in het bovenaangehaalde interview noemt: de integere Castle leert dat een oprechte belangstelling voor en betrokkenheid bij anderen de mogelijkheid tot (sociale) verbeteringen opent en een nieuw houvast biedt.

Walter Castle komt tot dit inzicht in drie, turbulente dagen, die in een achttal hoofdstukken worden beschreven. Deze worden afgewisseld met hoofdstukken geheel gewijd aan Walters herinneringen aan vroeger.

Deze 'flashbacks' dienen enerzijds om van Walter Castle een geloofwaardig personage te maken: een man met een geschiedenis aan ervaringen die het aannemelijk moeten maken dat hij tot het betreffende inzicht komt, anderzijds om de sociale veranderingen in de jaren vijftig, begin jaren zestig te beschrijven. De herinneringen aan zijn jeugd vertellen over het uiteenvallen van het gezin: het verkwistende handelen en de uiteindelijke dood van de vader, het vertrek van de oudste zoon naar Engeland, de tweede zoon wordt politie-agent en gewetenloos handhaver van 'de orde', Walters ene zus raakt op jonge leeftijd in verwachting, de andere gaat er met haar, door de anderen minder gewenste, minnaar vandoor. Zij allen zijn evenzoveel voorbeelden van mensen zonder een integere levensdoel. De herinneringen aan zijn tweejarig verblijf in het kleine dorpje Nuggle waarvan de bewoners leven van het timmerhout uit het bos, verhalen van het onvermijdelijke uiteenvallen van deze kleine, harmonische samenleving door technische vernieuwingen, lege beloftes van opkomende politieke partijen en de aantrekkingskracht van het gestadig groeiende ambtenarenapparaat in de hoofdstad Port of Spain. (Deze problematiek zou in Lovelace's *The Schoolmaster* als enige, uitgebreid aan de orde gesteld worden.) Walters herinneringen aan zijn eerste jaren in Port of Spa:n tonen zowel de gevolgen van een samenleving waarin egocentrisme domineert: geweld, angst, corruptie, prostitutie, armoede enz., alsmede Walters poging een veilig 'thuis' te creëren met zijn vrouw en dochtertje.

... Earl Lovelace ...

De grondvesten van dit 'veilige' thuis en van Walters integriteit worden in de drie dagen die het eigenlijke verhaal vormen, ondermijnt doordat Walter voor de zoveelste keer bij promotie is gepasseerd op zijn werk (een overheidsdienst) en door de valse beschuldiging van moord van een jongen (Ruben) uit de straat. Het feit dat Ruben niet in staat is om een goede advocaat te betalen is voor Walter het gegeven zich te keren tegen de 'vallende goden'. Ondanks veel tegenzin, onbegrip en lusteloosheid van de kant van de buurtbewoners, lukt het Walter om hun belangstelling te wekken voor de zaak, hun wederzijdse afhankelijkheid aan te tonen en hun betrokkenheid te vergroten. Met name door deze gemeenschappelijke inzet wordt Ruben niet ten onrechte veroordeeld. De roman eindigt met deze optimistische uitkomst. De boodschap kan de lezer niet ontgaan zijn.

In *While Gods are Falling'* is deze boodschap van wederzijdse betrokkenheid als oplossing voor een deel van de maatschappelijke problemen en als oplossing voor het ontbreken van een persoonlijk houvast, bijzonder nadrukkelijk aanwezig. Te nadrukkelijk. Bovendien is Lovelace's alternatief wel erg simplistisch en dit zou de — al dan niet gefictionaliseerde — toets op praktische waarde en bereikbaarheid niet kunnen doorstaan. In feite zijn Lovelace's laatste twee romans, *The Dragon can't dance* en *The Wine of Astonishment* dergelijke gefictionaliseerde toetsen. Beide romans tonen een opeenhoping van frustraties waar het de toepassing van het ideaal uit *While Gods are Falling*, betreft. Wat overblijft in deze romans zijn eenlingen die trachten een zo integer mogelijk leven te leiden. En zelfs deze eenlingen trekken bij tijd en wijle aan het kortste eind en corrumperen zich. Toch heeft Lovelace, blijkens het interview, de moed nog geenszins opgegeven.

Hoewel in mijn ogen de 'God' die Lovelace ons voorhoudt niet bijzonder stevig staat, heeft *While Gods are Falling* wel degelijk een aantrekkelijke kant, namelijk de dialogen. Deze munten uit door een zeer levendige en levensechte stijl, en geven aan de roman vaart (ondanks het feit dat de onderwerpen van gesprek zich nog wel eens herhalen). Verschillende, langere passages in de roman lenen zich direct voor opvoering. De aanvullende vertellerstekst is in deze passages ingehouden en lezen als de 'toneelaanwijzingen'. ●

Aart G. Boek
i.s.m. Ruthsella Emer, Leerlinge VWO 6, Peter Stuyvesant College

(Earl Lovelace, While Gods are Falling.f1 London: Longman (Drumbeatseries, nr. 53), 1984 (1965), 255 blz., c. f 13,--. In 1984 verscheen eveneens een drietal toneelstukken van Lovelace, Jestina's Calypso and other plays (London: Heinemann, Caribbean Writers Series, nr. 32), die — wie had anders verwacht — dezelfde thematiek, en ten dele zelfs identieke situaties als *While Gods are Falling* dramatiseren. *The Schoolmaster* en *The Wine Astonishment* verschenen eveneens in de Caribbean Writers Series van Heinemann, resp. nr. 20 en 28; *The Dragon can't Dance* werd uitgegeven door Longman in haar Drumbeat-series, nr. 26. Een uitgebreide bespreking van de twee laatstgenoemde romans stond in de *Amigoe-Ñapa* van vrijdag 1 oktober 1982).

In Gods naam, als jullie allemaal die mening bent toegedaan

No 30492 bereikte eind van donkere tunnel

... Titus Brandsma, hoogleraar in Nijmegen ...

... Titus Brandsma, in het kamp Dachau ...

BESTE VRIEND, DACHAU gelijkt met al zijn moeilijkheden en gevaren op een donkere tunnel, waar we doorheen moeten. We moeten doorzetten en moed houden. Aan het eind daarvan straalt het licht, dat ons de vrijheid zal schenken. Zo sprak Titus Brandsma herhaaldelijk zijn lotgenoten in het concentratiekamp moed in. Voor hem kwam het eind van de tunnel op 26 juli 1942, toen het verlossende einde aan zijn lijden kwam. Van de laatste dagen van Titus Brandsma in Dachau heeft zijn ordegenoot en kampgenoot broeder Raphael Tijhuis het volgende verslag gegeven.

Met pater Titus ging het ziendерogen achteruit. Het zware werk, de dagelijkse vermoeiende en lange marsen ondermijnden in steeds sneller tempo zijn krachten. De honger, waaraan hij, gelijk aan alle anderen zo vreselijk leed, belette elke genezing van zijn steeds verergerende wonden. Hier was goede raad duur. We bespraken onder elkaar wat we moesten ondernemen om voor hem verbetering in deze toestand te brengen.

Opname in het Revier, het kamplazaret, werd vaak door sommigen erg begeerd, alleen reeds om de bedrust, die iemand weer min of meer op krachten kon brengen. Maar van de andere kant beklemde het ons, hem daarheen te brengen. We hadden daar namelijk alle reden voor.

KENNIS NOCH LIEFDE

De behandeling der zieken geschiedde door volslagen ongeschoolde mensen, mensen, die alleen verpleger waren geworden omdat het in het kamp een „goed baantje", een „best commando" was. Men had er immers te eten, want voor de zieken werd meer voedsel verstrekt, al was het dan nog geen overvloed en niet zo best.

Daarboven was verplegen altijd nog beter dan slavenwerk verrichten. Er viel licht wat te „organiseren" van de zieken. Het was voor ons dus niet erg aanlokkelijk, te worden overgeleverd aan verplegers, die noch kennis noch liefde hadden voor hun werk, en die het volstrekt niet aangerekend werd, indien door hun toedoen zieken stierven. Daarbij beliep men altijd de kans, dat men op een invaliden- transport werd gestuurd, wat bijna zeker de nabije dood betekende.

Dan was er nog de angst, dat men door professoren en SS-artsen als proefkonijn gebruikt zou kunnen worden voor hun bestudering van malaria, of bij toepassing van koudwater-, luchtdruk- en flegmone- proeven. De zieke gevangenen en niet op de laatste plaats de zieke geestelijken, waren immers de beste proefkonijntjes, die men zich kon wensen. Ze waren zelfs goedkoper dan een konijn, en het betekende geen verlies voor hen (voor het Nazi-systeem) als zij er het leven bij lieten. Persoonlijk ben ik door hen gebruikt als malaria- proefkonijn, en weet dus maar goed wat het betekende, indien men in handen van deze heren viel.

„VOORUIT DAN MAAR..."

Zolang men kon bleef men uit het Revier weg. Teneinde raad ging ik eens tegen het middaguur naar het Revier, waar twee of drie keer per week „Verbandstunde" gehouden werd, om er mijn eigen flegmone- wonden te laten verbinden.

In de ambulance trof ik toevallig de chef van de afdeling, George geheten. Ik wist bij hem te komen, en vroeg of er geen mogelijkheid bestond om P. Titus in het Revier opgenomen te krijgen."Titus, wie is Titus?" vroeg hij. Ik vertelde het hem en wat hem scheelde. Daarna zei hij me de volgende dag met P. Titus terug te komen. Met deze boodschap kwam ik op het blok terug en vertelde het de Hollanders.

Allen waren het er over eens, dat hij opgenomen moest worden. De rust zou hem goed doen. Toen we P. Titus onze mening meedeelden, zei hij:„ Als jullie allemaal van die mening bent, vooruit dan maar; in Gods naam!"

De volgende dag wensten allen hem een voorspoedige beterschap, ik nam hem onder de armen en bracht hem tegen half twaalf naar het Revier. Daar was de chef reeds aanwezig, en toen hij ons beiden zag binnenkomen, zei hij: „Daar komt hij aan met zijn Doctor!"

Dat bevreemdde ons wel enigszins, want vriendelijkheid was hier weinig te verwachten. Meteen begon hij met P. Titus te praten en onderhield zich met hem. Zelfs maakte hij persoonlijk zijn wonden schoon. Een klein kwartiertje voerden ze een geanimeerd gesprek. Toen zei de hoofdverpleeger tegen me: „Jij kunt wel op je blok teruggaan, ik zal wel zorgen, dat hij hier een bed krijgt". Ik nam afscheid van P. Titus, die me bedankte voor alle hulp en gaf toen veel groeten mee voor de overigen van ons blok. „Het is maar voor een paar daagjes" zei hij. „Overigens Broerke, met augustus zijn we allemaal weer thuis", voegde hij er lachend aan toe. Dat was steeds zijn gezegde. Het waren de laatste woorden, die ik uit de mond gehoord heb. Wij hebben hem niet meer teruggezien.

Er was in die dagen geen contact tussen ons blok en het Revier, zoals dat in latere tijd het geval was, en zodoende konden wij niet binnenkomen voor een kort bezoek. Er was echter een Duits geestelijke, een zekere Gerhard Maashänser uit Paderborn, die van tijd tot tijd in verbinding stond met een van de verplegers. Deze verpleger was een zeer goed katholiek, en in vergelijking met de overige verplegers, een uitzondering op de regel. Het was Fritz Kühr, privé- secretaris van dr.Brüning. Deze ontving herhaaldelijk van genoemde geestelijke Maashänser het Ons Heer, en bracht het dan aan de zieken, die naar de H. Communie verlangden. Zo smaakte P. Titus toch nog het grote en onverhoopte geluk de H. Communie te mogen ontvangen. Het is zijn laatste troost geweest, hier beneden, een laatste sterke voor de grote reis, die hij spoedig zou moeten beginnen.

H. OLIESEL ONTVANGEN

Hij wachtte rustig het naderende einde af. Beterschap was er menselijkerwijze niet meer te verwachten. Niet alleen zijn afgematt lichaam de etterende wonden, maar ook zijn ernstige kwaal, waarmee hij reeds jaren sukkelde, herhaalde maagbloedingen en urine- infectie ontnamen hem de laatste krachten. Enkele dagen heeft hij er machteloos en hulpeloos gelegen.

Het was bijna het einde van de „donkere tunnel", waarin hij de laatste statie van zijn kruisweg aflegde. Spoedig zou hij op zijn Calvarie zijn, en onder het kruis zijn laatste blik werpen op Hem, voor Wie hij zoveel geleden had. Vier dagen lag hij hier langzaam te sterven. Een enkele keer zag hij aan zijn ziekbed zijn Poolse medebroeder P. Januszewski, die zelf ook ziek in dezelfde barak was opgenomen.

Zeker is, dat een grote troost voor hem geweest, evenals een hartelijk woordje van de goede Pallottijner-pater Josef Kentenich. Het is daarom wel zo goed als zeker, dat hij in die laatste strijd het H. Oliesel heeft ontvangen. Spoedig daarop geraakte hij buiten kennis, en het zwakke reutelen kondigde zijn naderende dood aan.

EENZAAM EN ALLEEN

In de gevangenis van Scheveningen had hij destijds in zijn alom bekend geworden gedichtje geschreven:

„en laat geen mensen bij me toe,
„het alleen zijn word ik hier niet moe...

Eenzaam en alleen ging hij nu zijn einde tegemoet. Zoals velen hier langzaam wegstierven, zonder dat er veel notitie van genomen werd, zo is ook hij gestorven. Er waren geen vrienden of medebroeders bij aanwezig, niemand, die hem in zijn laatste ogenblikken bijstand mocht verlenen. Dat was het laatste offer, dat hij hier beneden nog moest brengen. Het was zondag, 26 jullí 1942. De verpleger gaf het bericht door aan de „Schreibstube", dat nr. 30492 gestorven was. Zijn lichaam werd daags nadien gecremeerd. Maar in zijn dood verscheen hem het Licht, waarover hij gedurende zijn verblijf in Dachau zo dikwijls gesproken had.

Hij had het einde van de „donkere tunnel" bereikt en werd nu opgenomen in de eeuwige glorie, waar hij zo vurig naar verlangd had. Verenigd met Christus te worden, door het lijden en het kruis, hier op aarde met geduld te dragen tot op Calvarie. Dat was zijn enige hoop, en dat heeft hij vervuld.

Gedicht uit een cel

Het onderstaand gedicht schreef Titus Brandsma in de nacht van 12 op 13 februarie 1942 in zijn Scheveningse cel. Boven dit vers schreef hij: „Voor het beeld van Jezus. In de gevangenis. 12/13 febr. 1942".

„VOOR HET BEELD VAN JESUS"

O Jezus, als ik U aanschouw,
dan leeft weer, dat ik van U hou
En dat ook Uw hart mij bemint
nog wel als Uw bijzondren vriend.

Al vraagt mij dat meer lijdensmoed
Och, alle lijden is mij goed,
Omdat ik daardoor U gelijk
en dit de weg is naar Uw Rijk.

Ik ben gelukkig in mijn leed
omdat ik het geen leed meer weet
maar ,t alleruitverkorenst lot,
Dat mij vereent met U, o God.

O, laat mij hier maar stil alleen,
Het kil en koud zijn om mij heen
en laat geen mensen bij mij toe:
't Alleen zijn word ik hier niet moe.

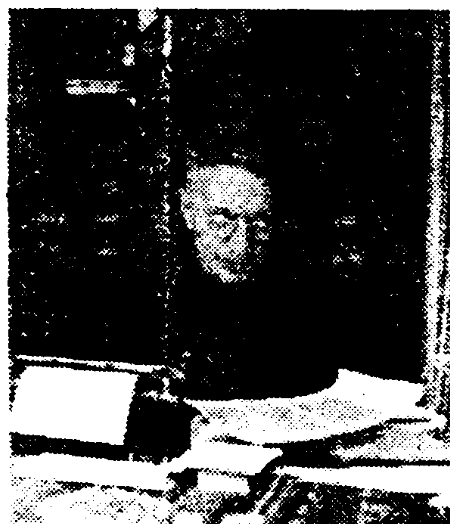
Want Gij, o Jezus, zijt bij mij,
Ik was U nimmer zo nabij,
Blijf bij mij, bij mij, Jezus Zoet
Uw bijzijn maakt mij alles goed.

De cel in de Scheveningse gevangenis, waar Titus Brandsma zat opgesloten.

Man met boodschap voor deze tijd

Titus Brandsma : ijveraar voor gewetens vrijheid, gerechtigheid, geweldloosheid

Pater dr. Titus Brandsma in zijn studeerkamer in het klooster te Nijmegen. Deze foto is kort voor zijn arrestatie gemaakt.

TITUS BRANDSMA: een Nederlandse priester, filosoof en pater Carmeliet, die als verzetsman de dood vond in een Duits concentratiekamp. Mede op aandringen van de bisschoppen van Nederland en van Duitsland wordt hij begin november zalig verklaard. Zo zal hij blijven voorleven als belijder en als martelaar voor "de goede zaak". Want veertig jaar na het einde van de tweede Wereldoorlog heeft deze man hedendaags mens nog wat te zeggen. Met zijn enorme brede belangstelling waarin plaats was voor een vurige inzet voor de Braziliaanse bezitlozen en even zeer tegen de vervolging van de joden door de Nazis, lange tijd voordat velen daar weet van hadden! Over deze figuur die een boodschap verkondigt welke ook nu nog geld gaat deze aflevering van Kerk en Wereld, welke ontleend is aan het Brabants Dagblad en de Gelderlander.

Titus Brandsma werd in Friesland geboren en volgde in het Brabantse Megen zijn middelbare opleiding. Daarna trad hij bij de paters Carmelieten in en volgde in Oss zijn filosofische en theologische studies. Hij werd in 1905 priester gewijd, behaalde in Rome zijn doctorsgraad in de filosofie en werd vervolgens aan het grootseminarie van de Carmelieten in Oss tot hoogleraar benoemd. In 1923 volgde zijn benoeming als hoogleraar in de geschiedenis van de wijsbegeerte en de wijsbegeerte der geschiedenis aan de pas opgerichte katholieke universiteit te Nijmegen.

BEZIGE BIJ

Hij was als hoogleraar een „bezige bij" met zeer veel bijbezigheden. Hij schreef in dagbladen en wetenschappelijke tijdschriften bijdragen over mystiek en vrome levenshouding om zo de grote figuren van ons geestelijk erf in begrijpelijke taal weer tot de mensen te brengen. Hij was actief op cultureel, sociaal, religieus en oecumenisch gebied en spande zich in het bijzonder in voor de katholieke dagbladpers en het katholieke ondrwijs.

Al voor de nazi-bezetting van Nederland protesteerde hij tegen de jodenvervolging in Hitler-Duitsland en toen de nazi's in mei 1940 het kleine Nederland onder de voeten liepen, trad hij onverzettelijk op tegen de pogingen van de bezettende macht ons geestelijk „gelijk te schakelen " met de nationaal-socialistische levensbeschouwingen. De nazi's en hun handlangers probeerden dat allereerst langs de voor de hand liggende wegen van kranten en scholen. Maar toen dat niet lukte, trachtten zij het via terreur, onderdrukking, vrijheidsberoving, slavernij en vervolging, dwingend op te leggen.

Uitgerekend deze kleine, beminnelijke en zeer verdraagzame priester-kloosterling-hoogleraar toonde zich echter onverdraagzaam jegens het onverdraagzame. Reeds in februarie 1942 werd hij in zijn klooster te Nijmegen gearresteerd, toen hij in opdracht van de verzetskardinaal dr. J. de Jong met een brief langs de directies en hoofdredakties van de katholieke dagbladen reisde met het verzoek geen medewerking (meer) te verlenen aan het nationaal socialisme. Ook bij zijn vele verhoren, tijdens zijn verblijf in de gevangenissen van Arnhem, Scheveningen - in de volksmond toen het „Oranjehotel" geheten-en het concentratiekamp Amersfoort, bleef hij onverzettelijk en getuigtenisvol voor de waarheid. Daarop werd hij via de Kleefse gevangenis op transport gesteld naar het beruchte concentratiekamp Dachau. Reeds in Amersfoort was hij vreselijk mishandeld, maar in Dachau begon de terreur tegen hem pas goed. Toch bleef hij geestelijk overeind en vele kampgenoten die de gruwelen overleefden, hebben later getuigd hoe pater Titus ondanks zijn eigen hopeloze situatie, zijn lotgenoten troostte, hielp en geestelijk opbeurde. Zelf klaagde hij nooit, maar bad zelfs voor zijn onmenselijke beulen. In juli 1942 was hij lichamelijk zo ontluisterd en kaduuk - een hoopje mens nog maar - dat hij door medegevangenen naar het Revier - een soort ziekenbarak werd gebracht. Daar werd hij op 26 juli 1942 door de kamparts met een injectie vermoord.

In de bezettingsjaren sprak men al van de „heilige pater Titus" en verzetsmensen, die gegrepen en gemarteld werden, riepen hem in hun grote nood aan.

De bewonderaars van Titus Brandsma zien deze vooraanstaande Carmeliet als een figuur die ook de moderne jeugd zou moeten aanspreken, evenals de meer eigentijdse persoonlijkheden als de vermoorde Martin Luther King of de zichzelf wegcijferende Moeder der Armen, Teresa uit India, of een bisschop als Don Helder Camara van Ricife, die met grote risico's voor zichzelf voor de verpauperden en rechtelozen in Brazilië vecht.

Onder de jonge mensen wordt een „geestelijke reveille" geconstateerd. De jongeren trekken zich veelal op aan deze eigentijdse figuren. En in die rij van aansprekende exponenten van deze tijd hoort ook Titus Brandsma thuis. De „Brandsma-discipelen" menen dat Titus Brandsma bij uitstek een figuur is die de leugd zou moeten aanspreken. en wel door zijn ijveren en getuigen - onder de meest erbarmelijke omstandigheden - voor zaken waarmee ook de jeugd bezig is: gewetensvrijheid, geweldloosheid, gerechtigheid, verdraagzaamheid, geloof, naastenliefde en vooral vrede. Titus Brandsma leefde dit niet alleen in die zin, hij bracht het ook in praktijk en moest dit met marteldood in een concentratiekamp bekopen.

HEILIGVERKLARING?

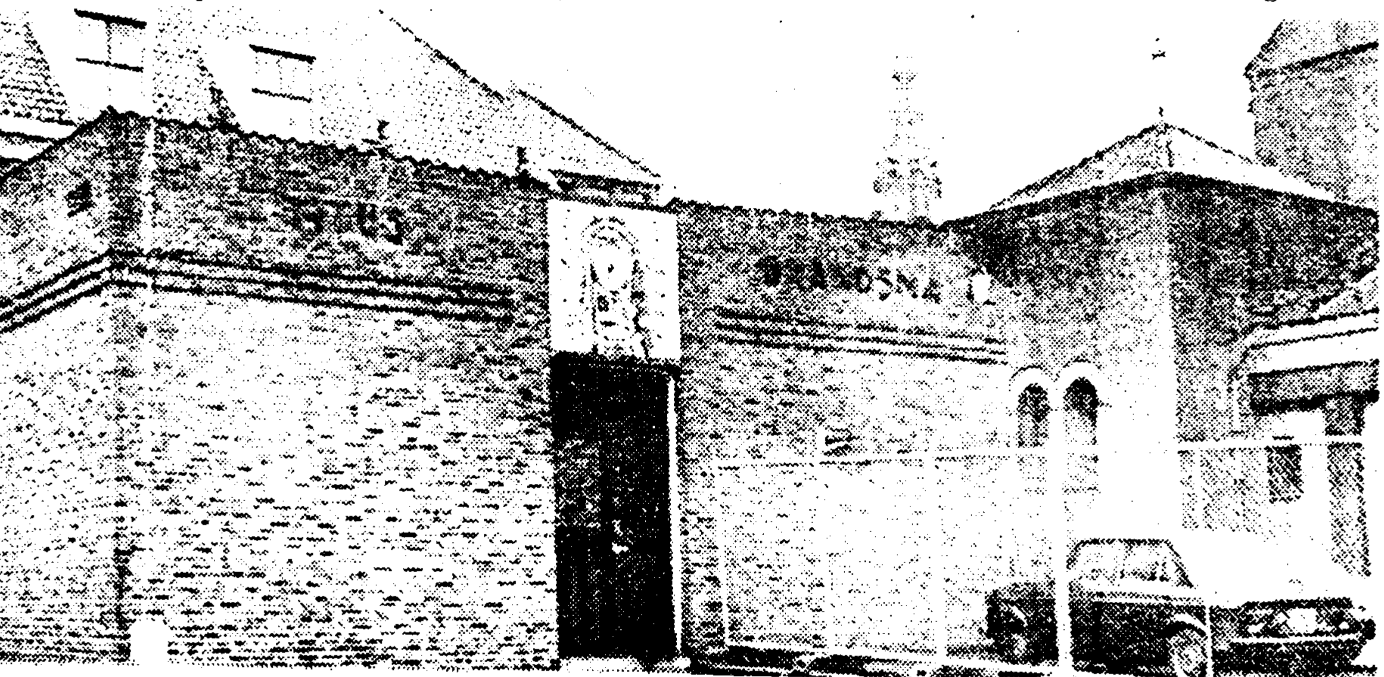
Juist om deze grote Nederlander als belijder en martelaar uit Nederlandse vrijheidsstrijd te acentueren en hem als inspirerend model en voorbeeld voor de jonge generatie door te geven, ijverde men - met name leken - voor erkenning van Titus Brandsma door de Kerk als een heilige van deze tijd. Dit streven wordt niet alleen door het Nederlandse Episcopaat, maar tevens door het Duitse gesteund.

De Stichting Gedachteniskapel Titus Brandsma houdt zich niet alleen bezig met de instandhouding van de drukbezochte kapel in Nijmegen, maar probeert ook Rome ervan te overtuigen dat Brandsma een heilige is van deze tijd. „Dat we behoefte hebben aan eigentijdse heiligen wordt zelfs van Reformatorische zijde erkend.

Dr. Auke Jan Jelsma, gereformeerd kerkhistoricus en wetenschappelijk medewerker aan de Theologische Hogeschool te Kampen heeft gezegd dat het waardevol zou zijn, wanneer de heiligenverering in zekere zin ook in reformatorische kring aanvaard zou worden. „Niet als held, maar als exponent van wat hij vertegenwoordigt...". In deze geest streeft men dan ook naar een zalig- en heiligverklaring van Titus Brandsma. En dan niet in een vroegere pompeuze stijl in Rome, maar op een eenvoudige aangepaste wijze. Bij voorkeur ook binnen een oecumenische entourage, bijvoorbeeld in het als museum ingerichte concentratiekamp van Dachau. Op die manier kan zo'n plechtigheid plaats hebben op een historische plek, waar zo onbeschrijflijk veel verdriet is geleden en kan dan tevens een hommage zijn voor alle met Titus Brandsma omgekomen oorlogsslachtoffers.

PAUS

Van deze wens in Nederland is de huidige paus Johannes Paulus op de hoogte gesteld. De paus heeft inmiddels duidelijk laten blijken, zeer welwillend tegenover deze vorm van heiligverklaring te staan. Helaas is het hierbij gebleven. ●

Het Titus Brandsma (bunker)-kapelletje in Nijmegen. Het hek is geplaatst vanwege werkzaamheden bij de kerk rechts op de foto.

Brandsma: docent, journalist en ijveraar

Als jongen van elf jaar stapte Anno Sjoerd Brandsma in 1892 in het stadje Megen het gymnasium van de Franciscanen binnen. Na deze opleiding op uitmuntende wijze te hebben voltooid deed hij op 17-jarige leeftijd zijn intrede bij de Carmelieten in Boxmeer. In 1902 werd de theologie-studie van de Carmelieten van Boxmeer naar Oss verplaatst en vestigde zich ook Titus in deze Brabantse plaats, die hij in zijn Megense studietijd al had leren kennen.

Al in zijn eerste Mariapreek op zondag 12 augustus 1906 maakte Titus in de Osse Paterskerk duidelijk dat hij zijn kracht meer zocht in „het verstandelijk benaderen van het goddelijk geheim dan in een beeldende betoog", dat hij liever aan anderen overliet. Zijn eerste wetenschappelijke en literaire werk kreeg gestalte in een maandblad Baptist Spagnon van Mantua. Nadat Titus in Rome zijn doctorsgraad in de wijsbegeerte behaald had aan de Gregoriaanse Universiteit van de Jezuïten werd hij benoemd tot docent in de wijsbegeerte aan de priesteropleiding van de Carmelieten in Oss. Titus pakte zijn pen weer op en in tal van organen verschenen artikelen van zijn hand.

In 1919 kreeg hij er de taak bij om het in Oss verschijnende blad De Stad Oss nieuw leven in te blazen. In en buiten het klooster vond Titus goede medewerkers en binnen afzienbare tijd mocht het blad zich in een goede naam verheugen, aldus de annalen van de Osse Carmel. Hoofdredakteur Brandsma maakte van de gelegenheid gebruik om als opvoerder van de publieke opinie de kans aan te grijpen om met steun van velen voor de gemeente Oss activiteiten op gang te brengen. Pater Titus was ook buiten de communiteit uiterst actief zelfs, dat zijn toch al niet te sterke gestel er dagen onder te lijden had. Hij werd op den duur dan ook regelmatig geconfronteerd met maagbloedingen, totdat een van zijn superieuren ingreep en hem schreef:„ Titus, dat is geen werk voor jou. Laat het aan anderen over. Jij hoeft toch niet alles te doen?"

Maar pater Titus ging vooralsnog voort en was een van de grondleggers van het H. Hartmonument in de binnenstad van Oss. In het voormalige Bondsgebouw richtte pater Titus een leeszaal in, waarvan de Osse bevolking maar al te graag gebruik kwam maken. Tussendoor verzorgde Titus in heel het land lezingen over zijn collega's in het verre Brazilië. Voor deze missionarissen bracht Titus gelden bijeen om hen in hun missiewerk te ondersteunen. In Oss organiseerde hij bovendien een zeer grote missie- tentoonstelling waarvoor een voor die ti d ongekend grote publieke belangstelling bestond. De bekroning op het werk van deze apostolische arbeider was de oprichting van een Hogere Burgerschool in Oss. De school draagt thans de naam van Titus Brandsma.

De voorzienigheid had echter andere plannen met pater Titus. Oss zou afscheid van hem en hij van Oss moeten gaan nemen. In de zomer van 1923 werd Titus Brandsma benoemd tot hoogleraar aan de katholieke Universiteit van Nijmegen, van waaruit hij voort ging met zijn inspirerende activiteiten.

Projecten voor de gemeenschap, uitgevoerd door de Female Jaycees Curaçao, gedurende de laatste tien jaren.

1976 — NOS FLORA I FAUNA: (een serie lezingen met dia's over onze planten- en dierenwereld, bezocht door ruim 4.000 leerlingen van de basisscholen).

KONOSE NOS ARTE I KULTURA: (tentoonstelling van lokale kunst en kultuuruitingen, gehouden in de Nieuwe Markt; bezocht door ruim 7.000 personen).

TOURIST GUIDE COURSE: (opleiding tot toeristengids; erkend door de overheid).

1977 — FAMILY LIFE EDUCATION: (honderden kinderen in de leeftijd van 6 — 16 jaar werden geïnterviewd over het gezinsleven. Naar aanleiding van het resultaat werd besloten een boekje te schrijven over sexuele opvoeding).

VENEREAL DISEASE: (ruim 2.200 leerlingen van het voortgezet onderwijs kregen voorlichting over geslachtsziekten, via een film en een panel van doktoren).

TOURIST BOOKLET: (boekje voor toeristen met alle noodzakelijke informatie over ons eiland).

1978 — NOS KU NOS YUNAN: (een serie lezingen via radio en t.v. voor ouders met opgroeiende kinderen met als onderwerp: opvoeding, medische zorg en voeding).

ANIMAL, UN MIEMRBO DI FAMIA E TA: (t.v.-programma rond dierendag).

UN FAMIA UNI: (boekje, geschreven in het papiamentu, te gebruiken door ouders als richtlijn bij de sexuele opvoeding van hun kinderen).

1979 — PREVENTION JUVENILE DELINQUENCY: (dit project was zo goed als afgerond maar kon niet uitgevoerd worden omdat de operationele kosten niet gefinancierd konden worden).

AFTER SCHOOL ACTIVITIES: (zwemlessen, muzieklessen en sport voor de jeugd van Fuik).

FOUNDATION JAYCEE YOUTH CHAPTER: (oprichting van Jaycee jeugdgroep, voor jongeren van 14 — 19 jaar).

FIRST AID COURSE: (EHBO-cursus voor onderwijzers).

HOST OF TOURISM COURSE: (de serie lezingen, gehouden in 1978, werd samengevat in een boekje. Alle ouders die een kind hadden in de eerste klas van de basisschool, ontvingen een exemplaar.

1980 — KONOSE NOS PRODUKTONAN: (tentoonstelling van lokale produkten en demonstratie van produktiemethoden van aktuele industrieën, gehouden in de Nieuwe Markt en bezocht door ruim 15.000 personen).

CHILD NUTRITION: (5.000 gezinnen ontvingen de brochure "Mama, bo tabata sa?", met voorlichting over de voeding van kinderen van 1 — 6 jaar).

AFTER SCHOOL ACTIVITIES: (op de speelplaats van de Giovannischool te Fuik werd een bibliotheek en speel-o-theek geopend. De zwemlessen, muzieklessen en sport werden voortgezet).

BON DIA, BON DIA PA SPAR ENERGIA: (titel van een film die tot doel had onze kinderen bewust te maken van hoe ze energie verspillen en op welke manier ze energie kunnen sparen. Lokale kinderen fungeerden als akteurs).

1981 — NOS TAMBE POR: (tentoonstelling van handenarbeid-artikelen, vervaardigd door gehandicapten. Deze tentoonstelling vond plaats in de Nieuwe Markt).

HEI, AMI SI TA KRESE FUERTE: (via basisscholen en consultatieburo's werden 20.235 brochures verspreid met voorlichting over de voeding van kinderen in de leeftijd van 7 — 12 jaar).

BON DIA, BON DIA PA SPAR ENERGIA: (vervolg).

THE NEEDS OF OUR YOUTH: (enquête, gehouden onder scholieren van het voortgezet onderwijs. In totaal 13.728 leerlingen, in de leeftijd van 12 — 19 jaar, beantwoordden de 41 vragen. Het resultaat gaf de F.J.C. een duidelijk beeld van wat kinderen op deze leeftijd nodig hebben).

1982 — HOBEN, BON NUTRISHON TA BO OBLIGASHON: (via scholen voor voortgezet onderwijs werden 15.000 brochures verspreid met voorlichting over de voeding van jongeren van 12 — 18 jaar, alsmede enkele recepten).

NOS TUR POR: (tentoonstelling van handenarbeid-artikelen, vervaardigd door gehandicapten. Deze tentoonstelling vond plaats in de Nieuwe Markt).

1983 — ATA NOS PRODUKTONAN: (tentoonstelling van lokale produkten en demonstratie van produktiemethoden van lokale industriën, gehouden in de Nieuwe Markt en door ongeveer 5.000 personen bezocht).

1984 — HUBENTUD: (t.v.-programma voor de jeugd, informatie gevend over 12 verschillende onderwerpen, door de jeugd zelf uitgekozen).

KORSOU, BAN SEMBRA AWE PA NOS POR KOSECHA MAÑAN: (Spots via radio en t.v. om de gemeenschap te motiveren haar produktiviteit te verhogen).

BO TA GUSTA LESA: (jongeren in de leeftijd van 12 — 17 jaar gaven blijk van hun creativiteit door het schrijven van een opstel en werden hiervoor beloond met een boek).

FESTIVAL FOLKLORIKO MULTIKOLOR: (de verschillende bevolkingsgroepen, woonachtig op ons eiland, presenteerden een wervelende show van hun folklorische dansen, hun muziek of toneel).

1985 — HOBEN, BO OPINION TAMBE TA KONTA: (242 jongeren in de leeftijd van 14 — 24 jaar werden in de gelegenheid gesteld hun opinie te geven over aktuele gebeurtenissen gedurende een seminar. Dit projekt kwam voort uit de enquête "The needs of our youth").

INTERNATIONAL WEEKEND: (dit projekt had tot doel om de gemeenschap kennis te laten maken met de kultuur en de folklore van de verschillende bevolkingsgroepen die op ons eiland wonen. Als toeristische attraktie werden op de luchthaven vlaggen geplaatst van alle landen die een consulaat op ons eiland gevestigd hebben. Dit, om de toeristen een gevoel van welkom te geven).

... expositie gehandicapte kinderen Mgr. Verriet 1981, project "Nos tambe por" ...

... officiële opening van de tento[o]
1976 ...

moet leggen op projecten voor persoonlijke ontwikkeling met het oog op de toekomst, niet alleen voor de eigen leden, maar voor de hele gemeenschap. We moeten onszelf ontwikkelen en ons dan ter beschikking stellen van de medemens. Ik geloof dat persoonlijke ontwikkeling en dienstbaarheid nodig zijn om onze gemeenschap te sparen voor catastrofes.

gemeenschap. Wij moeten proberen om vrijwilligers te rekruteren voor deze opstand. Als U me vraagt wat voor rol de Female Jaycees Curaçao moet spelen, dan kan ik zeggen: de leiding hebben in de opstand om een positieve verandering te brengen voor de toekomst.

*De Female Jaycees Curaçao moet zich meer concentreren op

Female Jayce

(vervolg blz. 4.)

We staan afzonderlijk, misschien een beetje vanuit de hoogte, niet werkelijk behorend bij de massa. Onze mening wordt nooit gevraagd; in feite wordt de mening van de Jaycees in het geheel niet in overweging genomen. Dit is heel jammer, ik denk dat we daar hebben gefaald, tenminste we zijn in dat opzicht niet vooruitgegaan in de 10 jaren van ons bestaan. In een tijd van crisis zoals vandaag de dag, zou de mening van de Jaycees moeten worden gehoord. Dit is de tijd dat we als een leiderschap-organisatie essentiële informatie moeten geven, onze mening moeten uiten, de mensen moeten voorbereiden op de harde en moeilijke tijden die voor ons staan, en tevens gepaste trainingen geven.

4. Aan welke type projecten moet de Female Jaycees Curaçao werken en wat moet haar rol zijn in de toekomst?

*Gezien de grote problemen waarmee onze gemeenschap nu te kampen heeft, denk ik dat de Female Jaycees Curaçao de nadruk

*We moeten de jeugd opvoeden en motiveren; met het doel dat zij hun kinderen op een andere manier zullen opvoeden zodat er een nieuwe generatie groeit die niet alleen weet wat haar rechten zijn, maar in de eerste plaats voldoet aan haar plichten en werkt voor de verbetering van onze gemeenschap.

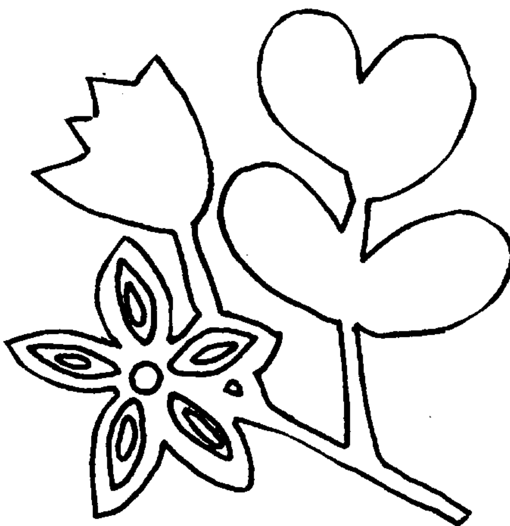
*De projecten die de Female Jaycees Curaçao nu moet uitvoeren zijn projecten die betrekking hebben op de gemeenschap. Er moet gewerkt worden aan kritieke kwesties die bedreigend zijn voor onze economische situatie en ontwikkeling. Voor de verbetering van deze gemeenschap vind ik dat de Female Jaycees Curaçao moet trachten een totale omwenteling binnen de gemeenschap te bewerken. Wij willen in opstand komen tegen de apathie, middelmatigheid, onverschilligheid, lafheid en "het geen verplichtingen willen dragen". Als een Jaycee leer je iets belangrijk, nl. je betrokken voelen bij je

projecten die noodzakelijk zijn voor de gemeenschap. Er is nog zoveel dat gedaan moet worden. We moeten voortgaan met kursussen voor de jeugd en volwassenen, zoals we dat in het verleden deden. Wanneer de leden betrokken zijn bij het uitvoeren van projecten die aanslaan in de gemeenschap, raken zij heel erg gemotiveerd. Niets stimuleert meer dan voldoening.

5. Hoe heeft U, Uw carrière, huisvrouw en de taak voorzitter te zijn van de Female Jaycees Curaçao gecombineerd?

*Een kwestie van "time management". Je moet je tijd van te voren plannen om goed te kunnen functioneren. Een agenda is een noodzaak.

*Als je een jaycee bent, hoef je je andere taken niet te verwaarlozen. Je moet weten wanneer je het langzaam aan moet doen en je moet prioriteiten kunnen stellen. Ik heb getracht om altijd mijn tijd eerlijk verdeeld te besteden aan

De tien voorzitsters van de FEMALE JAYCEES CURAÇAO:
1976 — Aileen Curiel
1977 — Erskine Page
1978 — Elumen Goilo
1979 — Ineke Cijntje
1980 — Yvonne Isidora
1981 — Raquel Geerman
1982 — Mavis Balborda
1983 — Margerie Mathew
1984 — Maria Bakmeyer
1985 — Ethlyn Hanley

stelling "Konose Nos Arte i Kultura",

... kinderen die meedoen aan een kermis, 1982, project "Feria pa mucha" ...

... presentatie van de Dominican Friendship Club bij het "Festival Folkloriko Multikolor ...

mijn taken als moeder en echtgenote, aan mijn werk en jaycee carrière. Het was niet altijd gemakkelijk, maar het lukte me aardig.

6. Wat doet U met al de ervaringen die U in deze organisatie hebt gekregen, nu U de 40 jaar bereikt hebt?

es Curaçao

*Nu ik 40 jaar ben geworden, ben ik bezig mijn ervaringen (die ik gekregen heb in deze organisatie) over te dragen aan mijn medemensen. Ik ben bezig in een jeugdorganisatie en werk hard mee aan de persoonlijke ontwikkeling van de groepleiders, zodat zij de kinderen die aan hen toevertrouwd zijn, kunnen opleiden tot goede burgers.

*Ik denk dat de Female Jaycees Curaçao meer betrokken moet raken met wat er om ons heen gebeurt. Wij moeten de problemen aanwijzen in onze gemeenschap en projecten uitvoeren die de situatie kunnen helpen. Begin verder zo vroeg mogelijk om leiderschaptrainingen te organiseren voor alle sectoren in onze gemeenschap.

*Mijn ervaring in dezen is dat je altijd prioriteiten moet stellen, vanwege je werk, je familie en de organisatie. Het zijn alle drie belangrijke aspecten in je leven. Er zijn ogenblikken waarbij het werk, de familie of de organisatie voorrang krijgt. Je moet je bewust zijn van de belangrijkheid van elk. Je moet je best doen om ze niet te verwaarlozen. Er zijn momenten dat je werk moet lijden; je moet er dan op letten dat je begrip krijgt van baas en / of medewerkers. Wanneer het je gezin aangaat, probeer je het een andere keer goed te maken vraag je nu om begrip en liefde om je te helpen. Wanneer het de organisatie betreft, vooral als het buiten je schuld is, dan ben ik ervan overtuigd dat je mede-leden begrip zullen tonen en je zullen helpen. Daarvoor zijn we ook vrienden. Als je dit in overweging neemt, heb je een succesvol jaar.

*De verkregen ervaringen zijn van groot belang voor alle aspecten in mijn dagelijks leven. Ik ben niet de enige die ervan geniet, maar ik deel ze ook met anderen, bij het geven van o.a. advies. Door mijn achtergrond in de Jaycees-organisatie komen vaak mensen bij mij voor advies, mijn mening of om een helpende hand.

*Ik geloof oprecht in de 40-jarige leeftijdsgrens. Wanneer een lid de leeftijd van 40 heeft bereikt moet zij al haar doelen in de organisatie bereikt hebben en is de tijd gekomen om verder te gaan. Dit is in wezen wat de Jaycees is. Het is beslist niet het idee om er voor altijd rond te blijven hangen. Wanneer je 40 bent, dan moet je uitgerust zijn met leiderschapkwaliteiten; en de gemeenschap heeft je nodig, hetzij in je werk, politieke partij, vakbond, directie van een gesticht, etc. Dit is een van de belangrijke zaken in deze organisatie.

7. Wat is Uw boodschap voor de toekomst?

*POSITIEF ZIJN, dat is het motto waar we naar streven en dat we handhaven.

POSITIEF DENKEN, dat is wat mij geleerd werd in de Jaycees. Positief zijn in denken en handelen; dat is ook het beeld dat de gemeenschap heeft van mijn afdeling de Female Jaycees Curaçao. POSITIEF ZIJN, dat is de sleutel voor succes en geluk.

POSITIEF ZIJN, dat is hetgeen ik geërfd heb van mi n voorgangsters, die een vonk hebben aangezet om grotere prestaties te leveren.

VOORBEREID ZIJN, zodat ik te allen tijde, het beste kan geven van mezelf; zodat ik nuttig kan zijn voor de medemens, de gemeenschap, de familie en de organisatie.

De filosofie van de oprichter van de Jaycees organisatie, Henry Giessenbier, was:

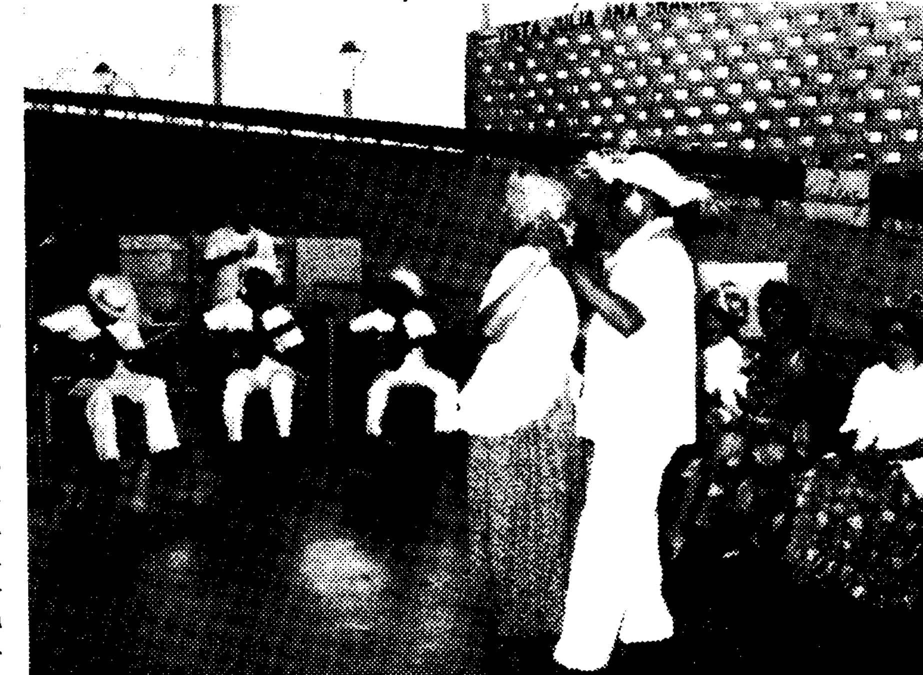
"Een beter systeem te creëren om de gemeenschap te dienen, het propageren van begrip en goede wil onder de volkeren en het werken aan een permanente wereldvrede".

Daar wij echter merken dat deze filosofie aan het verwateren is moeten wij trachten deze te ondersteunen en in leven te houden.

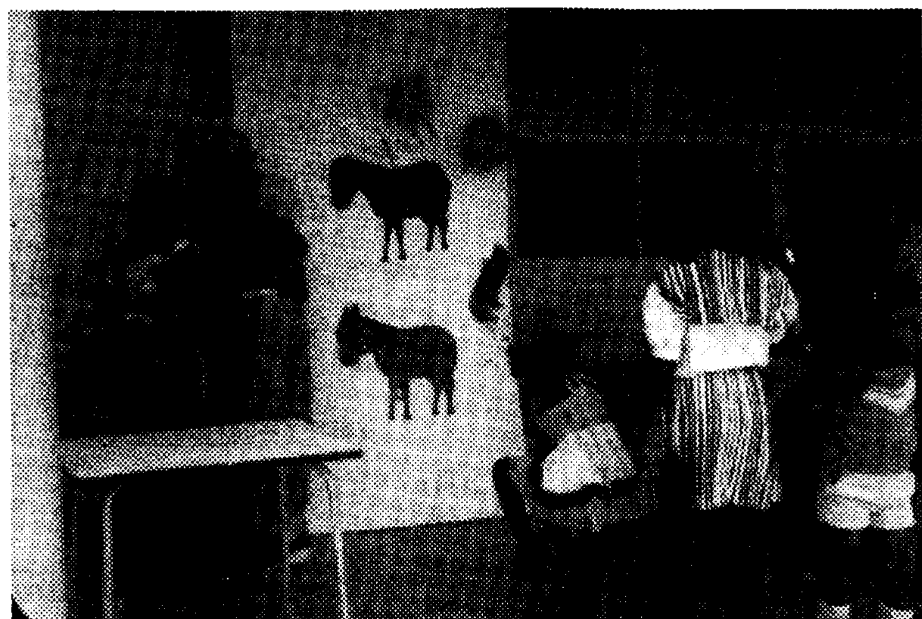
Onze 2 motto's zijn: POSITIEF ZIJN IN DENKEN EN HANDELEN EN VOORBEREID ZIJN; als deze twee gecombineerd en waargemaakt worden, dan krijgt U een heel mooi produkt, nl. een verantwoordelijke burger, een persoon die altijd zijn verkregen kennis en ervaringen aan een ander wil overdragen, een persoon die de gemeenschap en de mensheid wil dienen. ●

... defilé van de verschillende etnische groepen die hebben meegedaan aan het project "Festival Folkloriko Multikolor" in 1984 ...

... folkloristische dans, gepresenteerd door een blinden-paar in 1981, project "Nos tambe por" ...

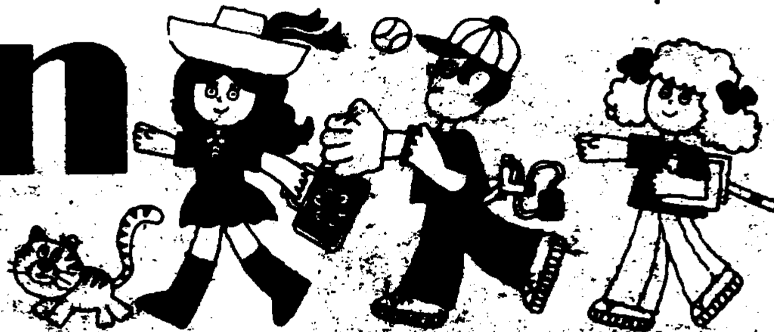
... motivatieproject in 1984 ...

... project "Bo gusta lesa", 1984; de ki·deren op de foto hebben een certificaat gekregen vanwege de door hen geschreven verhalen ...

Papilon

kinderpagina

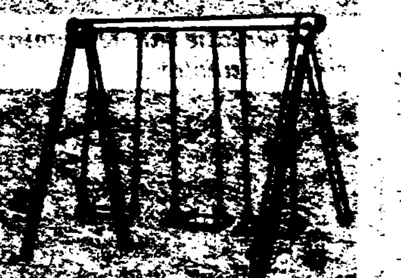

De schommel

[illegible] Ashley, heb je [illegible]

1. Jason got a new swing for his birthday.

[illegible]

2. [illegible] too [illegible] "Dad," he said. "The swing is too [illegible]. Can you fix it?" ([illegible] schommel was [illegible] "Papa", zei hij, "De schommel is te [illegible]. [illegible]?)

[illegible] Dad [illegible] couldn't find his [illegible] "Where is my hammer? I can't fix the swing without my hammer." ("Natuurlijk", zei papa. Maar ... hij kon zijn hamer niet vinden. "Waar is mijn hamer. Ik kan de schommel niet maken [illegible]")

4. Nobody could find the hammer. Dad was angry, "WHO TOOK MY HAMMER". Nobody answered. (Niemand kon de hamer vinden. Papa was boos. "Wie heeft mijn hamer weggenomen". Niemand antwoordde.)

[illegible] Jason and he sat down [illegible] his tears. Then he [illegible] something. [illegible] kan ik niet schom[illegible]" zei Jason en ging [illegible] huilde. [illegible] hij zich [illegible]

6. "Daddy [illegible], "I know where the hammer is!" [illegible] and found the hammer on.... his bed! ("Papaaa!" riep hij, "Ik weet, waar de hamer is". Hij rende [illegible] kamer en [illegible] ... op zijn [illegible])

7. "I'm sorry," he said. "Did you learn anything?" asked his father. "Not to play with your tools," Jason said and he [illegible]. ("[illegible] niet kwalijk", zei [illegible] zijn vader. "Ik mag niet met [illegible] gereedschap spelen", zei Jason met gebogen hoofd.)

8. "I'm glad you found it," said Dad. [illegible] went to the yard [illegible] the swing [illegible] ("Ik ben blij [illegible] schommel te maken. [illegible] had Jason toch nog een fijne verjaardag.)

Ashley Helmont

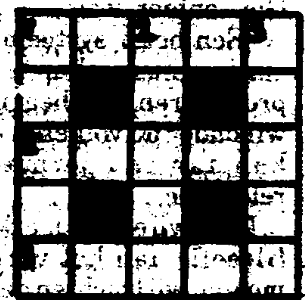

Simboe zoekt de aap.
hij kijkt bij de boom.
daar is de aap al.
dag aap je mag mijn pet,
zet de pet maar op je kop.
daar is de man uit de bus.
ha, ha, ha zegt de man.
daar maak ik een [tekening] van
de aap met de pet van
Simboe. hij mag een pet
van de man uit de bus!

Simboe in de tuin

GETEKEND EN geschreven door Gerard-Pieter Gooiker en en zijn moeder.

Puzzel van de week

1. Pa
2. Heb je nodig bij naaien
3. Er komt muziek uit

De oplossing en de gelukkige winnaar zullen op de kinderpagina van 25 oktober 1985 worden bekend gemaakt.

Kinderen, die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 31 oktober 1985 opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O. Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O. Box 122, Bonaire.

Duidelijk op de enveloppe vermelden: KINDERPUZZEL

WINNAAR van de vorige keer:

Maarten de Jong
Kaya Nikiboko zd. 3
Bonaire

Hij kan langs komen bij Redactie Amigoe Bonaire, [illegible]

[illegible] alle [illegible] hebben [illegible] nus Boekhandel.

Succes!

Hersengymnastiek

WEET JE nog hoe het gaat? Wie de meeste antwoorden goed heeft, mag op zijn beurt 10 vragen maken.

1. Welk zoogdier leeft in zee?
2. Hoe vaak worden de Olympische Spelen gehouden?
3. Noem vier planeten.
4. [illegible] rood rond verkeersbord met een witte [illegible] midden?
5. [illegible] heeft een spin?
6. [illegible] een stuk van zijn staart loslaten bij de [illegible]
7. [illegible] een voetbalteam?
8. [illegible]heidsbeeld?
9. [illegible] de aarde nodig om een maal om haar as [illegible]
10. [illegible] de spaghetti?

OPLOSSINGEN:

1. walvis
2. één maal in de vier jaar
3. de aarde, Jupiter, Mars, Venus, Saturnus, [illegible] rius, Neptunus
4. verboden in te rijden
5. acht
6. hagedis
7. elf
8. New York
9. 24 uur
10. Italië

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur

K.A. Erkelens Europeanus: Curaçaos politiek dichter

door Wim Rutgers

Een van de weinigen die hun poëtische bijdragen aan de Curaçaose Courant ondertekenden met hun volle naam was K.A. Erkelens. Hij droeg in totaal negen gedichten bij van verschillende lengte, waarbij de belangstelling voor politieke onderwerpen opvalt naast enkele satirische bi dragen. Bovendien gaf hij een uitvoerige schets van de toestand op Curaçao aan het begin van 1829. Reden om aan hem apart aandacht te besteden.

Noch Hartog, noch Krafft noemt K.A. Erkelens, maar via een bijdrage van De Gaay Fortman in de **West-Indische Gids** weten we toch iets over de dichter, die van beroep 'opzichter' was en al ongeveer 1805 op het eiland moet hebben gewoond. Waarom hij dan in 1818 met K.A. Erkelens "Europeanus" ondertekent is niet duidelijk, maar velen hielden in die tijd de blik Europa-waarts gericht.

De dichter was wel iemand met kennis en gaven. Hij kende zijn klassieken, had een grote belangstelling voor het wereldgebeuren en de eigen regio en het eiland. Hij schreef verdienstelijk qua taal en vorm. Hij hanteerde vormen als ode en satire en ging geen moeilijke en in die tijd zelden voorkomende vorm als het sonnet uit de weg.

Op 31 oktober 1818 schreef hij 'Jaargetyde der verlossing van Europa', waarin hij het lustrum van Napoleons nederlaag bij Leipzig herdacht. In 162 gepaard rijmende verzen die vlot lopen zonder al te veel grote woorden, uitroeptekens, tussenwerpsels etc. geeft hij een overzicht van de Corsikaan die heel Europa verovert, zodat iedereen wanhoopt, maar "Hy die alles ziet en weet/zag in ontferming op ons leed". In Rusland wordt Napoleon teruggedreven door de dappere Kozakken van de 'groote keizer aller Russen'. Daarna wordt hij bij Leipzig verslagen, terwijl Wellington vanuit het zuiden Frankrijk binnenrukt. Nu zit hij op Sint-Helena; God heeft ons verlost!

"God zag op ons ook uit den hoogen
En brengt ons weer aan 't moederland..."

Uit dit citaat volgt wel dat Erkelens zich Curaçaos ingezetene voelt, ondanks zijn ondertekening met Europeanus.

Op 13 mei 1820 schrijft hij de satire "De oude en de jonge beer". Een satire is een literatuurvorm waarbij aanvankelijk de zwakheden van één persoon, later een ongewenste maatschappelijke toestand op geestige wijze aan de kaak wordt gesteld; ze gaat rechtstreeks terug op de klassieke oudheid. De eerste **ad hominem** gerichte vorm wordt ook wel paskwil genoemd. En dan komen we op bekend terrein, dat ons iets meer over de vermoedelijke dichter laat weten.

In 1806 wordt de maker van een paskwil — een anonieme spotternij of spotschrift op een persoon in woord en beeld — C.J. Erkelens zelfs van Curaçao verbannen! Bij Krafft komt ene C.J. Erkelens voor, en die naam wordt ook gebruikt in de **West-Indische Gids**, 1941, p. 255, waar B. de G(aay) F(ortman) in een bladvulling over het bewuste paskwil schrijft, voorstellende "en geschilderde liggende ezel, onderdrukt door de zwaarte van zijn last, bestaande in manden en zakken, en van agter bezoedeld met bloed, houdende het hoofd omgekeerd en de mond half open als spreekende", waar boven geschreven "Het wapen van de voormalige Spartaansche Republiek" en eronder "a furore monarcharum libera nos Domine".

C.J. Erkelens, opzichter van Coerman, deelt mee de maker van het prentje te zijn... Hij gaat zelfs de gevangenis in, maar drie weken later schrijft de Raad van Politie over een "Kornelis Anthony Erkelens", die zich onledig heeft gehouden in de gevangenis, met het beschilderen van de muur met bijschriften die uit dezelfde geest voortkomen, als waarmee hij bezield moet geweest zijn bij het vervaardigen van de hierboven aangehaalde tekening. De raad gaat het zien, waarbij Erkelens verklaart dit alleen uit tijdverdrijf gedaan te hebben. De raad verwijst de zaak naar de Gouverneur en besluit Erkelens deze eilanden te ontzeggen... Tot zover de hoofdzaken die De Gaay Fortman vertelt. C.J. Erkelens en K.A. Erkelens zijn dus dezelfde persoon! In het archief moet de oplossing voor het verschil van de voorletters te achterhalen zijn. Misschien heeft gouverneur Chanquion, aan wiens journaal C.J. ontleend is, zich vergist. Als deze K.A. Erkelens dezelfde is als onze dichter is het vonnis waarschijnlijk niet uitgevoerd. Dat is ook heel goed mogelijk omdat op reeds 22 december de Engelsen met hun veroveringsplannen het eiland bedreigen en het 1 januari 1807 ook inderdaad veroveren. Voorlopig houd ik het erop dat K.A. Erkelens onze dichter is, en van beroep dus 'opzichter' bij Mr. H. Coerman, die van 1767 - 1779 fiscaal is geweest.

Al eerder waren er op Curaçao paskwillen verspreid, die tegen gouverneur Lauffer gericht waren, het klassieke genre was kennelijk populair. Zo schrijft K.A. Erkelens nu een satire, onder een motto van de beroemde Franse dichter en criticus Boileau (1636-1711) aan wiens 'satires VIII' hij ontleent. "De achtste satire verwijt aan de mens zijn boogmoed en beweert aan te tonen, dat hij niet hoger staat dan het dier; de ezel, die de gekkigheden van de mensen gadeslaat, beslist: 'Ma foi, non plus que nous, l'homme n'est q'une bête'.

In aanvankelijk zeer regelmatige alexandrijnen, maar daarna een vrijere versvorm, vertelt Erkelens dat een beer op jacht gevangen is genomen en moet leren dansen, wat hij goed doet, De dieren zijn vol bewondering als hij terugkomt. Maar als daarna een jonge beer gevangen wordt en moderne dansen leert, die hij toont bij terugkomst, raakt de oude beer uit de gratie. Enkele jaren later beproeft Erkelens het satirische genre nog eens met een korter gedicht, 'De straathond en de hofhond': een straathond benijdt aan de ene kant de zorgeloosheid van een bulhond die een buitengoed moet bewaken en dagelijks goed gevoed wordt, maar aan de andere kant aan de ketting moet liggen, iets wat de straathond nooit zou willen, hij heeft zijn vrijheid veel te lief.

Naast de volledige naam komen we ook de initialen K.A.E. tegen, waarvan ik hier maar aanneem dat daarmee ook Erkelens aangeduid wordt. Onderwerp, genre en stijl verraden overeenkomst. Hartog schreef in **Luis Brion, de Admiraal-Financier** (1968) dat K.A.E. Klaas A. van Eekhout is, de zendeling- onderwijzer van Aruba (1822-1831), maar waar haalt hij dat 'van' vandaan in K.A.E.; en bovendien noemt hij deze elders Klaas van Eekhout of Klaas E. van Eekhout. Ook G.G. van Paddenburgh noemt de heer K. van Eekhout... Ik houd het dus meer op Erkelens.

Nu iets over zijn politieke gedichten. De Griekse-Turkse oorlog werd de afschuwelijkste godsdienst- en rassenoorlog van de eeuw genoemd. Phoel dichtte in 1826 over een nederlaag van Grieken na bloedige strijd; Erkelens dichtte al twee jaar eerder, op 31 januari 1824, zi n sonnet"Klinkdicht op de overwinningen door de Grieken op de Turken behaald."De oorlog moet dus ook hier indruk hebben gemaakt, en de sympathie ging uit naar de Griekse vrijheidsstrijders.

Niet veel dichters hebben zich in de *Curaçaosche Courant* aan deze traditionele, maar moeilijke sonnetvorm gewaagd; ze was in deze periode van de literatuurgeschiedenis ook niet zo in trek. Maar Erkelens hanteert de vorm wel een keer, evenals anonieme Spaanstalige dichter in 1863.

Twee kwatrijnen en twee terzinen (in alexandrijnvorm in dit geval zelfs) moeten hierbij voldoen aan een bepaald rijmschema (waaraan de dichter op een kleine vrijheid van een extra rijmklank in het sextet zich inderdaad houdt), en een wending tussen octaaf en sextet (die hier niet zo duidelijk is, omdat er twee wendingen zijn, in elke terzine een). Erkelens maakt er toch een verdienstelijk gedicht van.

Nog een keer verheft Erkelens zijn stem in een lang gedicht "Beschouwing van de voormaligen en tegenwoordigen toestand van Curacao", op 7 januari 1829. Als gedicht is dit nog het minste, maar het geeft een beeld van Curaçao aan het begin van de 19de eeuw. Volgens W.E. Renkema's dissertatie over het Curaçaose plantagebedrijf was de oogst van 1827/1828 uitzonderlijk goed, terwijl het jaar erop slechts hier en daar voldoende zaaizaad geoogst kon worden, door insektenschade. Vandaar de klaagzang waarschijnlijk, en de toename van diefstal door pure honger! Andere bijzonderheden die meegedeeld worden zijn bijv. de overwinnin-

(doorlezen op pag. 14)

Van den voormaligen en tegenwoordigen toestand van Curaçao.

"Blyft dit gewest als in 't vergeetboek staan,
"Een doodsche plaats die dreigt te niet te gaan."
Maar vriend! daar is een betren tyd te hopen,
De haven is voor elk thans vry en open,
Ligt komen eens die oude dagen weer,
Gy zegt: "Dit is een wensch, en ook niet meer;
"Ik zie myn schuld door nieuwe schuld vergrooten,"
Myn vriend: dit is op hooger last besloten,
De Koning is doorzichtig, wys en goed,
't Geen ons het best van hem verwachten doet.
Blyf maar gerust; al 't geen dien Vorst zal wyzen,
Dat kunnen wy als goed en billyk pryzen.
Gy weet, geen land kan zonder regt bestaan,
En valt U thans die schatting zwaar, welaan,
Het staat U vry den Vorst dit voor te dragen
Geen onderdaan verbiedt hy ooit te klagen
Die goede Vorst verdient toch onzen dank
Voor 't plaatsen hier van eenen wisselbank.
Die bank kan nog den handel weer opwekken,
En 't algemeen tot nut en voordeel strekken,
En lukt dit niet, gaat alles niet naar wensch,
De beste Vorst is maar een mensch,-
Gelukkig dat 't algemeen nog wat met werken
Verdient daar men de stad zoo gaat versterken,
't is waar, als eens dien arbeid is gedaan,
Dan zien wy hen op straat weer ledig staan,
Niet zelden hoort men dan van diefstal spreken,
Byzonder als de toevoer komt te ontbreken,
't gebeurd ook wel dat iemand dan op 't land
Door Negers wordt omringt en aangerand,
Die, daar zy hem van nood en honger klagen,
Met dreigen of geweld zyn beurs afvragen,
Of dwingen hem daartoe met een mes of pook;
Doch dit geschiedt in andere landen ook. —
Gelukkig dat nu nog een jaar te voren,
Zooveel mais dat nuttig voedzaam koren
Gezameld is, dat de gemenen man
Voor weinig geld die nu nog krygen kan. —

Hierom myn vriend! Laat nog den moed niet zinken,
Ligt zien we eens hier het goud van Peru blinken,
Wanneer dat Groot Kanaal eens raakt voltooid,
Ligt worden wy dan ryker nog dan ooit.

Wanneer men wil een vergelyking maken,
Van vorige en van nog bestaande zaken,
Hoe alles in dit ondermaansche dal'
Zyn opkomst heeft en dan weer neigt ten val;
Hoe alles hier verandert voor onze oogen,
Dan staan wy van verwondering opgetogen;
En vraagt of zoekt gy naar bewys, ô dan
Geeft Curasau hier 't treffends voorbeeld van.

Men vond op dit weleer gezegend Eiland,
Een vruchtbren grond met schoon en heerlyk weiland'
En hofjes daar elk kon zyn lust voldoen,
Aan smaaklyk ooft geplant in 't eelste groen;
Vruchtboomen die in menigte daar stonden.
En rank gewasch geplant in goede gronden.
Men kweekte zelfs voorheen ook d'indigo,
Dien kostbren plant - Maar is dit nu nog zoo?
Is alles nog in dezen stand gebleven?
Wie kan hier op een gunstig antwoord geven?
Een planter roept met schreijende oogen, Neen!
't is nu niet meer zoo als het was voorheen,
En zucht...maar ach! wat baten al die zuchten,
Zyn hofje staat verdroogt en zonder vruchten;
Zyn vee verdwaalt op velden zonder gras;
Het graan verdort, men vreest een misgewas.
Men weet hoe hier de Oranje boomen bloeiden,
Hoe weilig 't hout in digte bosschen groeiden,
De bergen zelfs, hoe hoog ook, waren toen
Niet kaal als nu, maar overdekt met groen.
De luchtstreek wordt van tyd tot tyd al drooger,
En niettemin, de lasten klimmen hooger;
De pest regeert in zyne schapen kraal,
Te voren wist men nooit van deze kwaal.
Helaas! niets is bestendig hier op aarde,
De beste zaak verliest haar glans en waarde.
ô Gy myn vriend die daar zoo zit en treurt,
Denk slechts dat niets hier by geval gebeurt.
Gy ziet welligt een betren tyd eens komen,
"Neen," zegt hy, "Neen, die hoop is ons benomen,
"Want nademaal de Vaste Kust thans vry,
"Geworden is van Spanjes heerschappy,
"En handel dryft met alle Europeanen,
"Zoowel als met de Noordamerikanen,

***

Myn wensch is, en hier mêe zal ik besluiten,
Dat nooit geen kwaad van binnen of van buiten,
Ons meer genaakt, maar dat de tegenspoed,
Verwisselen in geluk en overvloed.

K.A.E.
7 januari 1829

Ivan Lendl en John McEnroe: de tennisgiganten

Gedurende een tennisseizoen worden tientallen toernooien gespeeld. Er is onderhand geen zichzelf respecterende stad, die géén Grand Prix-toernooi op de kalender heeft staan. Tussen die massa tennis- ontmoetingen steken drie toernooien, gemeten naar belangrijkheid, met kop en schouder boven de rest uit. Roland Garros (Parijs), Wimbledon (Londen) en Flushing Meadow (New York).

Elk van deze drie heeft zijn eigen image. Wimbledon, waar op gras wordt gespeeld, wordt wel de tennistempel genoemd. De traditie van meer dan een eeuw toptennis vult de atmosfeer. Wimbledon winnen is een droom voor iedere tennisser. Roland Garros, waar op gravel wordt gespeeld, heeft zijn eigen charme. Met een ruime traditie gezegend, is het meer en meer een toernooi voor gravelspecialisten aan het worden. Met name Zweedse spelers hebben die specialiteit aardig onder de knie. Bjorn Borg en Mats Wilander wonnen „Parijs" respectievelijk vijf en twee keer.

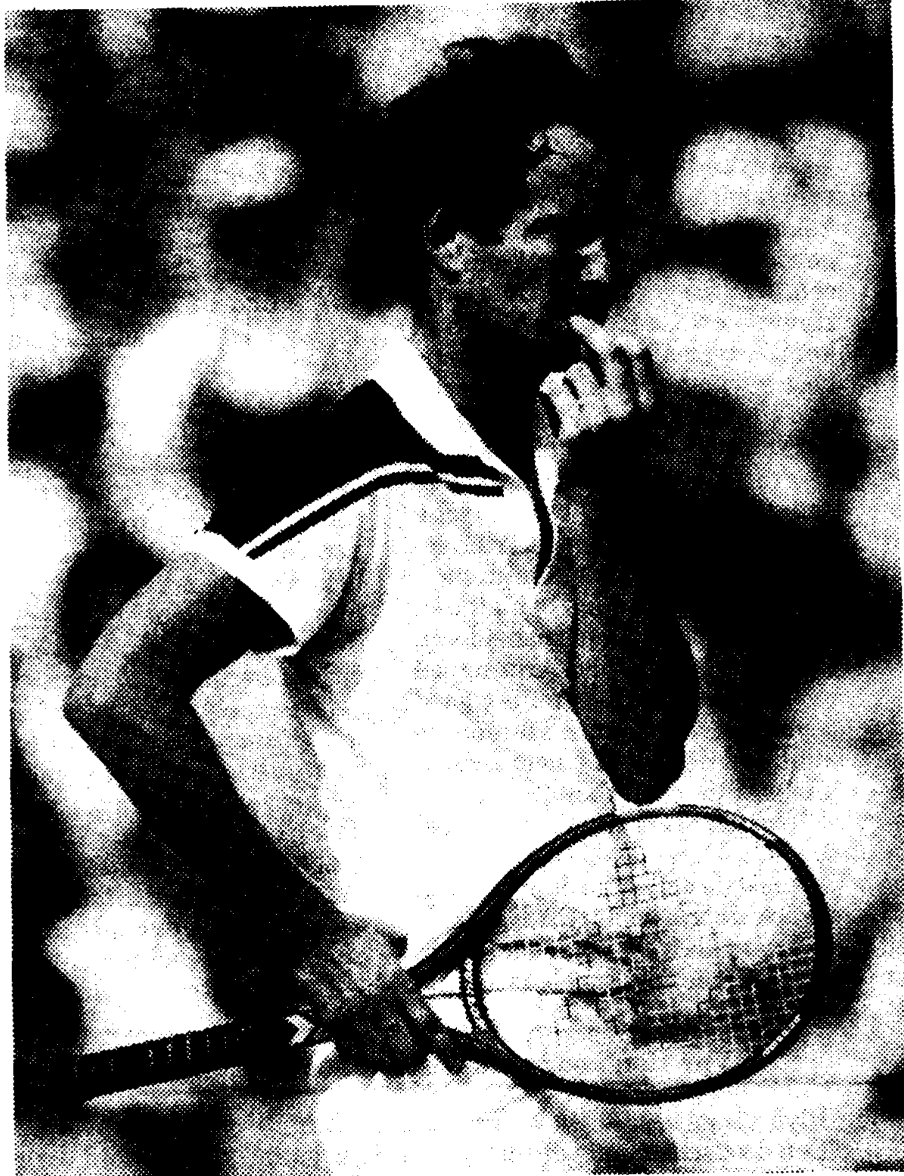
Flushing Meadow, waar op kunststof wordt gespeeld, lijkt op weg primus inter pares te worden. De U.S. open is een aardige afspiegeling van de American way of life: gekker, groter en grimmiger. Men weet er een sfeer te creëren, die niet alleen chauvinistisch is, maar zich vooral kenmerkt door een opgefokte spanning.

Sinds het toernooi voor de U.S. open-titel op Flusing Meadow wordt afgewerkt — en dat is sinds 1978 — wisselden de Amerikanen Jimmy Conners (drie maal) en John McEnroe (vier maal) elkaar als winnaars af. Vorige maand werd met die traditie gebroken. De Tsjech Ivan Lendl kegelde, tot ontsteltenis van al wat Amerika is, McEnroe van de baan.

UNIEK

De U.S. open is een uniek toernooi. In het Amerikaanse blad Tennis werd een honderd pagina's dikke special aan Flushing Meadow gewijd. Het blad doet daarin een poging het unieke van dit toernooi onder woorden te brengen.

Het komt ongeveer op het volgende neer. De U.S. open staat voor New York. Het is New York. Strijd is een deel van het dagelijks leven in the big apple. Was het niet Frank Sinatra zelf die zong: „If I can make it there, I'll make it anywhere". Die sfeer, die levenshouding, is gedurende twee weken in de vorm van een tenniswedstrijd te proeven. Het toernooi is meedogenloos, super- commercieel, chaotisch en overbetaald. Nergens ter wereld is het publiek zo lawaaiïg, zo onbeschoft ook vaak. Flushing Meadow is een tenniskermis, waarbij de aristocratie van Wimbledon en de charme van Roland Garros dreigen te

... John McEnroe ...

verbleken. Een tenniskermis ook, waarop alleen de allersterksten overeind blijven. Spelers verafgoden dit toernooi of haten het. Jimmy Conners behoort tot de eerste categorie.

„De mensen eisen hier honderd procent inzet. Ze willen bloed zien, ze willen spelers zien knokken voor ieder punt. Wie zich op een dergelijke wijze manifesteert, krijgt de steun van het publiek", aldus Conners, die als tennisser aan bovenstaand beeld beantwoordt.

De finalist van Wimbledon '85 Kevin Curren, denkt er iets anders over. „Een atoombom op het park is wel het minste dat ze kunnen doen. Ik haat dit toernooi met al dat lawaai. Het is slecht georganiseerd en je kunt je er niet fatsoenlijk concentreren."

MCENROE

Nog vóór de U.S. open was McEnroe zijn eerste plaats op de A.T.P.-lijst kwijt geraakt aan zijn schaduw Ivan Lendl. De twee tennissende anti-polen strijden al enige jaren om die eerste plaats.

Tot nu toe werd die strijd vrij comfortabel door de Amerikaan gewonnen. In 1984 won hij bijvoorbeeld 82 van zijn 85 gespeelde partijen. Van Lendl verloor hij de finale op Roland Garros, van Armitray tijdens het toernooi van Cincinatti en van Sundström tijdens de David Cup-finale. In 1985 liep het minder met Big Mac. Roland Garros en Wimbledon betekenden een vroegtijdige uitschakeling. In een interview met C.B.S. televisie kwam McEnroe met de volgende uiteenzetting:

„Het is moeilijk aan de top te staan. Moeilijk in die zin, dat de hele wereld geïnteresseerd is in de mens McEnroe. Ik ben er juist het type niet naar om me op dat front bloot te geven. Er worden dingen van me verwacht, die ik niet wil of kan waar maken. Dat legt een druk op je die ieder jaar groter wordt. Ik wil beoordeeld worden als tennisser. De rest is bijzaak.

Wat ik verder allemaal doe, dat zou de mensen en de pers koud moeten laten. Maar zo werkt het jammer genoeg niet. Het is de belangrijkse oorzaak van het feit, dat het aan de top blijven ieder jaar moeilijker wordt."

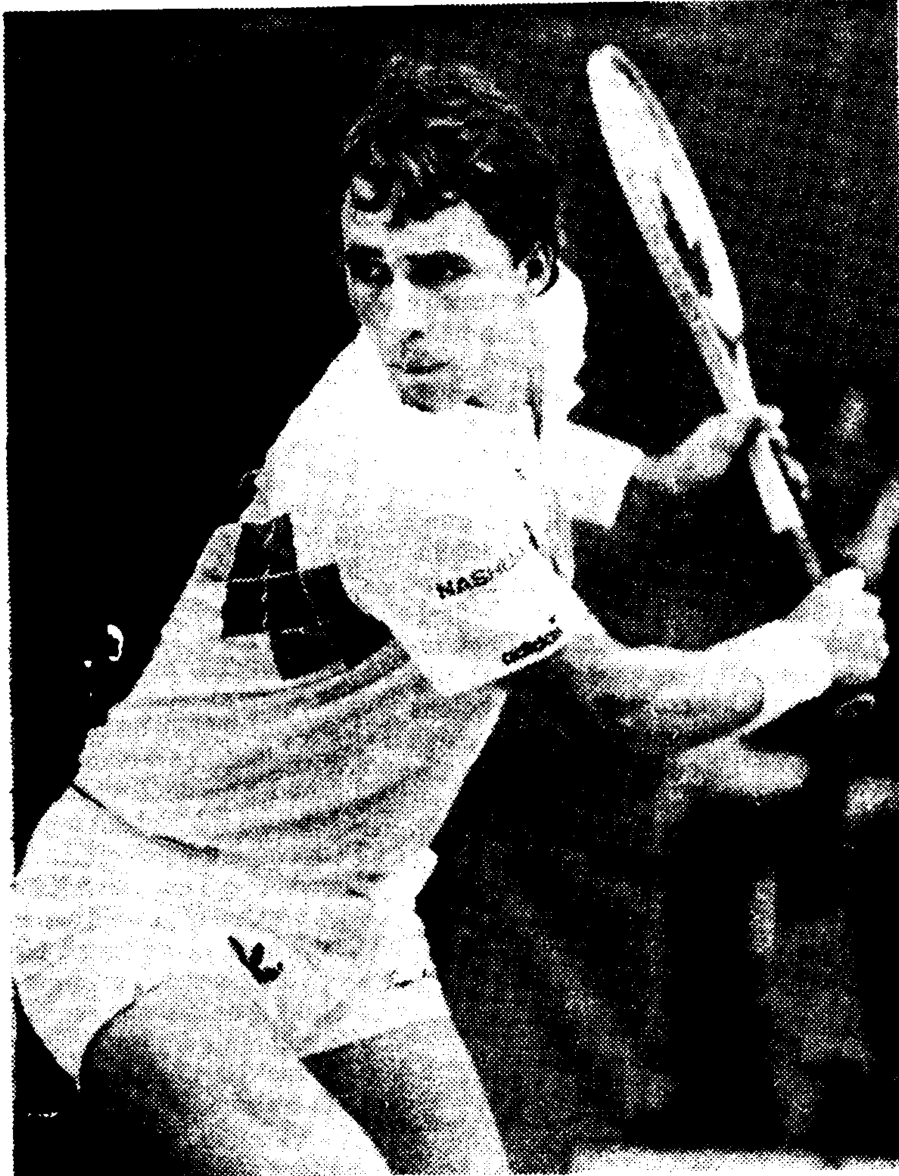
Zelf een laconiek type als John McEnroe komt er niet onder uit. Sportroem veroorzaakt spanningen, waartegen slechts weinigen bestand zijn.

LENDL

Ivan Lendl is, ondanks het feit dat hij reeds jaren succesvol tennist, nog steeds de grijze muis van de tenniswereld. Hij heeft zelfde aansprekende teksten en vertoont tijdens de match robotachtige trekjes. Waar zijn Amerikaanse rivaal — tot vervelens toe — gesticulerend de scheidsrechters bestookt, daar staart Lendl wezenloos „ins blaue hinein". Hij heeft ook iets van de anti-sportheld. Bijna overal ter wereld haalde hij eerste prijzen binnen, maar in de belangrijke toernooien mislukte het vaak op een haar na.

Zo stond hij al drie maal eerder in de finale van Flushing Meadow en even zovele keren werd hij verslagen. Lendl wordt door insiders ook wel een gemaakte tennisser genoemd. Door immense trainingsarbeid heeft hij een niveau bereikt, dat voor natuurtalenten als McEnroe, Becker en Wilander met minder arbeid te bereiken is. Het pleit voor de fantastische instelling van Tsjechische Ivan, dat juist hij momenteel de A.T.P. lijst aanvoert.

... Ivan Lendl ...

MCENROE — LENDL

De geplande finale was voor de U.S.-open 1985 door de plaatsings- volgorde McEnroe — Lendl. En de voorzienige blik werd bewaarheid. In een boeiende strijdlustige halve finale klopte McEnroe de Zweed Wilander in vijf sets.

Voor de Amerikaan was het zoals hij na afloop verklaarde, één van de zwaarste wedstrijden uit zijn loopbaan geweest. De setstanden spreken voor zich: 3—6, 6—4, 4—6, 6—3 en 6—3. De dag na deze slopende vijf-setter moest hij in de finale aantreden tegen Lendl. Zijn halve finale-partij tegen de geblesseerde Conners, aan wie ook de tand des tijds gaat knagen, verliep probleemloos. Ontspannen werkte de Tsjech zich naar de finale. McEnroe — Lendl dus, ondanks alles nog steeds gezien als de absolute nummer één tegen de „eeuwige" nummer twee. En eindelijk had de schuchtere Lendl de frustraties van zich afgeschud. Hij speelde voortreffelijk tennis: diep en foutloos vollerend. Zijn forehand met name was onbespeelbaar. Zeer geconcentreerd stuurde hij zijn rivaal naar de slachtbank.

Sinds Lendl wordt getraind en gecoached door de Australische oud-kampioen Tony Roche, is zijn traditioneel zwakke volley een succesvol deel geworden van zijn slagen- repertoire. Via 7—6 (7—1 in de tie-break), 6—3 en 6—4 schreef Lendl op zondagmiddag 8 september geschiedenis.

De tenniswereld kan met belangstelling uitkijken naar het vervolg van deze gigantenstrijd getuige het commentaar van McEnroe na de wedstrijd.

„Ivan Lendl heeft verdiend gewonnen. Hij was **vandaag** beter dan ik."

PIETER KROL

Grote vraag voor VS-president: maar hoe

Gorbatsjov en Reagan: negen uur met elkaar praten

WASHINGTON — In totaal negen uur praten met de Russische leider Mikhail Gorbatsjov. Hoe, op welke manier en vooral: waarover? Dit zijn de vragen waarmee president Ronald Reagan en zijn naaste stafleden zich thans nadrukkelijk bezig houden, nu de topbijeenkomst in Genève snel nadert.

De voorbereidingen van de president op zijn ontmoeting met de Russische leider verlopen volgens een tevoren zorgvuldig opgezet scenario. Daarbij gaat men er van uit dat de president inmiddels grote ervaring heeft in het zich prepareren op belangrijke gebeurtenissen en dat hij straks, gesteund door zijn politiek instinct en intuïtie, vol zelfvertrouwen zal plaats nemen tegenover zijn grote tegenspeler: Mikhail Gorbatsjov. Maar òf dat voldoende zal zijn tegen de snelle, slimme en vooral slagvaardige strateeg uit het Kremlin zijn sinds diens opmerkelijk sterke optreden in Parijs twijfel gerezen.

Vandaar dat de aanloop van Ronald Reagan naar de samenkomst op 19 en 20 november toch niet helemaal vrij is van zorgen en spanning. En er binnen de staf verschillend wordt gedacht over het 'klaar stomen' van Ronald Reagan voor wat algemeen wordt beschouwd als het belangrijkste diplomatieke evenement van zijn presidentschap.

CHARME

Onder auspiciën van het ministerie van Buitenlandse zaken, het zogenaamde State Department, vindt er dezer dagen een seminar plaats van verschillende Sovjetexperts in de Verenigde Staten. De bedoeling van dit seminar is ook dat het extra studie- materiaal oplevert voor de Russische spoedcursus van Ronald Reagan. En mogelijk zelfs een uitbreiding van het aantal Rusland- experts, dat de president al tot zijn beschikking heeft.

Die experts geven de president telkens zo duidelijk en beknopt mogelijk dag in dag uit informatie over de politieke, militaire, sociale en economische structuur van Rusland. En ofschoon niet verwacht wordt dat de twee leiders diep zullen ingaan op de details van de wapen- onderhandelingen, omvat het huiswerk van president Reagan toch ook het doen van meer feitenkennis over de nucleaire arsenalen van beide landen. Om de sleur van het huiswerk zoveel mogelijk te breken, toont men in het eigen filmzaaltje van het Witte Huis ook films en lichtbeelden over Rusland en zelfs is het de bedoeling om met behulp van een goed acterende ambtenaar de ontmoeting in scène te zetten, zodat er voorafgaande aan Genève, minstens een paar repetities kunnen plaats vinden.

Aanvankelijk ging men er van uit dat de 74-jarige Ronald op de kracht van zijn bekende charme en gevoel voor public relations met een gerust hart naar het grote politieke wereldtoneel in de Zwitserse grensstad kon afreizen. Hij gold immers als de grote 'communicator', die als geen ander het media-evenement van de topontmoeting zou kunnen uitbuiten. Maar nu zijn twintig jaar jongere tegenspeler Gorbatsjov in Parijs met een verrassend gemak dezelfde kwaliteiten etaleerde, is men in Washington lang niet meer zo zeker van zichzelf en broeit er in de naaste omgeving van de president wel degelijk een soort onrust. Er moet maar worden afgewacht of die bij de voormalige filmacteur op zijn oude dag toch nog tot een mate van plankenkoorts zal leiden.

• Gorbatsjov: twintig jaar jonger.

BITBURG

Om de president zoveel mogelijk op zijn gemak te stellen, heeft men speciaal voor de voorbereiding van de topontmoeting drie oudgedienden van de presidentiële staf ingehuurd. Om te beginnen Michael Deaver, de man van wie wordt beweerd dat hij van Ronald Reagan de grote televisiepoliticus heeft gemaakt. Deaver is de vertrouwde Reagan-regisseur, die een sleutelrol heeft gespeeld in de overwinning destijds op Jimmy Carter en opnieuw in de herverkiezing van de president. Hij verliet het Witte Huis om zich als particulier public- relationsconsultant te vestigen, kort na de rellen over het beruchte bezoek van Ronald Reagan aan de militaire begraafplaats van Bitburg in West-Duitsland, waar ook SS'ers begraven liggen. Dat omstreden bezoek was namelijk voorbereid door Michael Deaver.

Even leek het er op dat het daarom gedaan was met de hechte vertrouwensband tussen deze presidentiële adviseur en vooral first lady Nancy Reagan, die hem door de jaren heen misschien wel de meest invloedrijke positie in het Witte Huis heeft gegeven. Maar nu hij — zij het op tijdelijke basis — opnieuw is aangetrokken, lijkt het er op dat Nancy Reagan haar boze gevoelens over Bitburg opzij heeft gezet en dat ook zij, gezien de grote belangen die er op het spel staan, kiest voor het beste advies van typische Reagan- kenners. Daartoe behoren behalve Deaver ook de presidentiële opinie-peiler Richard Wirthlin en de vroegere tekstschrijver en campagne- adviseur van het Witte Huis Kenneth Kachigian.

VLOT

Vooral deze drie concentreren zich nu op de vraagstelling hoe Ronald Reagan het best kan worden voorbereid en aan hun lippen hangen de twee mannen die uiteindelijk beslissen over het studie- en oefenprogramma van de president. De chef staf van het Witte Huis: Donald Reagan en de nationale veiligheids- adviseur Robert McFarlane. Zij controleren en coördineren de drie verschillende groepen van experts en de adviseurs, die zich speciaal met de voorbereidingen op de ontmoeting met Mikhail Garbotsjov bezig houden en daarom ook voortdurend met de kardinale vraag: hoeveel moet de president voorbereiden en oefenen?

Zij proberen als maar met achtergrond- informatie over Rusland en zijn leiders in zijn hoofd te stampen? Of is het beter Ronald Reagan vooral Reagan te laten blijven. En dus zichzelf? Dit laatste is de grote slogan van de 'klaarstoom- techniek', die vooral Michael Deaver uitdraagt. En hij staat nog altijd te boek als de grote media- tovenaar van het Witte Huis. Anderen beweren echter dat een simpele, maar vlotte benadering van het topgesprek door de snelle en energieke Gorbatsjov onmiddellijk zal worden uitgebuit. Dat het voor de president wel degelijk noodzakelijk is om zich ditmaal zo grondig mogelijk voor te bereiden.

Uit hun kring is al gewaarschuwd dat de president nog heel wat huiswerk zal moeten verzetten; omdat de Rusland-kennis die hij zich tot nu toe heeft eigen gemaakt, hun eigenlijk duidelijk is tegengevallen. Niet alleen wat betreft de feiten en details over het land, het volk en zijn leiders, maar vooral ook wat betreft de nucleaire bewapening, waar het in de ontmoeting tussen de twee leiders in de eerste plaats om gaat.

Tegen deze zware opstelling zal een expert als Michael Deaver zich zeker verzetten. Hij zal er dan opnieuw op wijzen dat Ronald Reagan het beste opereert vanuit de algemene principes, waarmee hij sinds jaar en dag vertrouwd is. Dat voor hem de 'praatstof' weliswaar duidelijk moet zijn, maar in ieder geval ook eenvoudig dient te blijven.

En dat er ruimte moet zijn voor de bekende voorkeur die de president heeft voor anecdotes. Want daarmee stuurt hij — dat is zo vaak bewezen — ook de moeilijkste gesprekken in de door hem gewenste richting. Nee, zeggen andere experts en adviseurs.

RETHORIEK

Deze groep wordt bijgevallen door oud-president Richard Nixon, die Reagan op verzoek van de Witte Huis-staf bijles geeft in het praten met de Russische leiders.

Richard Nixon, die zijn ervaring daarin destijds heeft opgedaan met Leonard Brezjnev, houdt Reagan inderdaad voor om zich straks in Genève zo sober en diplomatiek mogelijk op te stellen. En vooral elke vorm van rethoriek te vermijden. Ook geen preken over mensenrechten en het zich begeven in verhitte discussies over de waarde en betekenis van communisme en democratie, zoals volgens Russische bronnen wèl gebeurd is, toen in het afgelopen voorjaar een groep hoge Russische autoriteiten een bezoek bracht aan het Witte Huis.

Richard Nixon weet inmiddels dat Ronald Reagan in dit opzicht gemakkelijk te verleiden is. Ook voor zijn ontmoeting het vorig jaar met de toenmalige minister van Buitenlandse zaken Andrei Gromyko had hij president Reagan met klem op het hart gedrukt zo rustig en sober mogelijk te blijven.

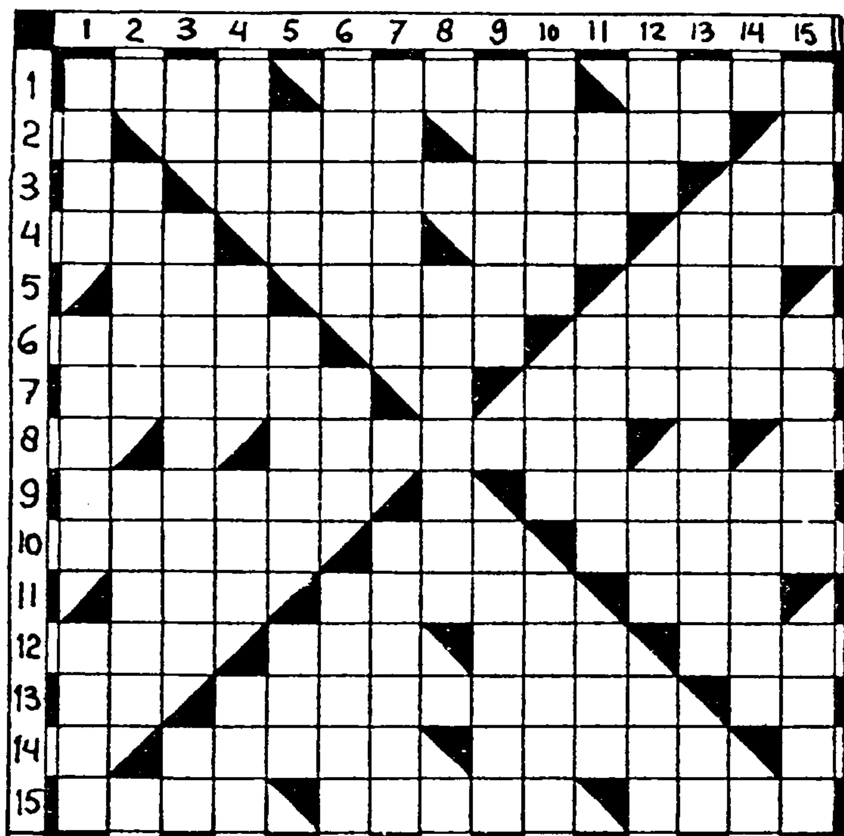
Een advies, zo bleek later, dat Ronald in enkele felle discussies met Gromyko, duidelijk aan zijn laars lapte.

Wàt zich toen bij het open haardvuur in de Oval Room van het Witte Huis precies heeft afgespeeld, is niet naar buiten gekomen. Maar gezien het weer aantrekken van oud-president Nixon als adviseur- instructeur voor het gesprek met Gorbatsjov, mag worden aangenomen dat daarin een herhaling van de preek tegen Gromyko niet gewenst is. En Ronald Reagan op het hart zal worden gedrukt om ditmaal toch vooral goed naar Richard Nixon te luisteren. (Haagsche Courant) ●

• Reagan: 'Vooral goed naar Nixon luisteren'.

Kruiswoordpuzzel

Horizontaal
1. hoofddeksel
   bui
   eiland bij Sumatra
2. voorwerp van spot
   drijfkracht
3. pers. voorn.woord
   simpel
   Chinese munt
4. muzieknoot
   scheepstouw
   rivier in Nederland
   baal
5. dicht opeen groeiend bosje
   planten
   zetel
   vruchtbaar
6. inwoner van Europese
   hoofdstad
   blut
   Braziliaanse rubberboom
7. partijblad
   overleg
8. kloek, flink
9. zuiver
   gesmolten varkensvet
10. vereniging van grote bedrijven
    paardje
    bekoorlijk
11. lijm
    ouderwets kraam-verpleegster
    dun stuk hout
12. drinkplaats voor dieren
    laag
    honingdrank
    deel van een schip
13. slee
    de plaats van de zon op 21 maart
    bijwoord
14. minerale modder
    glazuur
15. Nederlandse rivier
    drukkende lasten
    verdrag

Verticaal
1. woning
   kwaad
   dikke vettige rook
2. metaal
   uitbouw
3. daar
   bosplant
   muzieknoot
4. aanw. voorn.woord
   vrouw van Jakob
   European
   verbindingsstuk
5. tennisterm
   projektiel
   onbep. voorn.woord
6. planeet
   zuster
   gezelschapsspel
7. stuurhefboom in een
   vliegtuig
   Zwitsers bondsstaatje
8. vlag
9. talisman
   sourdine
10. godin
    zeer
    gewrichtsaandoening
11. kloppend geluid
    warmer
    myth. figuur
12. bijwoord
    huid
    roofvogel
    wenk
13. titel (afk.)
    gemengd vogeltjeszaad
    muzieknoot
14. draagbalk
    loten
15. modder
    volwassene
    deel van het been

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

I. v. Eijkelenburg
Schottegatw. Oost 100
Curaçao

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

ZO:

```
KNOL STIPT WALS
N POTER ASIEL T
IN SEDUISANT MY
POP RUM TAK LAF
 MOK MAGER WAL
GELAG NEL GEMIS
ANORAK K ROEBEL
R N PANHEEL R I
DIAKEN I UEDELE
EMIER LEW MAKER
 ASE IEDER TYM
AGE ORK EIS NUT
MO SMAKELOOS RE
O SPADE DOSIS E
KINA ENKEL PINK
```

OF ZO:

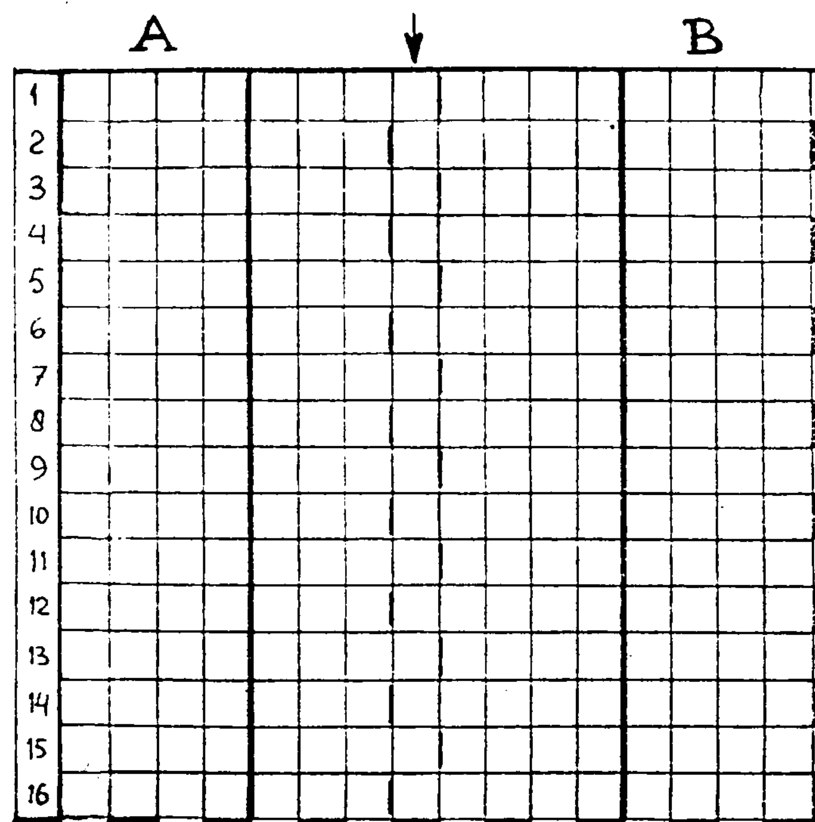
```
ROTSALBATROSBAAL
STADTOESTANDTOEN
TEUGGEZOUTENZOEN
MEIDLEIDSMANLANS
STAFMANIFESTMINE
TULPKATAPULTTAAK
ERIEKOETSIERKOST
LENGSTELLINGLIST
ANTEPARAMENTRAMP
RINGREGERINGGEER
NESTSTEVENENEVEN
BEDEDEBITEURRUIT
HOEDOVERHEIDVIER
RAGEONGAARNENOHA
RAAPLUIPAARDLUID
LANDBANDEROLBOER
TANDGETRAINDGIER
```

Oplossingen moeten ingediend zijn voor Aruba uiterlijk 30 oktober 1985 en Curaçao 31 oktober 1985 en duidelijk op de enveloppe vermelden: **KRUISWOORDPUZZEL.**

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

In de puzzel moeten in de kolommen A en B, op elke horizontale regel twee woorden van vier letters worden ingevuld. Na invulling kan door omzetting van de letters één nieuw woord worden gevormd. Bij juiste oplossing vormt de derde verticale kolom van de nieuwe woorden een zegswijze.

N.B. de omschrijvingen van de nieuw gevormde woorden staan niet in de juiste volgorde.

	A	B	*Omschrijving van de 'nieuwe' woorden*
1.	soort appel	draaikolk	schuiftrompet
2.	karakter	drank	reidans
3.	snob	streek in Noord-Brabant	metaalmengsel
4.	babybedje	rivier in Noord-Holland	present
5.	Chinese munt	nakomeling	maand
6.	gedaante	passerstang	opperofficier
7.	gast	menigte	eiwit
8.	heldere kleur	mogelijkheid	bed
9.	roofvogel	soort kabeljauw	lichte kleur
10.	kostschoolstad	worm	gewricht
11.	omwenteling	gewicht	geloofsafvallige
12.	wier	palm	kleurenharmonie
13.	voorwerp	kalkachtige delfstof	zeer geliefd
14.	voertuig	spelonk	gerecht
15.	rand langs weg	vrucht	gemalin van Odysseus
16.	pastei	beloning	tijdvak

Asielgeluiden

dierenbescherming

"Collecte van de Dierenbescherming: een prachtig resultaat", zo mag dat wel in de krant! Wij zijn er nóg stil van, en dankbaar! Wat kunnen wij niet allemaal doen met fl.18.275,04!! Aan het werk op het Asiel en aan het werk met onze sterilisatie- campagne. Veel, heel veel dank aan allen die onze collecte tot zo'n geweldig succes maakten. Er zijn duidelijk nog veel mensen van goede wil, die de dieren van ons eiland een goed hart toedragen. Over het algemeen waren er positieve reacties.

Mevrouw, Uw hond was 4 keer slecht behandeld op het Asiel, wanneer was dat? Het was een drukke tijd, de september- maand en dan de eerste week van oktober met Dierendag. Was U ook op het Bloempot Shopping Center? Wat was het daar gezellig met de gans en de zand- kikkertjes en de kip en de haan en de schildpadden van peutertjes tot machtig groot! Veel leuke hondjes, poesjes en hamsters, wat een moeilijke keus voor de jury!

En dan op 5 oktober, de uitslag van de teken- wedstrijd bij tante Irma op tv. Veel prijzen voor veel trotse kindertjes. Er waren ook veel dieren in de studio, dat kwam jammer genoeg niet zo goed over. Uit het Asiel was er een mammahond met pups; ze had op Dierendag net twee weesjes geadopteerd, die geen moeder meer hadden. Verder hadden we ook een kooi vol kleine poesjes meegenomen en hebt U ook dat miniatuur kleine poesje gezien, gevonden midden op de Rooseveltweg?

Bij de kinderen van het koortje zagen wij honden, vogels, poezen en ook een aapje. Vanwege zoveel dieren, kleine en grote mensen was de uitzending een beetje rommelig, maar wel gezellig. Ook erná, toen de rest van de 81 prijzen werden uitgereikt. Plus daarbij allerlei spulletjes voor hond, poes, schildpad etc. Eten, bakjes, bandjes, van alles wat, onze sponsors hadden zóveel gegeven. Jammer, dat wij hen daar wegens tijdgebrek niet konden bedanken. Ook de jury, die veel werk had aan de 10218 ingezonden tekeningen!

Wij werken aan een tentoonstelling. Waar en wanneer kunnen wij nu nog niet verklappen. Nogmaals vele malen dank aan allen die zich inzetten om onze collecte èn de tekenwedstrijd te doen slagen - veel dieren kunnen nu geholpen worden. Ciao! ●

(vervolg van pag. 11)

gen van Bolivar die Zuid-Amerika bevrijdden (1823), de vrijhavenpolitiek die vanaf 1 januari 1827 gevoerd werd, de nieuwe grondbelasting van 1828 die zeer zwaar op te brengen zou blijken, de oprichting van de Curaçaosche Bank op 6 februari 1828 en het (wilde) plan van de Nederlandse koning Willem I in 1826/1827 om een kanaal door Nicaragua te graven om via de zeeverbinding van de Stille Oceaan met de Atlantische het eiland tot een centrum in de scheepvaartroute te maken. Het gedicht ontleent zijn waarde aan deze historische bijzonderheden.

Erkelens schrijft nog meer over de politieke situatie in Zuid-Amerika, maar daaraan wijd ik een andere afzonderlijke beschouwing. ●

Klinkdicht

Op de overwinningen door de Grieken op de Turken behaald.

Oud Griekenland door deugd en dapperheid vermaard,
Lag sedert eeuwen lang in onmagt als begraven;
In't turksche juk geklemd als overwonnen' slaven,
Scheen 't nageslacht geheel van de oude deugd ontaard.

Maar hun verlossing bleef tot dezen tyd gespaard;
Het volk hervat den moed, ontvonkt door ed'le braven,
Grypt naar de wapens om zyn wettig regt te staven,
Het strydt en zynen stryd gaat met geluk gepaard.

Europa staat verbaasd, ziet met verwond'rende oogen,
Dit zoo verdrukte volk zich tot een stand verhogen,
Die van zyn heldenmoed de sterkste blyken geeft;

De Grieken zien met vreugd de zon der vryheid dagen,
De wreede Turk verzwakt door zoo veel nederlagen,
Beschouwt zyn val naby, die hy te duchten heeft.

K.A.Erkelens
31 januari 1824

More and more farmers are exploring new crops

The once mighty sugar industry in Barbados seems te be doomed

BRIDGETOWN, BARBADOS, CANA — Barbadian farmer Harold Gibson has edged into the cotton and peanut business after a long, hard look at the worsening fortunes of a once mighty sugar industry some feel is slowly but surely on the way out.

"This year we have 16 acres under cotton and nuts", said Gibson, who manages Bulkeley plantation's more than 340 acres.

"This is land which was under cane for a number of years... I assume we will have more acre in non-sugar next year, but we will have to wait and see how things turn out."

Elton Weekes, who manages Vaucluse plantation's 500 arable acres, is conidering transferring land from sugar cane to other crops.

"We are looking at (further diversification)," he remarked. "We will probably go into it next year."

Both big farmers are, like most here, hedging their bets, exploring new crops or stepping up food production while keeping the bulk of their land under sugar.

The diversification of an industry that was forced to borrow 42 million dollars (one Bds dollar — 50 cents US) in the last three years to keep afloat and loses money on every tonne of sugar produced is being promoted by the government, which says it does not expect the industry to regain its position as the number one foreign exchange earner, a position grabbed by tourism.

The government complains that farmers are dragging their feet on shifting to other crops.

"...It seems to me," said Agriculture Minister Richard Cheltenham, "that a lot of the sugar sector is not wholeheartedly committed to diversification."

The cane growers were, according to the minister, working on a "stop-go, on-off" programme, "hoping that something will happen out of the blue and that they will return to sugar".

The caution is associated with uncertainty about markets, the possibility of sharply increased wages and irrigation bills, and limited experience with non-sugar agriculture on a massive scale.

"People would needs to know that the markets for these crops are secure," said veteran Errie Deane, main spokesman for the sector and head of its umbrella company, Barbados Sugar Industry Limited.

"Otherwise, we might encounter the same problems we now face with sugar."

Those problems include price which are below the 1,200 Barbados dollars it costs to produce a tonne of sugar, the narrowing of the premium priced US market and the flooding of the world market.

Earnings from sugar shipped to Europe under a trade and aid pact between the continental states en developing countries have also been eroded by the strengthening of the US dollar — to which Barbados' currency is tied — against the European Currency Unit (ECU), the denomination in which Europe pays for its Caribbean sugar.

Barbados has a guaranteed Japanese market for all the raw cotton it produces — 120,000 US dollars worth in 1984 and a projected 300,000 dollars for 1985 — but it still hunting similarly lucrative contracts for fruit and vegetables.

Sugar producers, with guaranteed European and American markets for 70,000 tonnes of their annual 100,000 tonnes, and cane growers do not find the record of non-sugar agricultural experts encouraging.

These sales fetched one million dollars last year, according to figures provided by the state-run Barbador Marketing Corporation (BMC). The 1985 foreign exchange earning is projected at 2 million dollars.

Although prices remained low, the value of sugar and molasses sales last climbed from 44 million dollars to 65 million.

But the industry's outlook remains bleak, against a background of American import quota cuts (down from 17,780 short tons for 1984-85 to 12,500 1985-86) and stiff competition from high frustose corn syrup.

Industry officials, said Prime Minister St. John, "must mentally attune themselves... to the fact while there will be a place for sugar, it will not dominate agriculture in Barbados in the last half of this century as it did in the past."

There is agreement among economists, agricultural experts and labour leaders on the need to streamline the sugar industry, switching marginally productive lands to other crops, and increasing the yield from each acre.

"...The answer to the (industry's) problems will not be found in a bumper harvest," said veteran labour leader Frank Walcott, whose Barbados Workers' Union (BWU) represents most of the 5,000 Barbadians employed in sugar. "Such might only maximise our problems further..."

Walcott thinks the answer might lie partly in reducing to 80-120 acres some of the large, heavily indebted estates and "diversifying the quality of ownership in this important sector".

Economist Clyde Mascoll suggests there might be a pressing need to "phase out some of the least efficient sugar producers" since cost-saving seemed to be of prime importance.

He cautioned against increasing the area under sugar cane, now officially estimated at 34,000 hectares, explaining: "Increasing the land under production by 5,000 hectares may not bear any meaningfull economies of scale. As such, the average cost of producing a tonne of sugar may not necessarily decline."

A case for limiting production to what could be sold in premium markets was made out by George Skeete, a top official with sugar-exporting company.

He argued in favour of dropping production to 90,000 tonnes, mothballing excess sugar factory capacity, and transferring marginal sugar lands to cotton, peanuts, tree crops and animal husbandry.

Gerry Hagelberg, who advises the government on the problem-plagued industry, says: "The sugar industry must look at its cost of production...

"It must examine to what extent those costs can be controlled and, if possible, brought down to a level where we can live within the level of prices obtainable on premium priced markets."

The economist argued, however, against any hurried transfer of sugar lands to other crops fetching better export prices.

"It is very easy to talk about diversification," he remarked, "but is a much harder thing to do because, particularly in Barbados we have a lot of ecological constraints."

One of the biggest appears to be soil erosion, which some agronomists argue will worsen if Barbados does not cultivate a grass — including cane — that would hold the soil together.

The government says one of the reasons it doesn't want to phase out sugar is the threat of erosion of the relatively thin soil covering the coral foundation.

Another incentive is the high employment figure. "...We need to keep the 5,000 jobs that are engaged in the sugar industry..." St. John asserted.

Another reason is the substantial foreign exchange intake, the importance of which has been underscored in recent months by problems with tourism and trade.

Barbados is yet to produce a big money-spinning alternative to sugar, but the government argues that an accelerated diversification programme backed up by an aggressive marketing strategy could lead to significantly increased export earnings.

The government wants to reduce the acreage under cane cultivation to 60 per cent of the arable land here. Growers, who say 44,000 to 45,000 acres are available for cane cultivation, question the ratio.

Unless the yield per acre improves, said one industry official, "we might need a bit more land".

In the 1960's Barbadians produced 3,45 tonnes of cane per acre, 2,76 tonnes in the 1970's and 2,68 between 1980 and 1984.

The government admits there are difficulties involved in a major shift from sugar.

"To begin with," said Dr. Cheltenham, "it is an expensive exercise, all the more so at the time when sugar is not generating enough revenue either to pay its way or to provide savings or cash flow."

It would also take "one hell of a lot of reorganisation, readjustment, etc.," said Hagelberg.

Moreover, there was "an accumulated experience in growing sugar" not yet evidence in cultivation of other crops.

Queries have been raised about the possibility of growing more cane, with supplies not used for sugar earmarked for premium priced market's going towards production of fuel alcohol.

One economist said the suggestion was outrageous, considering that Barbados did nog have the markets, because of the small area now under cane cultivation and the fact that the small oil industry here is doing well.

Deane, however, said the sugar industry was "investigating all the possible uses of sugar cane".

Jamaica

At Seoul meeting

SEAGA CRITICAL OF I.M.F.

KINGSTON, JAMAICA — **The hot topic in Jamaica these days is whether Prime Minister Edward Seaga has, or to what extent, changed his views on the policies of the International Monetary Fund (IMF) for third world economies. The question is popular on the radio talk shows and has provided the Prime Minister's political opponents with an opportunity to make jibes about his handling of the country's economy.**

The issue was sparked by Seaga's critical remarks at the IMF/World Bank meeting in Seoul, South Korea. He complained that the fund's medicine for developing countries often failed to get their economies well because they were made to imbibe it too rapidly. ".... This policy of short term arrangements has few success stories to show to its credit," said Seaga of the IMF programmes which run for a maximum three years.

"Something is lacking, and I repeat the observation that what is at fault is pace moreso than subtance of adjustment," added the Prime Minister. "Too little, too late," was the identical sneering comment from both the socialist People's National Party (PNP) and the Marxist Worker's Party of Jamaica (WPJ) to Seaga's remarks.

Seaga, while in opposition during the 1970's, poured scorn on the Michael Manley government's charges that IMF programmes were exacerbating Jamaica's deep economic and social problems. Often he also belittled Manley's vigorous campaign for a New International Economic Order (NIEO) and accused the socialist PNP administration of mismanagement and corruption and causing Jamaica's difficulties. In fact, Seaga at the Commonwealth Finance Ministers conference in 1982 broke ranks with developing nations and voted with Britain and Canada against a proposal by the former New Zealand Premier, Robert Muldoon for a Breton Woods-type conference to review the performance of the World Bank and the IMF. Seaga came to power, notably, after Manley called elections early in 1980, having, following a bitter dispute, rejected IMF conditionalities for a stand-by agreement. Jamaica had recently failed a test under one of the programmes it had been following since 1977.

Seaga during his five years has had three agreements with the IMF that have meant economic austerity for Jamaicans and a decline in the Prime Minister's popularity. Opinion polls here say that his Jamaica Labour Party (JLP) would be defeated if elections were held soon. The first agreement soon after he took power — an extended fund facility for 650 million US dollars — collapsed during the third year.

That was when the fund insisted that Jamaica had failed to meet economic targets. This led to a 15-month agreement for 150 million US dollars, and the current 22-month agreement for 115 million US dollars, signed in June. Under the programmes thousands of public sector employees have lost their jobs, government services and subsidies have been drastically reduced, the economy deregulated and the Jamaican dollar greatly devalued. Prices have shot up and living standards have fallen.

"The inhuman features of severe austerity eventually prejudices any positive achievements by the emergence of negative forces which are unmanageable and counter-productive", lamented Seaga in Seoul. He suggested that IMF programmes should run for a minimum of seven years to ease the "huge toll of human suffering and non-support for targets".

"Seaga has opened his eyes from his five-year-long Rip Van Winkle sleep to now acquire an initial grasp of the harsh realities created by the short-term lending policies of the IMF," said Percival Patterson, the PNP chairman and former Jamaica Foreign Minister. Added University of the West Indies professor and political commentator, Carl Stone: "Seaga knew of IMF timeframes before he took office and afterwards, and it was not the IMF but he who was usually saying that he would have the Jamaican economy turned around in three years. It was never so easy".

Jamaica's Prime Minister Edward Seaga and Wife Marie

Analysts here say that a major problem was that the volume of foreign private capital Seaga expected after pulling Jamaica close to Washington has not materialised despite generous aid from the Reagan administration. The country has also been badly hit by the international economic recession, particularly the down-turn in the market for alumina that has savaged the local bauxite/alumina sector. Patterson, like Stone, recalled that the Prime Minister, in setting himself the timetable for recovery, had said he had identified the necessary resources.

"Now that the economy is crashing around him, he has become a sudden convert of the need for change," the PNP chairman said. He argued that it was not only pace of adjustment of IMF policies that needed changing, but the inadequacy of resources, disadvantageous terms of trade, transfer of technology and the crippling Third World debt burden.

"Perhaps one day Seaga may become an advocate of the need for the establishment of a New International Economic Order," the PNP chairman said. The WPJ said the Seaga proposal was that instead of "killing the patient in one dose, you kill him gradually". That was not good enough, the Marxist party said, and if the Prime Minister wanted the support of the majority of Jamaicans "the people must know and agree to the terms before the agreement is signed". ●

Guyana

PRESIDENT HOYTE HINTS AT REFORM OF ELECTORAL SYSTEM

GEORGETOWN, Guyana, — Though welcome, the October Presidential hint of forthcoming reforms in Guyana's much-criticised electoral system, fashioned by the ruling People's National Congress (PNC) during two decades in power, has not satisfied government's main political opponents.

With general elections widely expected this December, both Dr Cheddi Jagan's People's Progressive Party (PPP), the main opposition in parliament, and the smaller Working People's Alliance (WPA), are clearly intent on seeing more radical changes. Guyana's new President Desmond Hoyte, in a Sunday radio broadcast to mark his first 60 days in office, said the changes under consideration "would remove once and for all" the opportunity for any political party defeated at the polls to say that balloting was unfar.

Said Hoyte: "Consideration is being given, among other things, to restricting or abolishing, as may be necessary, postal voting, proxy voting and overseas voting". Since then the president has promised that a "pure" voters list coming out government's recent enumeration exercise will be published shortly. He said it would be made available to all political parties which will be given ample time to scrutinise it to avoid allegations afterward that the list was padded.

But, given the charges of electoral fraud frequently hurled at the PNC regime over and over again in the last 17 years, both the PPP and WPA are seeking to have the entire elections machinery removed from ministerial control and placed in the hands of the Elections Commission provided for in the constitution. The six-year-old WPA, which has never contested national elections, has in fact moved to the courts with a writ seeking an injunction to restrain the Minister of Home Affairs from any further involvement in the conduct of elections.

As it stands responsibility for elections here is split between the commission and the Home Affairs Minister, who was responsible for instance for this year's enumeration which ended March 31. Guyana's last general elections, which proved as controversial as polls in 1968 and in 1973, as well as a referendum in 1978 for sweeping constitutional amendments, took place on December 15, 1980.

The PNC secured 42 of the 53 parliamentary seats and the then PNC leader Forbes Burnham emerged as the country's first Executive President. Presidential and parliamentary elections are constitutionally due in December and not later than March 31, 1986. The church weekly, "Catholic Standard" speculated there would be a poll Wednesday, December 11; but other political observers here favour a December 9 or 16, since traditionally elections take place on a Monday.

But whatever the date President Hoyte's pronouncements are seen here as an indirect acknowledgement that not only the PPP and the WPA, but his own PNC accept the need for electoral reforms. Except for a highly restricted number of proxy votes normally allowed in Caribbean Community (Caricom) countries in keeping with an inherited Westminster parliamentary practice of electoral democracy, the overseas and posal votes were introduced by the PNC.

In 1961, when Dr Jagan's PPP won internal self government for then British Guiana with a consecutive third term victory, proxy votes totalled 300. This rose to 6.635 by the 1964 elections, held for the first time under a controversial proportional representation system that led to a coalition government of the PNC and the smaller right wing United Force party. Together they had secured 29 seats to the PPP's 24.

By 1968, however, when the ruling PNC gained effective control of the election machinery through a series of amendments to the electoral regulations that year and in 1967, the number of proxy votes had swolen to 19.287. The same year the PNC introduced overseas voting, with ballots being forwarded to the government's overseas diplomatic missions and flown to Georgetown at least two days before official counting of the ballots for the election.

In that election the PNC was allocated 34,929 or 94.34 per cent of the overseas votes said to have been officially cast. In 1973 the PNC did even better, polling 98.34 per cent of the 29,641 overseas votes cast. No figures were given for 1980. Proxy votes alone gave the PNC three seats in 1968 and the party's overseas votes were the equivalent of almost six more parliamentary seats. Not unexpectedly government's opponents have charged that the ruling party's consecutive electoral victories since 1968 were helped by manipulation of the electoral laws and a whittling down of the role and functions of the Electoral Commission.

One year after achieving independence from Britain in 1966 the PNC administration under Burnham effectively removed responsibility for national registration from the commission. The function was vested in the hands of a Commissioner of Registration, responsible to the Home Affairs Minister. Then in 1968 the Electoral Commission was stripped of all its important powers, which were transferred to the minister, who under the new act became directly responsible for the conduct of elections.

Whereas under the 1964 election regulations in colonial (British) Guiana, election officials were appointed by the governor, but responsible to the Commission, under the 1968 act the minister has powers to appoint all election officials. The Chief Elections Officer is responsible to him. The minister was also assigned responsibilities for delineating polling districts, appointing the date by which lists of candidates have to be entered and he has the right to enter polling stations while voting is in progress as well as to be present during the counting of votes.

Government ignored all protests against these amendments. Underlining the difficulties created by the changes the PPP said in a recent statement that "since the national registration exercise had been completed on March 31, 1985, the Election Commission has been virtually left out from the process of supervising the preparation of the lists of registrants and the preliminary voters lists even though the constitution empowers the Commission to "exercise general direction and supervision over the registration of election..." ●